

ÅRS RAPPORT 2012

helgelandsparebank

Innholdsfortegnelse

Administrerende direktørs kommentarer	3
Bankens hovedstyre	4
Bankens ledergruppe	4
Helgeland - alle muligheter	5
Helgeland - jevn vekst og investeringsvilje	10
Verdiskapning i ett bredt perspektiv	14
Hovedtall konsern og morbank	17
Årsberetning	18
Eierstyring og selskapsledelse	28
Resultatregnskap konsern og morbank	31
Balanse konsern og morbank	32
Endring i egenkapital konsern	33
Kontantstrømoppstilling konsern	35
Innholdsfortegnelse noter	36
Regnskapsprinsipper og noter konsern og morbank	38
Nøkkeltall konsern og morbank	94

Helgeland Sparebank har forbedret resultatet med 39 millioner kroner sammenlignet med 2011. Resultatet i 2012 viser et overskudd på 172 millioner kroner før skatt.

Resultatforbedringen er på hele 29 % til tross for hard konkurranse om kundene. Effektiv bankdrift, lave utlånstap og godt forsikringssalg er mye av forklaringen bak det gode resultatet.

Forvaltningskapitalen er nå på 24,6 milliarder kroner. Utlån i regionen er på 19,8 milliarder. Innskudd fra kundene er på 11,2 milliarder. Størst vekst i personmarkedet både på utlån og innskudd.

Hovedutfordringen framover er økte krav fra EU og norske myndigheter til kapitaldekning i bankene. Kravene innebærer at bankene må ha mer egenkapital bak hver utlånte krone.

Solide resultat er derfor helt nødvendig for å styrke egenkapitalen. De største bankene har også signalisert økte renter og redusert utlånsvekst.

Myndighetene frykter også den kraftige gjeldsveksten i norske husholdninger. Boligprisene fortsetter å stige og det planlegges flere innstrammings tiltak for å unngå en norsk boligboble.

Veksten i Norge kan derfor på sikt flate ut med redusert investeringsvilje spesielt i næringslivet. Vedvarende høy kronekurs er også krevende for eksportnæringene på Helgeland.

Helgeland Sparebank har en solid posisjon i regionen. Vi vil fortsatt anvende flere millioner av overskuddet for å støtte opp om kultur, idrett og kunnskapsutvikling på Helgeland.

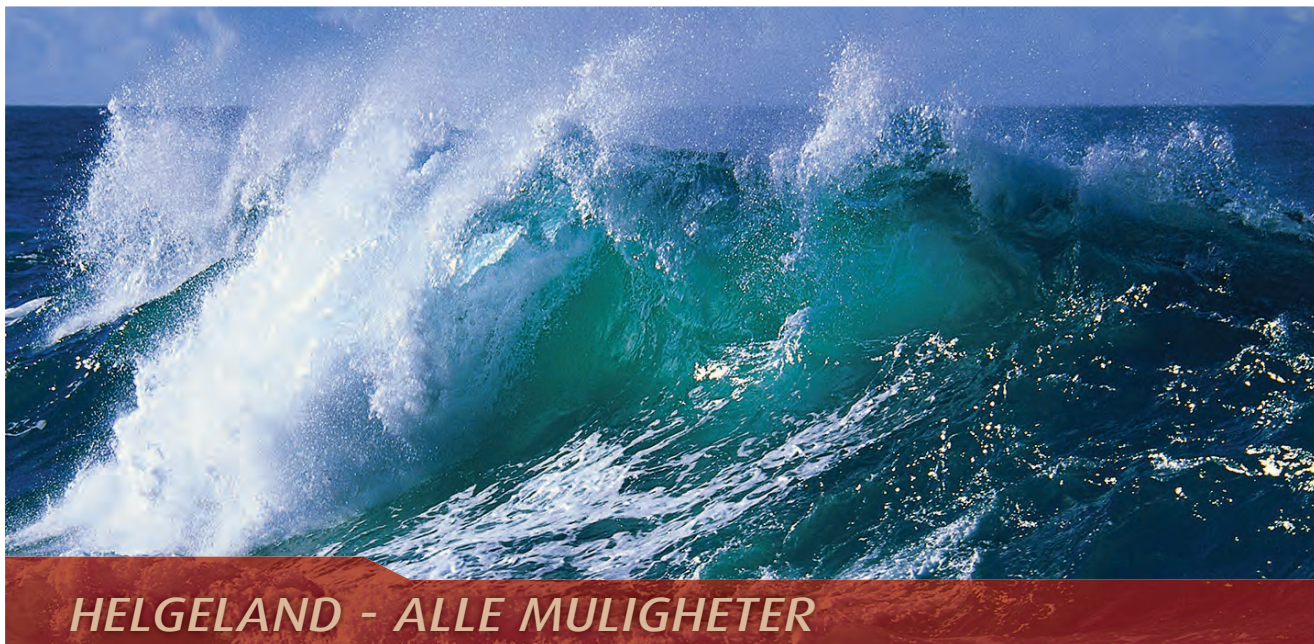
Jan Erik Furunes
Administrerende direktør

Fra venstre: Bjørn Johansen, Svein Hansen, Thore Michalsen, Gislaug Øygarden, Monica Skjellstad, Ove Brattbakk og May Heimdal.

Øverst fra venstre: Adm. direktør - Jan Erik Furunes, viseadm. direktør og direktør region Nord - Lisbeth Flågeng, direktør region sør - Dag Hugo Heimstad, direktør finansstyring - Inger-Lise Strøm, direktør risikostyring - Anne Ekroll, direktør forretningsutvikling - Geir Sætran, direktør organisasjonsutvikling - Ann Karin Krogli og direktør plassering og forsikring - Sverre Klausen.

Porten til Nord-Norge

Polarsirkelen og Himmelblålandet som vokser videre

- Nord-Norges største industri- og havbruksmiljø
- Nord-Norges største isbre, innsjø, fjell og grottesamling
- Landareal større enn Oslo, Akershus, Øst- og Vestfold
- 9800 km kystlinje og over 10.000 øyer
- 18 kommuner, 78 000 innbyggere
- Mangfoldig kulturliv og kulturbasert reiseliv
- E6, jernbane, hurtigrute og fly
- Bodø i nord og Trondheim i sør ca 20 mil fra regiongrensen

Vokser som olje- og gassregion

Den norske olje- og gassvirksomheten flytter nordover, og Nordland fylke er i ferd med å bli et viktig oljefylke med potensial til å bli Norges viktigste petroleumsregion i løpet av de kommende 20 år.

Det er utenfor Helgelandskysten oljeaktiviteten foregår nå; både produksjon, forberedelse til produksjon, kartlegging av nye funn og leteaktivitet. Sandnessjøen befester seg som

forsyningsbase og Brønnøysund som helikopterbase. I 2011 leverte bedrifter på Helgeland verdier tilsvarende nærmere 900 mill kr til olje- og gassvirksomheten i området.

Det er forventet at oljeindustrien vil investere mellom 150 og 250 milliarder i nye installasjoner utenfor kysten av Helgeland de neste 20 årene. Noen av disse installasjonene vil være relativt små og derfor tilpasset den lokale leverandørindustrien som er klar til å konkurrere om nye kontrakter. Neste store utbyggingsprosjekt er Asta Hansteen der Statoil vil investere om lag 50 mrd kr. de kommende år.

I dag er et 50-talls helgelandsbedrifter med over 500 årsverk involvert i petroleumsvirksomheten, og det er beregnet at vel 1000 årsverk bosatt i Nordland er knyttet til leveranser til petroleumssektoren. I tillegg til dette kommer sysselsettingen i produksjonsleddet.

Det er stor optimisme knyttet til olje- og gassvirksomheten, og det lokale næringslivet har allerede sikret seg viktige kontrakter.

Tyngdepunkt på havbruk i Nord-Norge

Nordland Fylke er landets største oppdrettsfylke og produserer årlig nærmere 160.000 tonn matfisk.

Helgeland har meget gode forutsetninger for produksjon av matfisk og står for omlag halvparten av fylkets totale matfiskproduksjon. Dette gjør fiskeoppdrett til en viktig næring på Helgeland.

Havbruksvirksomheten i regionen spenner over hele verdikjeden fra produksjon av for, til yngel, smolt, matfisk, slakting, videreforedling, transport og markedsføring.

91 matfisk-konsesjoner gir stor direkte og indirekte sysselsettingseffekt og betydelige deler av brutto verdiskaping skjer i selskap med lokale eiere. Eiere som har vist vilje og evne til å investere i egen virksomhet og bruke ressurser til lokal næringsutvikling og stedsutvikling.

Norges ledende grønne energiproduserende region

Norge og resten av verden har behov for mer miljøvennlig og fornybar energi. Nordland fylke er Norges største kraftfylke og produserer nesten 16 000 GWh elektrisk vannkraft. Det aller meste av dette produseres av kraftanlegg på eller i nær

tilknytning til Helgeland. Av denne kraftproduksjonen går ca 1/3 til kortreist lokal kraftintensiv industriproduksjon, 1/3 til vanlig forbruk i Nordland fylke, mens 1/3 eksporteres ut av fylket. I tiden som kommer vil Statkraft investere godt over 1 milliard kroner i videreutvikling av eksisterende kraftanlegg på Helgeland. Dette vil gi betydelige ringvirkninger lokalt i form av kontrakter til lokale bedrifter og økt kraftproduksjon/bedre utnyttelse av eksisterende anlegg. I tillegg til dette har Helgeland store ubenyttede fornybare energiresurser. NVE har beregnet at Helgeland har et potensial for produksjon av ytterligere ca. 3000 Gwh ved å bygge småskala vannkraftverk. Dette tilsvarer energibehovet til over 150.000 husstander. Dette er prosjekter som ikke berøres av verneplaner og som er teknisk realiserbare. Legger vi til grunn en gjennomsnittlig investeringskostnad på ca kr. 3,- pr. kW vil dette generere et investeringsbehov på ca 9 milliarder kroner.

Utbyggingen av småkraftverk er godt i gang og det er søkt om nye konsesjoner som vil gi muligheter for eiere, utbyggere og banker som Helgeland Sparebank.

Utbygging av småskala vannkraftverk er dessuten relativt ukontroversielt fordi det medfører små naturinngrep, og gir lønnsomhet og en tydelig grønn image til regionen.

Rik på mineraler

Helgeland er rik på mineraler, og lokale mineralforekomster har vært grunnlaget for industrielle etableringer og industriutvikling i en lang tidsperiode. På 70-, 80- og 90 tallet opplevde norske bergverk vedvarende fall i etterspørselen etter mineraler, og mange virksomheter ble avviklet. I de senere år har imidlertid etterspørselen og råvareprisene tatt seg opp og det er skapt nytt liv i næringen. Dette har resultert i økt kartlegging av forekomster og ny optimisme og framtidstro på at mineralutvinning kan bli ei viktig framtidsnæring også på Helgeland.

Tyngdepunkt på prosess- og verkstedindustri i Nord-Norge

Helgeland har en stor, moderne og miljøvennlig smelteverksindustri og en verkstedsindustri i vekst.

I Mo Industripark i Mo i Rana finner vi det ledende industrimiljøet nord for Dovre, med 108 bedrifter, ca 1800 ansatte og en årlig verdiskaping på mellom 6 og 8 milliarder kroner. I Mosjøen ligger ett av landets mest moderne anlegg for produksjon av aluminium og anodemasse til aluminiumsindustrien i Norge og Island. Denne virksomheten sysselsetter 410 årsverk og eksporterer for ca 3 milliarder kroner pr. år. Samlet verdiskaping fra industriproduksjonen i Mo i Rana og Mosjøen er om lag 10 milliarder kroner årlig.

Verkstedindustrien produserer i hovedsak for det norske marked og har i de senere år skaffet seg nye markeder med interessante kontrakter innenfor olje- og gassvirksomheten.

Optimisme i landbruket

Det råder optimisme innenfor landbruksnæringen på Helgeland, og det bygges nye driftsbygninger, spesielt innen melke- og svinproduksjon. Mange bønder slår seg sammen i samdrift og produserer melk i store automatiserte driftsbygninger, ofte med flere hundre melkekyr.

Tendensen med salg av melkekvoter er snudd og

totalkvoten øker igjen.

Det har de senere år vært stor interesse for å satse på gris, og næringen har fått flere nye produsenter som holder svært høyt nivå på produksjonen.

Over 1500 statlige årsverk

Helgeland har en betydelig andel offentlige virksomheter som produserer tjenester for resten av landet. I Mo i Rana ligger Nasjonalbiblioteket, Statens innkreivingsentral, NAV Servicesenter, NRK lisenskontor og HELFO økonomiforvaltningen, og i Brønnøysund ligger Brønnøysundregistrene som har en ekspansiv utvikling. Til sammen representerer disse virksomhetene en betydelig verdiskaping og mer enn 1500 årsverk.

Sterk vekst i butikk-handelen

De senere år har det vært en sterk vekst i handelsnæringen. I Mo i Rana er det i løpet av de siste årene bygget bortimot 60.000 kvm. nye butikkarealer og de fleste landsdekkende kjedebutikkene er til stede i byen. I Brønnøysund er det nylig ferdigstilt nytt kjøpesenter, og i Sandnessjøen planlegges det store utbygginger innenfor handel, reiseliv og fritid/kultur.

Vokser på kulturbasert næringsutvikling

Det er betydelig aktivitet innenfor reiselivet og det skjer spennende ting innenfor kulturbasert reiseliv. Det arrangeres hvert år flere store festivaler - noen i områder som mange beskriver som verdens vakreste kyst.

Den mest kjente festivalen er Trænafestivalen som hver sommer tiltrekker seg over 2500 gjester fra hele verden til musikalske naturopplevelser i pittoreske og spektakulære omgivelser på Trænaøyene - 33 nautiske mil til havs.

Store samferdselsprosjekt

Det pågår p.t. arbeid med å knytte ytre del av Helgeland sammen med indre Helgeland og E6 via et tunellprosjekt (Toven) til ca 1,4 milliarder kr. med ferdigstillelse i 2014.

Dette er svært positivt for Helgeland som ellers har et dårlig utbygd stamveinett. Etter år med planer om utbedringer går det mot delvis egenfinansiert utbygging av E6 gjennom regionen. Planene omfatter utbedring og nybygging av 20 mil vei fra Nord-Trøndelags grense i sør til Saltfjellet i nord, til en kostnad på ca 4 milliarder kroner.

Parallelt med veiplanlegging pågår det arbeid med å modernisere flyplasstrukturen.

Sandnessjøen Lufthavn Stokka er besluttet utvidet til 1199 m i løpet av 2013, og Avinor har anbefalt bygging av ny storflyplass i Rana

med tilknytning til stamflyplassnettet. Nordland Fylkeskommune har gitt sin tilslutning, og det er knyttet forhåpninger til statlig medfinansiering gjennom Nasjonal transportplan (NTP). Planlagte samferdselstiltak på Helgeland de nærmeste årene har ei økonomisk kostnadsramme på anslagsvis 7 – 8 milliarder kroner.

Voksende reiselivsnæring

Helgeland er en region med naturgitt mangfold og stort turistpotensiale. Det er kort vei mellom høgfjell og vidder i grenseområdene mot Sverige i øst og en skjærgård i vest som har absolutt alt. Den interne turismen/hytteturismen er i sterk vekst og det samme gjelder småskala matproduksjon basert på lokale råvarer. I 2010 ble de tre reiselivsselskapene på Helgeland enige om å slå seg sammen til et selskap med alle helgelandskommunene som eiere. Dette har styrket turistnæringen med en klarere merkevareprofil og helhetlig markedssatsing. Med bedre veier, tilpasset rutetrafikk, flyplass for sjarterturisme og en mer profesjonell turistnæring mener mange at Helgeland kan bli det nye "Lofoten" i reiselivssammenheng.

Helgeland som kunnskapsregion

Næringslivet på Helgeland er internasjonalt orientert, og store deler er basert enten på fornybar og kortreist energi fra lokale vannkraftverk eller fra det som naturen har gitt oss i gave.

Vi vet at næringslivet i framtiden for en stor del vil bestå av kompetansebedrifter med en miljøvennlig og globalt bærekraftig produksjonsteknologi, der kunnskap blir en avgjørende viktig faktor.

Byggingen av kunnskapssenteret "Campus Helgeland" i Mo i Rana pågår for fullt. Høsten 2013 skal Universitetet i Nordland (UIN) og høyskolene i Narvik og Nesna samle sine lokale ressurser i Campus Helgeland. Dette kan bli en viktig motor og impuls til det kunnskapsløftet Helgeland trenger.

Helgeland vokser både i befolkning og i verdiskapning. Næringslivet styrer så langt i stor grad unna den globale finanskrisen. Boligprisene fortsetter å stige og det er høy byggeaktivitet.

Bedriftsmarkedet

Bedriftsmarkedet representerer ca 40 prosent av bankens utlånsvolum og betjenes av bedriftsmarkedsavdelinger i Mo i Rana, Mosjøen, Brønnøysund og Sandnessjøen. I tillegg betjenes landbrukskundene i de mindre kommunene av rådgivere ved de lokale bankkontorene. Virksomheten er kompetansekreven og de fleste bedriftsrådgiverne har flerårlig høyskoleutdanning som kunnskapsbakgrunn. De fire bedriftsmarkedsavdelingene har til sammen 20 bedriftsrådgivere, og ingen avdelinger har mindre enn tre rådgivere.

Banken har en stabil posisjon i bedriftsmarkedet på Helgeland, noe som bekreftes av kundeundersøkelser/kundetilfredshet og god tilvekst i bedriftsmarkedet. God lokalkunnskap og markeds-kunnskap, kombinert med en forsiktig og sentralisert beslutningsstruktur, sikrer at tilveksten skjer i tråd med bankens ansvar som markedsleder - samtidig som den eksponerte risiko er i overensstemmelse med bankens kredittpolicy.

Bransjekommentarer

Industrien

Eurokrisen og den internasjonale lavkonjunkturen har stor innflytelse på virksomheten til de store

industrielskapene på Helgeland. Dårlige markedsforhold har preget virksomheten for deler av metall- og prosessindustrien og denne situasjonen påvirker også utsiktene for 2013. Likevel har industribedriftene vist styrke ved omstilling og tilpasning til nye vilkår, uten at den samlede aktiviteten er vesentlig svekket.

Verkstedsindustrien har gjennom 2012 styrket sin stilling og framstår som potent og konkurransedyktig på terskelen til nye store oppdrag innenfor landbasert industri og offshore i 2013.

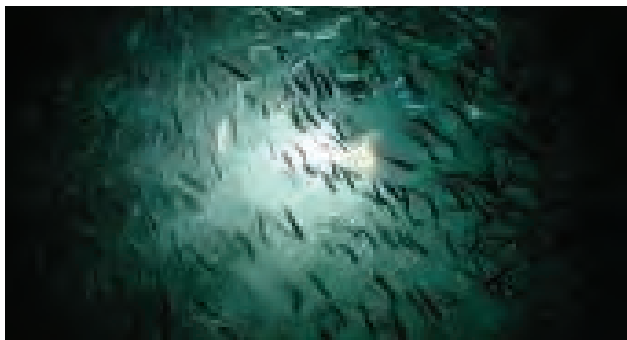
Bergverksindustrien har hatt flere gode år, men opplevde i 2012 prisfall på noen produkter. Likevel er viktige deler av denne industrien som f. eks. Rana Gruber godt rustet til å møte vanskeligere tider på grunn av strategisk opprusting av sine gruveanlegg de senere år.

Bygge- og entreprenørnæringen

2012 ble et godt år for bygge- og entreprenørnæringen. Det har vært høy byggeaktivitet i hele regionen med flere store byggeprosjekter der lokale entreprenører har vunnet store kontrakter. Høy aktivitet også innenfor boligbygging har bidratt til gode resultater i bransjen

Havbruks- og villfisknæringen

Havbruksnæringen hadde et jevnt godt år i 2012 med gode priser og resultater. Fiskeoppdretterne på Helgeland har vært forskånet fra sykdomsangrep. Det største problemet i næringen synes å være lakselus, men også her viser de lokale

oppdretterne initiativ og oppfinnsomhet, med flere spennende forsøk på bekjempelse av luseproblemet

Det ble fanget brukbart med villfisk på Helgelandskysten også i 2012, og store deler av denne foredles lokalt. Prisene til fisker har vært gode, men produsentene og eksportørene har opplevd prisfall på ferdigprodukter og svak inntjenning.

Reiseliv og turisme

Det er forventninger til at reiselivsnæringen på Helgeland skal bli ei viktig vekstnæring i framtiden. Mange forutsetninger er til stede, og bransjen er blitt flinke til å gå sammen om å utvikle tilbud. Likevel ble 2012 et svakt år, først og fremst på grunn av den internasjonale finanskrisen og en sommer med mye dårlig vær.

Handels- og servicenæringene

Positiv kjøpekraftutvikling har gitt handels- og servicenæringene et godt år i 2012.

Offentlige servicevirksomheter

Mange av de store offentlige virksomhetene som leverer servicetjenester til hele landet har hatt vekst i sin virksomhet også i 2012. Dette gjelder både Brønnøysundregistrene, Statens innkrevingsentral, Nasjonalbiblioteket, NAV Servicesenter og andre.

Landbruket

2012 har vært et godt år innenfor landbruket på Helgeland og det er ferdigstilt flere nye driftsbygninger både til melkeproduksjon, kjøttproduksjon og svineproduksjon. Mange bønder organiserer seg i samdriftsforetak, og totalkvoten for melk har økt også i 2012.

Flere har startet storskalaproduksjon av gris, og svinebøndene på Helgeland holder et svært høyt nivå på sin produksjon.

Olje-og gassvirksomheten

Oljevirksomheten utenfor Helgelandskysten er beskrevet innledningsvis i beretningen. Også i 2012 er det gjort interessante funn på sokkelen utenfor Helgeland noe som gir forhåpninger om sammenkopling av produksjonsklynger med nye investeringer og økende produksjonsvirksomhet i årene som kommer.

Personmarkedet

Personmarkedet omfatter all aktivitet rettet mot privatkunder. Virksomheten er knyttet til privatøkonomisk rådgivning der individuelle rådgivningssamtaler er sentralt. Kundene skal tilfredsstilles ved et sterkt produkttilbud, god tilgjengelighet og kompetente, initiativrike og entusiastiske ansatte som kommuniserer tydelig og enkelt.

Banken tilbyr et bredt spekter av tidsriktige produkter innenfor finansiering, sparing, forsikring og betaling. Dette gir kundene mulighet til å dekke hele sitt finansielle behov på ett sted. På den måten blir styring og oversikt over egen økonomi enklere og tryggere.

Våre kjerneverdier er "profesjonell, initiativrik, nær og entusiastisk". Dette stiller store krav til våre ansatte og vi arbeider kontinuerlig med utvikling av kunnskaper, ferdigheter og gode etiske holdninger for å tilfredsstille kravene som stilles i dagens finansmarked, og for å kunne bistå våre kunder best mulig. Vi har et omfattende sertifiseringsprogram for å øke kompetansen, og sikre at rådgivning skjer i henhold til lovkrav og god rådgivningsskikk.

Våre rådgivere er lett tilgjengelig ved 16 kontorer over hele Helgeland, i tillegg til eget kundesenter, nettbank, telefonbank og mobilbank med omfattende tilgang til en rekke banktjenester.

Kunder og markedsposisjon

Personmarkedet er bankens største markedssegment, og utgjør ca 60 prosent av bankens utlåns- og innlånsvirksomhet.

Helgeland Sparebank er ledende i sitt markedsområde, med en sterk markedsposisjon innen alle produktområder og markedssegmenter. Annenhver helgelending har Helgeland Sparebank som hovedbankforbindelse i totalmarkedet. I enkelt kommuner har vi opptil 80 prosent av markedet.

Året 2012

Personmarkedet på Helgeland i 2012 preges av stabilitet med lavt rentenivå og lav arbeidsledighet. De fleste bransjene i næringslivet har hatt normal produksjon, og de store offentlige foretakene har fortsatt å vokse. Det er gledelig å registrere at 2012 ble et nytt år med befolkningsstilvekst i flere kommuner i regionen, og med tendenser til økende andel i den viktige aldersgruppen 20 til 40 år.

Boligmarkedet på Helgeland har også i 2012 utviklet seg positivt. Boligprisene har over mange år hatt jevn vekst uten store variasjoner i prisbildet, noe som har gitt forutsigbarhet og lav finansieringsrisiko. Etterspørsel etter nye og brukte boliger har vært god, med en prisutvikling omtrent på landsgjennomsnittet, selv om noen få områder har hatt høyere prisvekst enn i resten av landet.

Utsikter for 2013

Alle prognoser peker i retning av gode rammevilkår for husholdningene også i 2013. Helgeland har lav arbeidsledighet og helgelendingen har tro på framtiden. Dette gir utsikter til investeringer, forbruk og sparing.

Husholdningenes kredittetterspørsel er sterkt knyttet til utviklingen i boligmarkedet, som preges av fortsatt optimisme og troen på et lavt rentenivå. Dette tilsier fortsatt etterspørsel etter nye lån.

Konkurransen om innskuddsmidlene vil trolig bidra til moderat vekst og fortsatt press på marginene. Vi forventer økte inntekter fra salg av livsforsikringsprodukter og skadeforsikringsprodukter, og på sikt også eieravkastning fra bankens eierpost i Frende Forsikring AS.

VERDISKAPNING I ET BREDT PERSPEKTIV

Helgeland Sparebank har et aktivt og nært forhold til både privat, offentlig og frivillig sektor på Helgeland. Som sparebank kan vi bruke betydelige deler av overskuddet etter skatt og utbytte til allmennyttige formål, og i 2012 delte banken ut over 15 millioner kroner i gaver til en rekke gode formål på Helgeland.

Helgeland Sparebank har over mange år satset offensivt for å vise samfunnsansvar gjennom å gi bidrag til allmennyttige formål. Gjennom Helgelandsfondet og HelgelandStiftelsen har banken siden 2007 tildelt økonomiske bidrag på nærmere 90 millioner kroner til nesten 800 gode tiltak på Helgeland.

I 2012 avsatte banken 11,9 mill kr. av bankens overskudd til allmennyttige formål. Av dette ble 5 millioner overført til HelgelandStiftelsen, og de resterende 6,9 millioner overført bankens eget gavefond, Helgelandsfondet.

Banken som giver har definert følgende fire sentrale satsingsområder for gavevirksomheten:

- Idrett og kultur
- Infrastruktur – samferdsel/kommunikasjoner
- Humanitære og sosiale formål herunder oppvekst
- Næringsutvikling, forskning og utdanning

Disse fire satsingsområdene er på ulike måter viktige for vekst og utvikling på Helgeland.

Selv om allmennyttige gaver ikke krever motytelser fra mottakerne, skal midlene fra Helgelandsfondet og HelgelandStiftelsen betraktes som krevende kapital.

Vårt mål er å sikre best mulig avkastning av de tiltakene som vi støtter, både i form av kompetanseheving, kompetansedeling og nytteverdi for mange lokalsamfunn og små og store helgelendinger.

Kultur og idrett

Idrett og friluftsliv er en del av den helgelandske kulturarven, og et rikt kulturliv er en av de viktigste faktorene for stedsattraktivitet. Gode idretts- og kulturtilbud tiltrekker seg nye mennesker, noe Helgeland trenger mange av for å møte de rekrutteringsutfordringene vi står overfor. I løpet av året 2012 tildelte HelgelandStiftelsen 7 idrettsstipendier og 2 kulturstipendier - hver på kr. 30.000 - til unge talentfulle idretts- og kulturutøvere fra Helgeland.

Infrastruktur/samferdsel

Dette er naturlig nok et av de mest sentrale elementene i utviklingen av Helgeland. Vi ønsker å bidra til å sette samferdselsprosjekter på dagsorden og være pådriver i prosesser for å få næringslivet og politikerne til å enes om prosjekter som skal prioriteres.

Humanitære og sosiale formål herunder oppvekst

Humanitære midler er i stor grad knyttet til prosjekter utenfor bankens primære nedslagsfelt.

Vi lever i en rik regionen i et av de rikeste land i verden, og har et ansvar for å bidra overfor de langt mindre privilegerte deler av verden.

Barn og unges oppvekstvilkår har høy prioritet i bankens gavetildeling. Dette kommer til uttrykk i alle de fire satsingsområdene, primært innenfor idrett og kultur. Å arbeide med oppvekstvilkår er å investere for framtiden. Regionen er helt avhengig av skaperkraften og kompetansen til generasjonene som kommer etter oss. Vi vet at barne- og ungdomsårene har stor betydning for menneskers evne til å klare seg senere i livet, og på Helgeland er det mange frivillige lag og organisasjoner som legger ned et formidabelt arbeid for barn og unge. Vi ønsker å være en aktiv medspiller på dette laget.

Samfunnsprisen Horisont tildelt Kippermoen Cup

Helgeland Sparebank har innstiftet Samfunnsprisen Horisont. Prisen er tidligere tildelt 6 personer og virksomheter som har utmerket seg gjennom sitt engasjement for enkeltpersoner, grupper eller lokalsamfunnet som helhet.

Prisen som er på kr. 100.000,- ble i 2012 tildelt Kippermocupen - en av Norges største helgeturneringer i fotball. Cupen er et flott tiltak, og feirer 30-årsjubileum i år.

Kippermocupen ble første gang arrangert i 1983 med 21 påmeldte lag. I 2012 deltar 191 lag, noe som betyr 4-5000 tilreisende til Mosjøen.

Deltakere, trenere og ledere tar med seg familie og venner og gjør Kippermocupen til en happening både på og utenfor banen.

Kippermocupen representerer den sterke dugnadssånden i Mosjøen og i Mosjøen Idrettslag.

Spillernes foreldre har stilt opp og gjort en kjempeinnsats i år etter år. Dette har bidratt til kontinuitet, og har vært en viktig faktor for at Kippermocupen har blitt en suksess.

Turneringsleder de siste 20 årene har vært Øystein Moldrem. Han har ledet turneringen med en entusiastisk og humoristisk stil, og er selve symbolet på en ildsjel. Han mottok prisen på vegne av turneringen under finalekonserten for Bandwagon i Mosjøhallen den 23. juni 2012.

REGNSKAP 2012

helgelandsparebank

Hovedtall								
Morbank								
				Konsern				
%	2011	%	2012	(tall i millioner kroner og %)	2012	%	2011	%
Fra resultatregnskapet								
1,52	299	1,45	305	Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	356	1,51	322	1,50
0,30	60	0,34	72	Netto provisjonsinntekter	72	0,31	60	0,28
0,02	3	0,01	3	Andre driftsinntekter	7	0,03	5	0,02
1,06	209	1,03	215	Ordinære driftskostnader	233	0,99	218	1,02
0,14	27	0,13	27	Nedskrivninger på utlån, garantier m.v.	27	0,11	27	0,13
0,64	127	0,66	138	Resultat av ordinær drift	175	0,74	142	0,66
0,03	5	0,03	6	Netto verdiendr. og gev./tap på finans.ins.	-3	-0,01	-9	-0,04
0,00	0	0,00	0	Engangseffekt jubileumskostnader	0	0,00	0	0,00
0,00	0	0,00	0	Engangseffekt kostnadsreduksjon AFP	0	0,00	0	0,00
0,67	132	0,69	144	Resultat før skatt	172	0,73	133	0,62
Balansetall								
	20.630		21.517	Forvaltningskapital per 31.12.	25.594		22.802	
	19.733		20.963	Gjennomsnittlig forvaltningskapital	23.553		21.425	
	14.487		14.833	Brutto utlån	19.842		18.149	
	10.655		11.511	Innskudd fra kunder	11.211		10.429	
	73,5 %		77,6 %	Innskudd i % av brutto utlån	56,5 %		57,5 %	
	5,9 %		2,4 %	Vekst brutto utlån	9,3 %		9,1 %	
	5,8 %		8,0 %	Vekst kundeinnskudd	7,5 %		5,5 %	
Soliditet								
	1.525		1.725	Netto ansvarlig kapital per 31.12.	1.762		1.537	
	11.846		12.546	Vektet beregningsgrunnlag	13.401		12.960	
	12,5 %		13,7 %	Kjernekapitaldekning	13,1 %		11,6 %	
	12,5 %		11,9 %	Ren kjernekapitaldekning	11,5 %		11,6 %	
	8,1 %		8,1 %	Egenkapitalprosent	7,4 %		7,4 %	
	5,8 %		6,1 %	Egenkapitalrentabilitet	7,2 %		5,6 %	
Kontorer og bemanning								
	177		177	Antall årsverk	177		177	
	16		16	Antall kontorer	16		16	
Nedskrivninger og mislighold								
	1,2		0,7	Brutto mislighold i % av brutto utlån	0,5		0,9	
	0,9		0,6	Netto mislighold i % av brutto utlån	0,5		0,7	
	0,7		0,6	Sum totale nedskr. i % av brutto utlån	0,4		0,5	
	0,2		0,2	Tap på engasjement i % av brutto utlån	0,1		0,1	
Egenkapitalbevis								
	30,5		31,0	Børskurs, kroner per egenkapitalbevis	31,0		30,5	
	8,0		6,7	Pris/resultat per egenkapitalbevis	6,3		8,2	
	0,5		0,5	Pris/bokført egenkapital	0,5		0,5	
	74,9		75,1	Egenkapitalbevisbrøk 31.12	75,1		74,9	
	61,4		64,3	Egenkapital per egenkapitalbevis	64,3		61,4	
	3,8		4,1	Resultat per egenkapitalbevis, i kroner	4,9		3,7	
	1,9		1,3	Kontantutbytte, i kroner	1,3		1,9	
	1,9		3,1	Avsatt til utjevningsfond, i kroner	3,1		1,9	

Årsberetning 2012

Innledende kommentar

Det har gjennom året vært optimisme og god aktivitet i næringslivet på Helgeland. Regionen har vedvarende lav arbeidsledighet og behov for kompetanse og arbeidsinnvandring. Et stramt arbeidsmarked gir utfordringer for fremtidig verdiskaping. Helgeland har hatt en økende befolkningsutvikling de siste årene.

Byggingen av kunnskapssenteret Campus Helgeland i Mo i Rana pågår for fullt. Høsten 2013 skal Universitetet i Nordland UIN og høgskolene i Narvik og Nesna samle sine lokale ressurser i Campus Helgeland. Dette kan bli en viktig motor og impuls til det kunnskapsløftet lokalsamfunnet trenger.

Det har spesielt vært knyttet forventninger til effekter av oljeaktiviteten utenfor Helgelandskysten. Nå foregår både produksjon, forberedelse til produksjon, kartlegging av nye funn og leteaktivitet. Sandnessjøen befester seg som forsyningsbase og Brønnøysund som helikopterbase.

Regionen har vært mindre påvirket av den internasjonale økonomiske usikkerhet enn landet for øvrig. Vi ser at boligprisene har beveget seg oppover, og det har vært stor omsetning av boliger og god aktivitet på bygging av nye boliger i året som har gått. Handelsnæringen driver godt, og ruster seg opp flere steder i regionen.

De offentlige virksomhetene som er etablert på Helgeland leverer servicetjenester til hele landet og har hatt vekst i sin virksomhet også i 2012. Dette gjelder både Brønnøysundregistrene, Statens Innkrevingssentral, Nasjonalbiblioteket og NAV Servicesenter.

Bankens utlånsvekst i 2012 har gjenspeilet god aktivitet. Det lave rentenivået har imidlertid bidratt til sterk konkurranse, og bankens hovedutfordring har vært å balansere målsettingen om å opprettholde sin posisjon som ledende bank på Helgeland i forhold til å oppnå en tilfredsstillende inntjening.

Den vedvarende økonomiske usikkerheten i Europa har preget også 2012, men bedret seg noe mot slutten av året. Konsekvensene for virksomhetene i bankens markedsområde har hittil vært begrenset, men styret er forberedt på at situasjonen kan endre seg fremover.

Om Helgeland Sparebank

Historikk

Helgeland Sparebank ble dannet ved sammenslutning av Vefsen Sparebank, Herøy Sparebank, Brønnøysund Sparebank, Velfjord Sparebank og Vevelstad Sparebank den 1. april 1977. Den eldste av disse bankene var Vefsen Sparebank, som ble opprettet så tidlig som i 1860. I 1982 ble også Vega Sparebank og Brønnø Sparebank fusjonert inn i Helgeland Sparebank. Den 1. april 2005 ble den omtrent like store Sparebanken Rana fusjonert inn i Helgeland Sparebank.

Konsernets virksomhetsområde

Helgeland Sparebank er et uavhengig og børsnotert finanskonsern som driver tradisjonell bank- og finansieringsvirksomhet på Helgeland, med formidlingssalg av spare-, plasserings- og forsikringsprodukter. Banken har 16 kontorer i 14 kommuner på Helgeland og er den 13. største sparebanken i Norge. Konsernet betjener i hovedsak personmarkedet, næringsliv og offentlig sektor på Helgeland

Konsernet driver også eiendomsutleie gjennom ANS Bankbygg Mo, AS Sparebankbygg, Helgeland Sparebanks Eiendomsselskap AS og Helgeland Utviklingsselskap AS, som alle er heleide datterselskap av banken. I tillegg driver konsernet boligkreditt gjennom Helgeland Boligkreditt AS, som eies 100 % av Helgeland Sparebank.

Banken har strategisk eierskap i det tilknyttede regionale investeringsselskapet Helgeland Invest AS (48 prosent), samt i eiendomsmeglerselskapet Eiendomsmegleren Helgeland AS (34 prosent) og eiendomsselskapet Størgt. 73 AS (43 prosent). Banken har også strategiske eierposter i forsikringsselskapet Frende Holding AS, verdipapirforetaket Norne Securities AS og leasingselskapet Brage Finans AS.

Helgeland Sparebank er registrert i Foretaksregisteret med organisasjonsnummer 937 904 029. Besøksadressen for bankens hovedkontor er Jernbanegata 15, 8622 Mo i Rana, mens postadressen er Postboks 68, 8601 Mo i Rana. Telefonnummer er 75 11 90 00.

Årsregnskap 2012

Regnskapsprinsipper

Helgeland Sparebank utarbeider konsernregnskapet og morbanken sitt regnskap i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS). Konsernregnskapet fremkommer ved konsolidering av morbanken og datterselskapene. Nærmere beskrivelse av regnskapsprinsippene er gitt i noter til årsregnskapet.

I årsregnskapet er forutsetningen om fortsatt drift lagt til grunn. Konsernet er ikke involvert i rettsvister som vurderes å ha betydning for konsernets soliditet eller lønnsomhet. Styret kjenner ikke til forhold etter årsskiftet som har vesentlig betydning for årsregnskapet.

Tallene det refereres til er konserntall med mindre det er angitt at de gjelder morbanken.

Konsernet kan vise til et styrket resultat. Resultat før skatt ble 172 millioner kroner. Sammenlignet med 2011 er dette en resultatforbedring på 39 mill. kr, eller 29 %.

ÅRSBERETNING

Hovedtrekkene i regnskapet er:

- Ytterligere styrket basisdrift gir godt resultat
- Økte netto provisjonsinntekter, både i kroner og prosent
- Lave nedskrivninger på utlån
- Styrket egenkapitalavkastning

Ved utgangen av året ble egenkapitalavkastningen 7,2 % mot 5,6 % per 31.12.11. Resultat per egenkapitalbevis ble kr 4,9 (3,7).

Nøkkeltall hittil i år:

(sammenligning per 31.12.11)

- Nettorente 1,51 % (1,50)
- Netto provisjonsinntekter 0,31 % (0,28)
- Driftskostnader 0,99 % (1,02)
- Nedskrivninger på utlån 0,11 % (0,13)
- Foreslått kontantutbytte kr 1,30 per EK-bevis
- 12 mnd. utlånsvekst 9,3 % (9,1)
- 12 mnd. innskuddsvekst 7,5 % (5,5)
- Kjernekapitaldekning 13,1 % (11,6)
- Ren kjernekapitaldekning 11,5 % (11,6)

Nettorenten

Konsernets hovedinntektskilde er nettorenten. Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter ble 356 millioner kroner, mot 322 millioner kroner per 31.12.11. Dette er en forbedring på 34 millioner kroner. Nettorenten er styrket gjennom 2012, og har økt fra 1,42 % i 4. kvartal 2011 til 1,54 % i 4. kvartal 2012. Reduksjon av innlånskostnadene ved en fallende NIBOR-rente og effekt av økt risikoprisering trekker i positiv retning. Hittil i år ble nettorenten 1,51 % (1,50) av gjennomsnittlig forvaltningskapital.

Gjennom Helgeland Boligkreditt AS har konsernet tilgang til lavere innlånskostnader gjennom utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett.

Netto provisjonsinntekter

Konsernet lykkes fortsatt godt med salg av forsikringsprodukter fra Frende. Dette gjenspeiler seg i meget positiv utvikling i konsernets provisjonsinntekter. Netto provisjonsinntekter har økt med 12 millioner kroner, fra 60 millioner kroner i 2011 til 72 millioner kroner i 2012. Banken forventer fortsatt positiv utvikling på provisjonsinntekter, men veksten i inntektene ventes å avta noe. Volum på forsikringsporteføljen er kommet opp på nivå tilsvarende porteføljen banken hadde før leverandørskiftet i 2010. Breddesalg med fokus på forsikring vil fortsatt være et satsningsområde for banken.

Netto verdiendring og gevinst/tap på finansielle instrumenter

Det er forholdsvis små nettoeffekter på verdiendring finansielle instrumenter over resultat. Det er kostnadsført 3 millioner kroner i 2012, mens det ble kostnadsført 9 millioner kroner i 2011. Den største effekten av den positive utviklingen i finansmarkedet mot slutten av fjoråret, herunder inngang i kredittspreader, er ført over egenkapitalen. Dette fremkommer som positiv verdiendring under utvidet resultat med 26 millioner kroner.

Andre driftsinntekter

Andre driftsinntekter utgjør 7 millioner kroner, som er en økning på 2 millioner kroner fra 2011. Dette er i hovedsak økte inntekter på solgte tjenester og leieinntekter.

Driftskostnader

Kostnadene er som forventet på stabilt nivå, og er redusert i prosent av både inntekter og forvaltningskapital. Samlede ordinære driftskostnader ble 233 millioner kroner mot 218 millioner kroner i 2011. Lønn, pensjon og sosiale kostnader har en vekst på 4,4 %. Andre driftskostnader har hatt en noe høyere vekst. I prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjør ordinære driftskostnader 0,99 % (1,02). De relative tallene for ordinære kostnader målt i prosent av inntekter ble 53,9 % (57,7).

Bemanningen i konsernet og banken er lik, med 177 årsverk, og uendret fra 2011.

Bankens ytelsesbaserte pensjonsordning ble lukket med virkning fra 01.07.12. Nyansatte opptas som medlem av innskuddspensjonsordning. I tillegg er det foretatt endringer i dekningsomfang på den gamle ytelsesbaserte ordningen. Engangseffekten ved endring av bankens pensjonsordning har gitt et positivt bidrag til ikke resultatført estimatavvik. Effekten av endringene vil gi noe lavere pensjonskostnader fra 2013.

Kostnadsførte nedskrivninger på engasjement

Det er kostnadsført lave nedskrivninger i 2012, totalt 27 millioner kroner, som er likt med 2011. Resultatførte nedskrivninger fordeler seg med 22 millioner kroner i bedriftsmarkedet og inngang på 1 million kroner i personmarkedet. I tillegg er nedskrivninger på grupper av utlån kostnadsført med 6 millioner kroner (2 millioner kroner). I prosent av brutto utlån utgjør resultatførte nedskrivninger 0,14 % (0,16 %).

Balanseutviklingen (konsern)

De siste 12 månedene har forvaltningskapitalen økt med 1.793 millioner kroner eller 7,9 % (13,1 %). Balanseveksten er i hovedsak knyttet til økte likviditetsbuffer og vekst i utlån.

Kontantstrøm

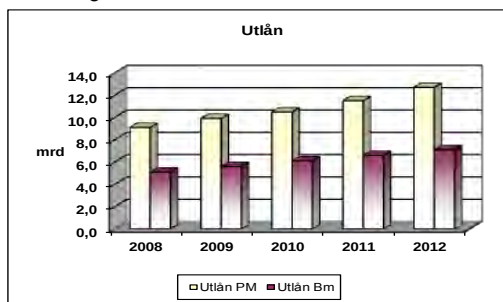
Kontantstrømoppstillingen viser hvordan Helgeland Sparebank har fått tilført likvide midler og hvordan disse er brukt, og er utarbeidet med utgangspunkt i brutto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter, investerings- og finansieringsaktiviteter. Utlånsveksten i 2012 har i hovedsak vært finansiert av økte kundeinnskudd, andre finansinstitusjoner, samt fra netto innbetalinger knyttet til utstedelse av obligasjonsgjeld og obligasjoner med fortrinnsrett.

ÅRSBERETNING

Engasjement

Brutto utlån var ved årets slutt 19.842 (18.149) millioner kroner. I konsernets utlånsvolum inngår 5.080 (3.284) millioner kroner som er overført til Helgeland Boligkreditt AS, som er bankens heleide boligkreditselskap.

De siste 12 månedene har utlånene økt med 1.693 millioner kroner, eller 9,3 % (9,1 %). Konsernet har en utlånsvekst til personkunder på 10,1 %, og vekst til bedriftskunder med 7,9 %. Vekst i boligpriser, kombinert med høy aktivitet i boligmarkedet har gitt en kredittvekst i personmarkedet som har ligget over kredittveksten til norske husholdninger. Boligprisene på Helgeland har historisk hatt en svakere utvikling enn i landet for øvrig, og pris pr kvm er fortsatt på et lavere nivå. Generelt god aktivitet på Helgeland har også bidratt til god vekst i bedriftsmarkedet.

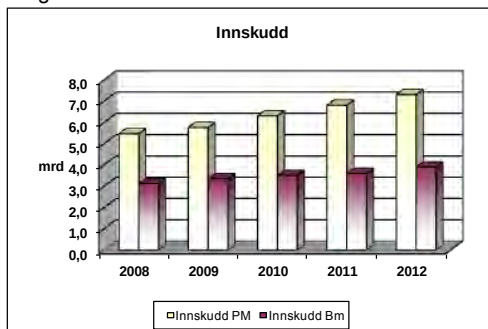

Andel utlån til personkunder utgjør nå 12,7 milliarder kroner, eller 63,9 % (63,5) av totale utlån. 83,5 % er lånt ut til kunder på Helgeland.

Porteføljekvaliteten er god. Både misligholdte og tapsutsatte engasjement er redusert til tross for vekst. Sum netto misligholdte (>90 dager) og tapsutsatte engasjement ble 107 millioner kroner (181), tilsvarende 0,5 % (1,0) av brutto utlån.

Innskudd fra kunder

De siste 12 månedene har innskuddene økt med 783 millioner kroner, eller 7,5 % (5,5). Innskuddsveksten fra personkunder økte med 7,8 %, mens innskudd fra bedriftskunder økte med 6,9 %. Av totale innskudd på 11,2 milliarder kroner, er 7,3 milliarder kroner eller 65,5 % innskudd fra personkunder. Konsernet har en stabil og lokal innskuddsmasse, hvorav 91,8 % er innskudd fra kunder på Helgeland.

Innskuddsdekningen per 31.12.12 ble 56,5 % (57,5) i konsernet og 77,6 % (73,5) i morbanken. For å opprettholde innskuddsdekningen på et solid nivå har banken intensivt arbeidet med innskudd og langsiktig sparing. Banken har blant annet nylig lansert ett nytt spareprodukt; Drømmespar, hvor målet er å motivere til fast månedlig sparing. Flere nye spareprodukter vil bli lansert i løpet av første halvår 2013.

Finansiering

Bedring i markedssentiment har også preget årets siste kvartal. Aktørene har nå større tro på at situasjonen i Europa etter hvert vil bedres. Hellas fikk på plass en ny finansieringspakke og rentene på lån til Italia og Spania har den siste perioden falt markant. Bankenes kredittspreader har således falt ytterligere og tilgangen på funding fungerer mer normalt.

Det har vært en relativt større spreadinngang på bankens seniorlån enn på lån utstedt av bankens boligkreditforetak. Gjennom kvartalet har banken finansiert seg hovedsaklig gjennom seniormarkedet.

Pengemarkedsrentene (Nibor) falt ytterligere noen punkter mot slutten av året, mens de lengre rentene var nede på rekordlave nivåer.

Konsernet har en god og langsiktig finansiering med god diversifisering mellom ulike finansieringskilder. Ved utgangen av året var andel innlån over ett år 81,7 %, og langsiktig finansiering i % av illikvide eiendeler (likviditetsindikator 1) utgjorde 109 %. Helgeland Boligkreditt AS er en viktig finansieringskilde, og tilrettelegging av godkjente boliglån for overføring til bankens boligkreditforetak har høy oppmerksomhet.

Hovedtyngden av konsernets likviditetsreserver i form av rentebærende verdipapirer er plassert i obligasjoner med fortrinnsrett, stats-, kommune-, finans- og industriobligasjoner. Samlet durasjon på renteporteføljen er 2,0 år (2,5). Konsernets samlede likviditetsreserver (kontanter, bankinnskudd og rentebærende verdipapirer) utgjør 3,8 mrd. kr. eller 15,4 % av konsernets forvaltingskapital. Konsernet vil gjøre en gradvis tilpasning til kommende nye likviditetskrav i Basel III (LCR og NSFR).

Kapitaldekning

Det er fortsatt knyttet usikkerhet til kommende nye kapitalkrav for bankene, både når det gjelder nivå, kapitalvekter og innføringstempo. Banken venter at minstekravet til ren kjernekapital vil bli økt betydelig utover gjeldende krav på 9 %. Tilpasning til kommende kapitalkrav har høy oppmerksomhet, og kapitalstyringen innrettes mot kommende krav så langt de er kjent. Banken vil i sin tilpasning kunne benytte flere virkemidler og ulike kapitaltilpasninger. I første omgang søkes kapitaldekningen styrket gjennom økt lønnsomhet ved økte marginer på utlån, redusert utlånsvekst, noe redusert utbytte, samt optimalisering av beregningsgrunnlaget.

Beregning av kapitaldekningen gjennomføres etter standardmetoden i Basel II, som er en konservativ beregningsmetode med høye kapitalvekter på boliglån. Morbanken har redusert beregningsgrunnlaget ved at godt sikrede boliglån er overført til Helgeland Boligkreditt AS og kapitaldekningen i morbanken er noe høyere enn i konsernet.

Konsernet har et måltall for kjernekapitaldekning på 12 %. Måltallet vurderes årlig i tilknytning til bankens strategiarbeid, neste gang våren 2013.

ÅRSBERETNING

Kjernekapitaldekningen ble styrket ved opptak av en fondsobligasjon på 220 millioner kroner i første kvartal 2012, og ble 13,1 % (11,6 %) pr 31.12.12. Ren kjernekapitaldekning ble 11,5 % (11,6 %), som er godt over gjeldende minstekrav på f.t. 9 %.

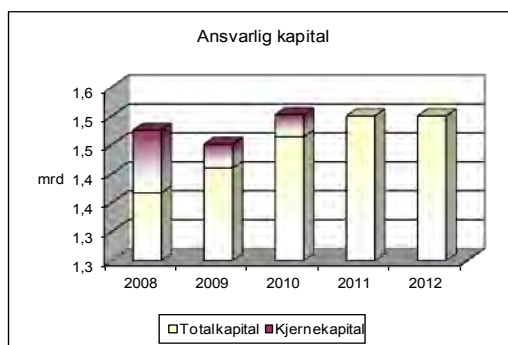
Konsernets samlede egenkapital utgjør 1.780 millioner kroner, eller 7,2 % (7,4 %) av balansen.

I henhold til IAS 19R skal tidligere ikke resultatført estimatavvik på pensjoner belastes egenkapitalen 01.01.13.

Engangseffekten ved endring av dekningsomfang på bankens ytelsesbaserte pensjonsordning har gitt et positivt bidrag til ikke resultatført estimatavvik.

Diskonteringsrenten for pensjonsforpliktelser skal i henhold til IAS 19 settes til renten på foretaksobligasjoner med høy kredittverdighet, eller til statsobligasjonsrenten dersom det ikke finnes et dypt marked for foretaksobligasjoner med høy kredittverdighet. Det norske markedet for obligasjoner med fortrinnsrett vurderes å inneha de egenskaper som tilsier at det kan legges til grunn i beregningen av diskonteringsrenten.

Redusert med utsatt skatt, vil nettoeffekt av implementering av IAS 19, endringer av dekningsomfang pensjonsordning og bruk av OMF rente som diskonteringsrente, til sammen gi positiv effekt på egenkapitalen med 19 mill. kr. Ren kjernekapitaldekning vil med dette bli 11,6 % per 01.01.13.

Egenkapitalbevis – HELG

Egenkapitalbeviskapitalen utgjør 935 millioner kroner og er fordelt på ca. 2.050 eiere. Note 39 viser oversikt over de 20 største egenkapitalbevisiere. Den største eieren er Sparebankstiftelsen Helgeland, med en eierandel på 64,7 %. Med bakgrunn i turbulensen i finansmarkedet, har Sparebankstiftelsen Helgeland tidligere sendt ut melding om å avvente et nedslag til markedsforholdene synes mer stabile.

Kursen på HELG var per 31.12.12 kr 31 (kr 30,50). Børskurs på egenkapitalbevis har hatt en oppgang etter årsskiftet, dette gjelder også for kursen på HELG.

Utbyttepolitikk

Styret i Helgeland Sparebank fastsatte gjeldende utbyttepolitikk for banken i juni 2011.

Utbyttepolitikken lyder som følger:

Helgeland Sparebank sitt mål er å forvalte konsernets ressurser på en måte som gir egenkapitalbevisiere en tilfredsstillende samlet avkastning i form av utbytte og verdistigning.

Overskuddet vil bli fordelt mellom eierandelskapitalen (egenkapitalbevisiere) og grunnfondskapitalen (tidl. sparebankens fond) i samsvar med deres andel av bankens egenkapital.

Inntil halvparten av eierandelskapitalens andel av overskuddet kan utbetales som utbytte, og tilsvarende inntil halvparten av grunnfondskapitalens andel av overskuddet kan utbetales som gaver eller overføres til stiftelse(r). Resterende del av overskuddet overføres henholdsvis utjevningsfondet og grunnfondet.

Konsernets egenkapitalutvikling og soliditet vil bli tillagt vekt ved fastsettelse av utbyttensnivå, samt forventet resultatutvikling i en normalisert markedssituasjon, eksterne rammebetingelser og behov for kjernekapital.

Disponering av resultat i morbanken

Det er morbankens regnskap som danner grunnlag for disponering av overskuddet. I morbankens resultat inngår utbytte fra datterselskaper og tilknyttede selskaper. I konsernregnskapet foretas full konsolidering av datterselskaper og resultatandel fra tilknyttede selskaper konsolideres etter egenkapitalmetoden. Utbytte inngår derfor ikke i konsernets resultat.

Morbankens resultat etter skatt utgjør 103 millioner kroner. Det er overført 8 millioner kroner fra fond for urealiserte gevinster, og etter dette utgjør utbyttegrunnlaget 111 millioner kroner.

De regulatoriske kravene til bankenes kapitaldekning er under sterk endring, og det ventes en betydelig økning i kravet til ren kjernekapital. På grunnlag av dette har styret valgt å foreslå et noe redusert utbyttensnivå for 2012.

Forslag til overskuddsdisponering (utdelingsgrad 29,3 %):

Utbyttemidler

- 24,3 millioner kroner i kontantutbytte, tilsvarende kr 1,30 per egenkapitalbevis
- 8,1 millioner kroner til gavefond / gavestiftelse

Styrking av egenkapitalen

- 58,6 millioner kroner til utjevningsfond, som tilsvarer kr 3,14 per EK-bevis
- 19,7 millioner kroner til grunnfondet

Eierstyring og selskapsledelse

Helgeland Sparebanks prinsipper og policy for eierstyring og selskapsledelse skal sikre at bankens virksomhetsstyring er i tråd med allmenne og anerkjente oppfatninger og standarder, samt lover og forskrifter. God virksomhetsstyring i Helgeland Sparebank omfatter de verdier, mål og overordnede prinsipper som banken styres og kontrolleres etter for å sikre et godt samspill mellom bankens ulike interessenter som egenkapitalbeveiere, långivere, kunder, ansatte, styringsorganer, ledelse og samfunnet for øvrig.

Virksomhetsstyringen skal sikre en forsvarlig formuesforvaltning og gi økt trygghet for at kommuniserte mål og strategier blir iverksatt og nådd. Konsernets prinsipper og rammer for intern kontroll og risikostyring er nedfelt i egne styringsdokumenter som årlig gjennomgås av styret. Styringsdokumentene er konsernets interne rammeverk for god styring og kontroll, og policyen gir føringer for konsernets overordnede holdninger til risikostyring.

Styret i Helgeland Sparebank legger vekt på å etterleve prinsippene som er gitt i Norsk Anbefaling for Eierstyring og Selskapsledelse i virksomhetsstyringen.

Helgeland Sparebank har sammenholdt egen policy med den reviderte norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse. Det er styrets oppfatning at bankens virksomhetsstyring er tilfredsstillende og i overensstemmelse med Norsk Anbefaling.

Det ble avholdt 12 styremøter i 2012. Oppfølging av driften, strategi, strukturendringer og risiko- og kapitalstyring har vært styrets fokusområder. Styret har utarbeidet en årsplan for sitt arbeid, og det legges vekt på å sikre tilstrekkelig kunnskap og kompetanse blant styrets medlemmer. Det er gjennomført egenevaluering av arbeidsform, kompetanse, prioriteringer og samarbeid mellom styre og ledelse.

Styret har som et ledd i sitt arbeid nedsatt et revisjonsutvalg. Revisjonsutvalget skal se til at Helgeland Sparebank har en uavhengig og effektiv intern og ekstern revisjon, samt at regnskaps- og risikorapportering er i samsvar med lover og forskrifter. Medlemmene i revisjonsutvalget er Thore Michalsen (leder) og Ove Brattbakk. Utvalget har hatt 11 møter for regnskapsåret 2012.

Risiko og kapitalstyring

Risiko- og kapitalstyring støtter opp under konsernets strategiske utvikling og ambisjoner. Hovedmålsettingen er å sikre realisering av konsernets finansielle og operasjonelle mål. Uansett hvor god risikostyringen er vil det kunne oppstå uventet tap som krever at konsernet har tilstrekkelig egenkapital. Som en del av risikostyringsarbeidet er det for de ulike risikoområdene vurdert behov for tilleggskapital. Vurderingene er underbygget med ulike interne vurderinger og beregningsmodeller. Dette er oppsummert i bankens interne kapitalbehovsvurderingsprosess (ICAAP).

Risikokategorier og definisjoner:

- Kredittrisiko: risikoen for tap som følge av at kunder eller motparter ikke har evne til å oppfylle sine forpliktelser
- Likviditetsrisiko: risikoen for at konsernet ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser ved forfall.
- Markedsrisiko: risikoen for tap som følge av endringer i markedspriser knyttet til aktiviteter og posisjoner i verdipapirer (renter og aksjer) og valuta
- Operasjonell risiko: risiko for direkte eller indirekte tap grunnet svikt i interne rutiner, systemer og prosesser, utilstrekkelig kompetanse, skader på eiendeler, driftsavbrudd, systemfeil, internt eller eksternt bedrageri.

Risikostyringen er sentral i den daglige driften og i styrets løpende arbeid. Risikoen styres primært gjennom policy og retningslinjer, rammer, fullmakter, rapporteringskrav og krav til kompetanse.

Styret fastsetter konsernets kredittstrategi som dekker kredittrisiko, og konsernets finansstrategi som dekker likviditetsrisiko og markedsrisiko. Bankens kredittutvalg og finansutvalg for styring og oppfølging av risiko i tråd med styringsrammer og fullmakter gitt av styret.

Bankens risikostyringsenhet utgjør tre årsverk. Direktør risikostyring er direkte underlagt adm. direktør og har ansvaret for å overvåke og koordinere den samlede risikostyringen i banken.

Konsernets internrevisjon utgjør ett årsverk og er direkte underlagt styret. Intern revisor skal vurdere om det er etablert betryggende rutiner på de viktigste områder i banken for å redusere risiko. Styret godkjenner årlig intern revisors instruks og arbeidsplan. Intern revisor kan benytte eksterne tjenester ved behov.

Kredittrisiko

Konsernets strategi på kredittområdet er utledet fra den overordnede strategien og inneholder retningslinjer for fordeling mellom person- og bedriftsmarkedet, konsentrasjonsrisiko og geografiske begrensninger. For løpende oppfølging av risiko i styret er det definert et sett av rapporter som fremlegges med ulike frekvenser.

Samlet kapitalbehov for kredittrisiko framkommer i konsernets ICAAP. Det er definert toleransenivå for kredittrisiko for utvalgte bransjer og for definerte områder. Styringsnivå for bedriftsmarkedsporteføljen er etablert og etterlevelse rapporteres periodisk. Stresstester anvendes for å vurdere tapspotensialet i kredittporteføljen som følge av stort fall i eiendomspriser.

Det er etablert en rekke rutiner som ivaretar behandling og oppfølging av kredittrisiko administrativt. De viktigste virkemidlene i utøvelsen av kredittreglementet er:

- restriktiv kredittgivning i forhold til
 - spesielt definerte bransjer
 - knoppskyting fra egne næringslivskunder

ÅRSBERETNING

- overtakelse av næringslivskunder fra andre banker
- skjerpet krav til risikodeling gjennom høyere egenkapitalandel
- etterlevelse av Finanstilsynets ti kjøreregler med kvartalsvis rapportering til styret
- styring av virksomheten gjennom bruk av saksgangsystemer og fullmaktsrammer
- sterk fokus på regelverket knyttet til bruk av kredittfullmakter, herunder spesielt dokumentasjonskrav rundt kundens betjeningsevne, samt beskrivelse av kritiske faktorer i tilknytning til bevilgningen
- høy kompetanse og lang erfaring hos medarbeidere knyttet til utlånsvirksomheten
- kredittgivning til enkeltkunder og bransjer vurderes opp mot medarbeidernes samlede kompetanse
- kreditt gis primært til kunder innenfor bankens geografiske nedslagsfelt med unntak av gode personkunder hvor tilknytning til Helgeland er tilstrekkelig

Konsernets kredittstrategi evalueres årlig, endringer ble vedtatt og implementert i september 2012.

Kredittrisikoeksponeringen styres og følges opp gjennom regelmessige analyser av misligholdsutviklingen i konkrete bransjer, geografiske områder, låntakeres og potensielle låntakeres evne til å betjene renter og avdrag, samt en vurdering av den sikkerhet som ligger til grunn for lånet. Banken har i 2012 videreført valideringen av modellen for beregning av gruppenedskrivninger basert på egne scoremodeller. Modellen baserer seg på sannsynlighet for mislighold og tapsgrad gitt at et engasjement går i mislighold. Modellen benyttes av flere andre sparebanker som samarbeider om validering og eventuell justering av parametrene. Valideringen viser at scoremodellene vurderes som tilfredsstillende og at den differensierer godt mellom kunder med ulik risiko.

Med bakgrunn i Finanstilsynets utlånsforskrift og interne retningslinjer, følges engasjement løpende med henblikk på identifisering av mulige tapsutsatte engasjementer.

Det er sterkt fokus og faste gjennomganger i hele organisasjonen på kvalitet i kredittarbeidet og for å bedre forståelsen av god styring og kontroll. For styring og overvåkning av risiko i næringslivsporteføljen gjennomføres løpende vurdering av kundeforhold, betalingsevne og sikkerhet ved låneopptak, samt gjennomganger i bankens kredittutvalg. For overvåkning av utvikling av risiko i personkundeporteføljen foretas kvartalsvise analyser av bonitet på nyinnvilgende lån og på totalporteføljen.

Risikofordelt utlånsportefølje fordelt på lav, middels og høy risiko rapporteres basert på scoremodellene.

Tett oppfølging av større næringslivskunder, overvåkning av utviklingen i bonitet og misligholdssannsynlighet i porteføljen og for konkrete definerte bransjer, er videreført som prioritert fokusområde for banken.

Maksimal grense for et enkelt engasjement, fastsatt av Finansdepartementet, er 25 % av konsernets ansvarlige kapital. Ved utgangen av 2012 hadde konsernet tre

kundegrupperinger hvor innvilget engasjement samlet sett var ut over 10 % av ansvarlig kapital.

Likviditetsrisiko

Styret har vedtatt en strategi for likviditetsstyring som angir hensikt, styringsmål og risikotoleranse for styring av likviditetsrisiko. Strategien har som hovedformål å sørge for at konsernet har en forsvarlig likviditetsstyring som bidrar til å sikre konsernets evne til å innfri sine betalingsforpliktelser. Likviditetsstrategien gjennomgås årlig av styret. Det har vært lagt særlig vekt på likviditetsrisiko og kommende nye regulatoriske krav til likviditetsstyring i banker, som vil bli implementert gradvis i likviditetsstyringen.

Likviditetsrisikoen reduseres gjennom å spre innlånene på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider. I styringen av konsernets likviditetsrisiko anvendes målkrav for likviditetsindikator 1 (i henhold til retningslinjer fra Finanstilsynet), langsiktig finansierungsgrad, innskuddsdekning og krav til likviditetsbufferkapital. Liquidity Coverage Ratio – LCR (svært likvide eiendeler i % av netto likviditetsutgang i et stresset scenario på 30 dager) blir innført som styringsparameter fra og med 2013.

Styret har for 2012 fastsatt et minstekrav til likviditetsindikator 1. Indikatorverdien skal være minst på høyde med referansebankenes verdi. Indikatorverdien beregnes som summen av innskudd, langsiktige innlån og egenkapital målt i % av illikvide eiendeler (utlån og anleggsmidler). Per 31.12.12 var likviditetsindikator 1 på 109 %. Styret har også fastsatt at andel langsiktige innlån i % av samlede innlån skal utgjøre minst 70 %. Per 31.12.12 var andel langsiktig finansiering 81,7 %, som er godt over målkravet.

Innskuddsdekningen er et viktig parameter for oppfølging av likviditetsrisiko, det vil si hvor stor andel av brutto utlån til kunder som er dekket ved innskudd fra kunder. Styret har fastsatt minstekrav til innskuddsdekning, og dette kravet var innfridd gjennom hele 2012.

For å begrense konsernets likviditetsrisiko har banken likviditetsreserver i form av kontanter, innskudd i Norges Bank og andre banker, likvide egenkapitalinstrumenter, plasseringer i pengemarkedsfond, rentebærende verdipapirer, samt ubenyttede trekkrettigheter. Det er fastsatt minstekrav til nivå på likviditetsbufferne i konsernets likviditetsstrategi. Konsernet har de siste årene gradvis økt både kvaliteten og nivået på likviditetsbufferne, og vil gradvis ytterligere tilpasse bufferne til kommende nye likviditetsbufferkrav i henhold til Basel III. Pr 31.12.12 utgjorde likviditetsbufferkapitalen 15,4 % av forvaltningskapitalen. Konsernets samlede likviditetsbufferkapital vurderes å være tilfredsstillende.

Helgeland Boligkreditt AS ble startet i 2009 og er et heleid datterselskap. Selskapet har blitt en stadig viktigere finansieringskilde for konsernet i tillegg til øvrige innlånskilder, og ga blant annet konsernet tilgang til deltakelse i statens bytteordning under finanskrisen i 2009. Helgeland Boligkreditt har gradvis økt sin aktivitet og har de siste to årene utstedt ordinære obligasjonslån med fortrinnsrett i markedet. Per utgangen av 2012 har banken overført godt sikrede boliglån for vel 5.080 millioner kroner til boligkreditselskapet, som utgjør 26 % av brutto utlån i morbanken. Sikkerhetsmassen i

ÅRSBERETNING

selskapet anses å være god og var på 119 % ved utgangen av året. Gjennomsnittlig belåningsgrad for lånemassen var på 53,5 %.

Helgeland Sparebank har ikke offisiell rating fra internasjonale ratingselskaper, men skyggerating stilt av norske meglerhus anses likevel å ha betydning for bankens tilgang til innlånskilder. Siste skyggerating for banken var A- fra DNB, Sparebank 1 Markets og Norne/Terra Markets, og BBB+ fra Nordea og First Securities. Helgeland Boligkreditt hadde tilsvarende skyggerating på AAA fra DNB, Nordea, Sparebank 1 Markets og Norne/Terra Markets.

Markedsrisiko

Styret har vedtatt en strategi for markedsrisiko som fastsetter rammer og overordnet mål for konsernets markedsrisikotoleranse, samt rammer for rente-, kredittspread og aksjepriserisiko. Strategien revideres årlig. Konsernet har ingen aktive handelsporteføljer innenfor renter, aksjer eller valuta.

Renterisikoen styres mot det ønskede nivå gjennom rentebindingen på rentebærende verdipapirer og innlån (sertifikater og obligasjoner), samt ved bruk av rentebytteavtaler (renteswapper) for å redusere renterisiko knyttet til fastrentelån. Renterisikoen er på et lavt nivå.

Konsernet har en relativt konservativ strategi for plasseringer i rentebærende verdipapirer, hvor hovedformålet er å sikre en tilfredsstillende likviditetsbufferkapital for konsernet. Det er stilt krav om at utsteders rating skal være innenfor "investment grade", som er BBB-. I tillegg er det fastsatt maksimal ramme for durasjon på den rentebærende verdipapirporteføljen, samt at sammensetningen skal være diversifisert mellom ulike bransjer/typer utstedere.

Konsernet har plasseringer i enkelte børsnoterte aksjer, aksjefond, egenkapitalbevis og øvrige aksjer. Bankens posisjoner i øvrige aksjer er i hovedsak strategisk motivert gjennom investeringer i aksjer i datterselskaper, tilknyttede selskaper, produktselskaper og lokale investeringsselskaper. Markedsrisikoen knyttet til disse aksjeinvesteringene vurderes å være moderat.

Helgeland Sparebank er ikke valutabank, og konsernet har ingen aktive valutaporteføljer. Konsernets valutarisiko er derfor meget lav.

Operasjonell risiko

God intern kontroll og kvalitetssikring er en forutsetning for tilfredsstillende håndtering av operasjonell risiko. Styringsdokumentene og kontrollsystemene er bygget opp for å ivareta effektiv drift, risikokontroll, fornuftige forsiktighetshensyn, korrekt finansiell- og ikke finansiell informasjon, compliance av lover og retningslinjer, og interne retningslinjer og strategier.

Det gjennomføres risikovurdering på alle nivå. Risikovurderingen dokumenteres på overordnet nivå, og gir også oversikt over prosess og nøkkelkontroller i de operative funksjonene. Fokus på systemer og prosesser i de operative funksjonene bidrar til stadig økt fokus på kvalitet og

effektivitet, så vel som målrettet drift i konsernet. Dette summeres opp i krav om å holde en viss ansvarlig kapital som sikkerhet for framtidig forventede tap, som konsernet kan bli påført som følge av operasjonell risiko.

Vurdert ut fra organisasjonens kompetanse, organisering og ansvarsdeling, samt konsernets inntjening og soliditet, mener styret at konsernets samlede risikoeksponering er forsvarlig.

Compliance

Det er konsernets grunnleggende holdning at driften skal innrettes i tråd med gjeldende lover og regler. MiFID-reglene, autorisasjon av rådgivere, samt generelt økte regulatoriske krav til konsernets virksomhet, vises gitt stor oppmerksomhet.

Revisjon

Konsernets eksterne revisor er PriceWaterhouseCoopers AS.

Personkundemarkedet

Helgeland Sparebank har en sterk og ledende markedsposisjon innenfor personkundemarkedet, med en markedsandel på over 50 % av alle boliglånskunder på Helgeland. Bankens primære markedsområde er Helgeland, men gode personkunder med tilknytning til Helgeland som tilfredsstillende bankens krav til betjeningsevne og sikkerhetsstillelse kan innvilges finansiering.

Bedriftskundemarkedet

Helgeland Sparebank har en sterk markedsposisjon overfor små- og mellomstore bedrifter med en markedsandel på godt over 50 %. I landbrukssegmentet, som tradisjonelt er et lavrisikosegment, er banken ledende med en markedsandel opp mot 75 % på Helgeland. Bankens markedsområde er Helgeland og kun unntaksvis følges gode bedriftskunder ut av regionen. Banken kan delta i syndikeringsavtaler hvor en større sparebank er agentbank, og hvor kunden er klassifisert med lav eller middels risiko kombinert med tilfredsstillende sikkerhetsdekning. Slik syndikering skal fortrinnsvis begrenses til bransjer hvor banken selv har god kompetanse.

Helgeland Sparebank sitt samfunnsengasjement

Helgeland Sparebank er en stor bidragsyter til samfunnsutviklingen på Helgeland. Det er viktig som lokal bank å gi gode rammevilkår til de ildsjelene som bruker tid og krefter på å skape en meningsfull og innholdsrik oppvekst for de unge, som skal drive samfunnsutviklingen videre og skape grunnlag for bosetning og vekst. Helgelandsfondet og HelgelandStiftelsen er en del av bankens bidrag til å fremme regionens utvikling, optimisme og vekst i bygder og i byer på Helgeland. Det er for 2012 foreslått en avsetning på 8 millioner kroner til gavefond og gavestiftelsen.

ÅRSBERETNING

Datterselskapene

Helgeland Boligkreditt AS

Helgeland Boligkreditt AS er et heleid datterselskap av Helgeland Sparebank. Selskapet ble etablert høsten 2008 for å være bankens foretak for utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett. I henhold til «Forskrift om kredittforetak som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett», kan lån som er sikret (med pant i eiendom) innenfor 75 % av forsvarlig markedsverdi overføres fra banken til boligkredittforetaket. Per 31.12.12 var et utlånsvolum på 5.080 millioner kroner overført fra Helgeland Sparebank til boligkredittselskapet. Av selskapets innlån er 900 millioner kroner i statens bytteordning, mens 4.311 millioner kroner er obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) utstedet i verdipapirmarkedet. Resultat etter skatt ble for 2012 29,7 (9,3) millioner kroner og egenkapitalen pr 31.12.12 er 323,6 (203,1) millioner kroner. Daglig leder er ansatt med 0,4 årsverk. Øvrige tjenester kjøpes hovedsakelig fra morbanken.

AS Sparebankbygg

Virksomheten består av å eie og drive utleie av lokaler i Storgt. 75 i Brønnøysund, og Helgeland Sparebank er største leietaker. Selskapet er lokalisert i Brønnøy kommune, og Helgeland Sparebank eier 100 % av aksjene i selskapet. For 2012 ble resultat etter skatt -0,1 (0,1) millioner kroner og egenkapitalen ved årsskiftet var på 0,8 (0,9) millioner kroner. Selskapet har ingen ansatte.

Helgeland Sparebanks Eiendomsselskap AS

Selskapet driver utleie av fast eiendom med beliggenhet i Mosjøen i Vefsn kommune, hvor Helgeland Sparebank benytter alle arealer. Selskapet har ingen ansatte. Resultatet etter skatt i 2012 ble 0,4 (0,6) millioner kroner og egenkapitalen i årsskiftet var på 3,8 (3,4) millioner kroner. Helgeland Sparebank eier 100 % av aksjene i selskapet.

Helgeland Utviklingsselskap AS

Helgeland Utviklingsselskap AS driver utleie av fast eiendom, kjøp og salg av fast eiendom, samt foretar mindre aksjeinvesteringer i eiendomsmarkedet. Selskapets kontor er lokalisert i Vefsn kommune og Helgeland Sparebank eier 100 % av aksjene i selskapet. Resultat etter skatt i 2012 var på -4,4 (-0,04) millioner kroner og egenkapitalen i årsskiftet var på 11,9 (9,2) millioner kroner. Selskapet har ingen ansatte.

ANS Bankbygg Mo

Virksomheten består av å eie og drive utleie av forretningslokaler i Jernbanegata 15 i Mo i Rana. Helgeland Sparebank er største leietaker i bygget, og banken eier 96,8 % av andelene i selskapet. Selskapet har ingen ansatte. Resultat etter skatt i 2012 ble 2,2 (2,1) millioner kroner, og ved årsskiftet var egenkapitalen på 48,9 (47,7) millioner kroner.

Tilknyttede selskaper

Helgeland Invest AS

Selskapet er et regionalt investeringsselskap på Helgeland og ble dannet etter fusjon mellom selskapene ROI Invest AS og Helgeland Vekst AS i 2011. Helgeland Sparebank eier 48 % av aksjene i selskapet. Resultatandel (foreløping regnskap) per 31.12.12 var på -2 (-4,5) millioner kroner og egenkapitalandelen var 149 (151) millioner kroner.

Eiendomsmegleren Helgeland AS

Selskapet er markedsledende eiendomsmegler på Helgeland og er Helgeland Sparebank sin samarbeidspartner. Helgeland Sparebank eier 34 % av aksjene i selskapet. Resultatandel per 31.12.12 var på 2,5 (2,4) millioner kroner og egenkapitalandelen var 1,6 (0,7) millioner kroner.

Storgata 73 AS

Selskapet er et eiendomsselskap i Brønnøysund i Brønnøy kommune. Helgeland Sparebank eier 43 % av aksjene i selskapet. Etter årsskiftet har banken kjøpt seg opp og eier nå over 50 %. Resultatandel per 31.12.12 var på 0,1 (0,1) millioner kroner, og egenkapitalandel 1,6 (0,8) millioner kroner.

Medarbeidere og deres arbeidsmiljø.

Medarbeidere

Helgeland Sparebank hadde ved årsskiftet 193 ansatte, fordelt på våre 16 kontor. Dette utgjør 177 årsverk (inkludert trainee, renholdspersonell, vaktmestere og kantineansatte.

Banken har medarbeidere fordelt på mange kontor med stor geografisk spredning dette gjør arbeidsmiljøet ekstra spennende. Bankens kjerneverdier; Profesjonell, Initiativrik, Nær og Entusiastisk er viktige for å forstå hva som forventes, både mot eksterne og interne kunder.

Relasjoner og arbeidsmiljø

Arbeidsmiljøet er meget viktig i en organisasjon. Dette kan være forskjellen som gjør at noen velger Helgeland Sparebank som framtidig arbeidsplass. Banken har god søkning til ledige stillinger og får gode tilbakemeldinger på inkludering og arbeidsmiljø, også fra de som har vært i organisasjonen lenge.

Tidlig i 2012 ble det gjennomførte en arbeidsmiljøundersøkelse av de ansattes trivsel. Det er femte gang siden 2006 at banken ved hjelp av TNS Gallup tar trivselstemperaturen på organisasjonen. 76 % av de ansatte besvarte undersøkelsen, og samlet trivselsskår ble på 83 poeng. Det er to poeng opp fra forrige undersøkelse, og resultatet er i toppskiktet blant bedrifter i Skandinavia. Dette er banken meget godt fornøyd med.

Sykefraværet i 2012 ble på 4 % mot 5,1 % i 2011. Det gir et stadig bedre nærvær ved at bankens medarbeidere faktisk er på jobb.

ÅRSBERETNING

Kompetanse

Autorisasjon av rådgivere via AFR, vedlikehold av rådgiverkompetanse satt i system, har vært og er fortsatt prioriterte områder. Gjennom en intern og uformell konkurranse "Helgelandsmesterskapet" har banken løftet kvaliteten på bredderådgivning og breddealg av bankprodukter til våre personmarkeds kunder. Rådgivere som skal være både autoriserte og bredderådgivere, krever en kontinuerlig fornyelse av den samlede kompetansen. For tredje år på rad har Helgeland Sparebank gjennom Kandidat Helgeland tilsatt trainee.

Likestilling

Banken arbeider aktivt og målrettet for å fremme likestilling og hindre diskriminering. Det er vedtatt en handlingsplan som ivaretar likestilling mellom kjønnene. I lederstillinger ønskes en jevn fordeling mellom kjønnene, på medarbeidernivå arbeides det for at begge kjønn skal være representert på de ulike kontorene. Det er både positivt og givende med en god miks av kvinner og menn i de ulike enhetene. I bankens forstanderskap er det 25 medlemmer, hvorav 7 kvinner og 18 menn. I bankens styre er det 6 faste medlemmer, hvorav 3 kvinner og 3 menn. Bankens ledergruppe består av 8 medlemmer, hvorav 4 er kvinner og 4 er menn.

Miljøfyrtårnsbedrift

De to største kontorene, Mo i Rana og Mosjøen, er inne i sin andre periode som godkjente Miljøfyrtårnsbedrifter. Oppmerksomheten er fortsatt rettet mot energisparing i egne bygg, avfallssortering, reduksjon i papirbruken med blant annet dobbeltsidig kopiering og utskrift, samkjøring ved reising mellom kontorene, "Trimaksjoner" for de ansatte og økende bruk av videokonferanseutstyr i møter mellom kontorene og i andre sammenhenger.

Utsiktene fremover

Helgeland har siden 2007 vokst i befolkning og verdiskaping. Økt sysselsetting, lav ledighet og stigende boligpriser samt et robust næringsliv er fire sentrale utviklingstrekk i regionen. Den positive utviklingen gjenspeiles også i kredittetterspørselen fra husholdninger og næringsliv.

Helgeland er rik på naturressurser. Regionen er i dag tyngdepunktet i Nord-Norge innen prosess- og verkstedindustri, kraftproduksjon, havbruk og nå også olje- og gassaktivitet. Næringslivet har så langt styrt unna de globale finanskrisene.

Eksportnæringene på Helgeland innen metaller, mineraler og fisk har i stor grad unngått internasjonale markeder preget av stagnasjon. Oppdrettsnæringen opplever igjen økt etterspørsel og økte priser som gir god lønnsomhet langs hele kysten.

En tradisjonell næring på Helgeland som landbruk er preget av optimisme. Regionen utmerker seg nasjonalt med høy kvalitet på melkeproduksjonen og høy produktivitet på svineproduksjonen. Investeringer i automatiserte driftsbygninger og satsing på kompetanse er en del av forklaringen.

Den landbaserte aktiviteten på Helgeland øker inn mot petroleumssektoren. Stikkord er feltene Norne (Statoil 1997), Marulk (Eni Norge 2012), Skarv (BP 2013) og Aasta Hansteen (Statoil 2016). Den lokale leverandørindustrien har flere oppdrag og nå satser også Aker Solutions i regionen.

Attraktive karrieremuligheter og flere tjenesteyobber innenfor statlige nasjonale virksomheter, nye oljerelaterte bedrifter og IT-bedrifter har resultert i at flere unge helgelendinger og andre i økende grad har søkt seg til regionen. Et allsidig og variert næringsliv har vokst fram.

Infrastrukturinvesteringer i kraft, veg og tunneller bidrar også til økt aktivitet. Flyplasstrukturen med storflyplass er i hovedsak landet med anbefalinger fra Avinor, men ennå ikke finansiert. Det har vært vekst i handelsnæringene og nye hotellplaner skal realiseres. Bygg og anlegg har godt med oppdrag.

Utfordringene er likevel knyttet til den demografiske utviklingen med flere eldre, konkurranse om den kompetente arbeidskraften, underliggende kostnadsvekst med press på lønninger og avhengighet av arbeidsinnvandring i flere bransjer.

Et annet viktig område er utviklingen av høgskoletilbud i regionen. Campus Helgeland er under bygging og vil samlokalisere flere tilbud fra universitet og høyskoler i Mo i Rana. Banken har også styrt flere av gavefondsmidlene i denne retningen for å kunne være en aktiv støttespiller.

Banken har en sterk basisdrift, og kan vise til et godt resultat med jevnt økende nettorente og provisjonsinntekter. Arbeidet med å styrke nettorenten videreføres gjennom økte marginer på utlån og optimalisering av vektet balanse.

Salg av leasing- og forsikringsprodukter er en suksess, og forsterker sammen med bankens tilknyttede meglerselskap bankens posisjon som et regionalt finanshus.

Konsernets langsiktige finansiering skal sikres gjennom fortsatt sterkt fokus på innskudd fra kunder, med lansering av flere nye spareprodukter og ytterligere overføring av lån til Helgeland Boligkreditt AS. Kostnadsnivået forventes å gjenspeile en effektiv drift, og det lave nivået på nedskrivninger på utlån forventes videreført.

ÅRSBERETNING

Takk til bankens ansatte, kunder og samarbeidspartnere

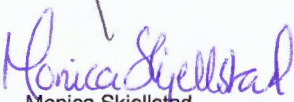
Styret er fornøyd med resultatet som er skapt i 2012, og vil rette en stor takk til alle ansatte for den flotte innsatsen de

har vist gjennom året som har gått. Styret vil også takke bankens kunder og gode forretningsforbindelser for godt samarbeid i året som har gått.

Styret for Helgeland Sparebank
Mo i Rana, 26. februar 2013

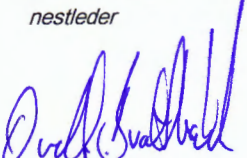
Bjørn Johansen
styreleder

Monica Skjellstad

Thore Michalsen
nestleder

Ove Brattbakk

Gisleug Øygarden

May Heimdal
ansattes repr.

Jan Erik Furunes
adm. direktør

Eierstyring og selskapsledelse (Corporate Governance)

Eierstyring og selskapsledelse

Bankens policy for eierstyring og selskapsledelse skal sikre at bankens virksomhetsstyring er i tråd med allmenne og anerkjente oppfatninger og standarder, samt lov og forskrift.

Policyen beskriver de verdier, mål og overordnede prinsipper som banken styres og kontrolleres etter for å sikre eiernes, innskytternes og andre gruppers interesser i banken.

Bankens policy er konkretisert i ulike styringsdokumenter for Helgeland Sparebanks virksomhet. Dette omfatter blant annet bankens samfunnsengasjement, vedtekter, etiske retningslinjer, strategidokument, policydokumenter, budsjett, fullmakter og rammer, rutinebeskrivelser, innsidereglement og egenhandel, rammeverk for styring og kontroll: retningslinjer for systemer og prosesser som fokuserer på risikovurdering og intern kontroll i banken.

Helgeland Sparebanks røtter er dypt forankret i helgelandsk jord, og banken er levende opptatt av det som skjer her. Derfor har banken en visjon om å være en drivkraft for vekst på Helgeland. Dette betyr kort og godt at Helgeland Sparebanks viktigste oppgave er å gjøre sitt til for at lokalsamfunnet skal være et godt sted å bo og drive virksomhet i.

Fordi Helgeland Sparebank er en solid og robust lokal sparebank med sterk markedsposisjon, kan banken bidra aktivt til samfunnsutviklingen. Lovgiver har gitt sparebankene anledning til å gi deler av overskuddet tilbake til lokalsamfunnet i form av gaver til allmenntilgode formål. Bare sparebankene er laget slik at de kan betale resultatutbytte til lokalsamfunnet av den egenkapitalandelen som eies av kundene/samfunnet. Bosetning og vekst er en forutsetning for bankvirksomhet. Uten livskraftige og attraktive lokalsamfunn blir det vanskelig å rekruttere arbeidskraft til bedrifter og offentlig virksomhet, noe vi trenger for å fremme samfunnsutviklingen. Vi lever derfor i skjebnefellesskap – banken og helgelendingen – og Helgelandsfondet er en del av bankens bidrag til utvikling, optimisme og vekst i bygder og byer på Helgeland.

I tillegg til de strategiske og finansielle målsettingene har Helgeland Sparebank valgt å ta sitt miljøansvar på alvor, og har derfor vedtatt en egen miljøstrategi. Styringsdokumentene bygger blant annet på Norsk anbefaling til eierstyring og selskapsledelse, samt Committee of European Banking Supervisors prinsipper for overordnet styring og kontroll.

Helgeland Sparebank har som ambisjon å følge de nevnte anbefalinger så langt de passer.

I tråd med punkt en i Norsk anbefaling til eierstyring og selskapsledelse følger en redegjørelse for bankens etterlevelse av punktene i anbefalingen.

Forstanderskapet er bankens øverste organ og er sammensatt av fire grupper med til sammen 25 medlemmer. Innskytterne velger 7 medlemmer, fylkestinget i Nordland fylkeskommune 2 medlemmer, eierne av egenkapitalbevis 10 medlemmer og de ansatte i banken 6 medlemmer. For å endre vedtektene må et forslag om dette behandles i to møter i forstanderskapet, og det kreves at to tredjedeler av forstanderne som er til stede, og minst halvparten av alle forstandere stemmer for forslaget om endring.

Forstanderskapet velger bankens styre som skal påse at banken har god eierstyring og selskapsledelse. Forstanderskapet velger også en kontrollkomité som består av 3 medlemmer.

Virksomhet

Helgeland Sparebank er et finanskonsern som består av morbanken samt datterselskaper. Henvisninger til banken og/eller konsernet Helgeland Sparebank i denne artikkelen gjelder konsernet Helgeland Sparebank. I henhold til vedtektene i Helgeland Sparebank er formålet til virksomheten å fremme sparing ved å ta imot innskudd fra en ubestemt krets av innskyttere, levere investeringstjenester og andre finansielle tjenester, og å forvalte på en trygg måte de midler den rår over i samsvar med de lovregler som til enhver tid gjelder for sparebanker og verdipapirforetak.

Styrets beretning inneholder en beskrivelse av bankens mål og strategier. Det strategiske grunnlaget evalueres av styret og ledelsen minimum årlig, og bankens planer justeres og tilpasses løpende. Bankens strategiske plattform sammenfattes i hovedpunktene visjon, forretningsidé, kjerneverdier, strategiske og finansielle mål, samt etiske retningslinjer, oppdateres som et resultat av ovennevnte minimum årlig.

Banken har en kunderettet organisasjon med fokus på personmarked, bedriftsmarked og kapitalmarked som forretningsområder. Dette er supplert med støtteområder og stabsfunksjoner. Med virkning fra oktober 2012 har banken ny organisering, hvor ansvar for blant annet IKT er organisert inn under direktør forretningsutvikling. Bankens organisatoriske struktur er dynamisk og vurderes ut fra endrede behov og rammebetingelser.

Selskapskapital og utbytte

Bankens egenkapital er sammensatt av egenkapitalbeviskapital, overkursfond, grunnfondskapital, fond for urealiserte gevinster, gavefond og utjevningsfond. Målkraft kjernekapitaldekning er 12 %.

Banken har som målsetting å oppnå en avkastning på egenkapitalen som er konkurransedyktig i markedet sett i forhold til bankens risikoprofil. Vårt krav til egenkapitalavkastning skal tilsvare risikofri rente + 5 prosentpoeng.

Bankens utbyttepolitikk vedtatt på strategistyremøtet i mai 2012:

Helgeland Sparebank sitt mål er å oppnå økonomiske resultater som gir eierne av kapitalen en god og stabil langsiktig avkastning i form av utbytte og verdistigning på egenkapitalen. Det er en målsetting for banken å likebehandle bankens to eiergrupperinger.

Inntil halvparten av eierandelskapitalens andel av overskuddet kan utbetales som utbytte, og tilsvarende inntil halvparten av grunnfondskapitalens andel av overskuddet kan utbetales som gaver eller overføres til stiftelse(r). Dette forutsetter at soliditeten er på et tilfredsstillende nivå. Bankens behov for kjernekapital, samt bankens resultatutvikling og markedssituasjon vil bli tillagt vekt ved fastsettelse av utbyttetnivå.

Likebehandling av egenkapitalbeviserne

Eierne av egenkapitalbevis skal ha forutsigbare vilkår både med hensyn til likebehandling, avkastning og styringsmessig innflytelse.

Børsnoteringen av egenkapitalbevisene sikrer at banken aksepterer og imøtekommer de markedsvilkår som til enhver tid gjelder i egenkapitalmarkedet og for egenkapitalbevis.

Fri omsettelighet

Vedtektene inneholder ingen begrensninger i omsetteligheten av egenkapitalbevisene.

Sparebankstiftelsen Helgeland eier egenkapitalbevis i Helgeland Sparebank. Stiftelsen skal i henhold til vedtekter ikke eie mindre enn 35 % av egenkapitalbevisene i Helgeland Sparebank.

Ut over dette er eneste begrensning de lovmessige krav som for tiden fastsetter at kvalifisert andel av total egenkapital (10 % eller mer) krever samtykke fra Finanstilsynet.

Forstanderskap og kontrollkomité

Bankens øverste organ er forstanderskapet (kan sammenlignes med forstanderskap i et AS) som er sammensatt av egenkapitalbevisiere, kunder, ansatte og representanter for det offentlige. Forstanderskapet skal se til at banken virker etter sitt formål og i samsvar med lov, vedtekter og forstanderskapets vedtak.

Forstanderskapet har 25 medlemmer og 25 varamedlemmer. Vedtak treffes med alminnelig flertall. Imidlertid krever vedtak om vedtektsendringer 2/3 flertall av de frammøtte og at minst 50 % av forstanderskapets medlemmer stemmer for forslaget. Det er videre et krav om at forslaget om vedtektsendring har vært forelagt forstanderskapet i et tidligere møte.

Valgene skjer i tråd med sparebanklovgivningens og finansieringsvirksomhetslovens bestemmelser. Innkalling og referater fra forstanderskapsmøter sendes Oslo Børs. Valg til forstanderskapet skjer i valgmøter og på valgdag(er) og skal være avholdt innen utgangen av april, og før konstituerende møte i forstanderskapet. Invitasjon til

egenkapitalbevisierens valgmøte med sakliste, påmeldingsskjema og valgkomiteens innstilling sendes samtlige egenkapitalbevisiere fjorten dager før valgmøtet, og annonseres i tillegg i aviser og på bankens hjemmeside. Innskytternes valg kunngjøres ved oppslag i bankens lokaler, avisannonser og på bankens hjemmeside 6 uker før valget.

Kontrollkomiteen, som også velges av forstanderskapet, skal føre tilsyn og kontroll med styrets og administrasjonens arbeid. Kontrollkomiteen skal etter vedtektene bestå av 3 medlemmer og 2 varamedlemmer.

Valgkomiteer

Banken har tre vedtektsfestede valgkomiteer som forbereder henholdsvis

- de valg som foretas i forstanderskapet
- egenkapitalbevisierens valg til forstanderskapet
- innskytternes valg til forstanderskapet

Forstanderskapets valgkomité foreslår også honorarsatser. Bankens hjemmeside inneholder opplysninger om hvem som sitter i de ulike valgkomiteene.

Styrets sammensetning og uavhengighet

Forstanderskapets valgkomité foreslår kandidater til styret i tråd med bestemmelser om sammensetning i lov og vedtekter. Ingen styremedlemmer eller representanter for ledelsen er medlem av valgkomiteen. Styrets leder og nestleder velges i egne valg.

Styret består av inntil 7 medlemmer og inntil 4 varamedlemmer.

Styret består nå av 6 faste medlemmer. For tiden er 3 av de faste medlemmene kvinner.

Viktige kriterier for styrets medlemmer og sammensetning er kvalifikasjoner, kjønn, kapasitet og uavhengighet. Flertallet av styrets medlemmer skal være uavhengige av bankens ledelse og hovedforretningsforbindelser. Styret foretar en årlig evaluering av medlemmenes uavhengighet og styrets samlede kompetanse.

Styrets arbeid

Styret møtes gjennomsnittlig en gang i måneden og arbeider etter oppsatt plan for året. I tillegg til de valgte medlemmene møter ansattes varamedlem, administrerende direktør og viseadministrerende direktør i styremøtene.

Styret har det overordnede ansvaret for forvaltningen av Helgeland Sparebank og for å føre tilsyn med den daglige ledelse og bankens virksomhet.

Med styrets forvaltningsansvar menes blant annet ansvaret for å organisere banken på en forsvarlig måte, ansvaret for å fastsette planer og budsjetter for banken, ansvaret for å holde seg orientert om bankens økonomiske stilling og at bankens virksomhet, formuesforvaltning og regnskaper er gjenstand for betryggende kontroll.

Den årlige strategiprosessen/ rullering av strategiplanen vektlegges. Her fastsettes overordnede mål og strategier, og på grunnlag av disse utarbeides handlingsplaner og budsjetter.

Administrerende direktør forbereder saker som skal behandles av styret, i samarbeid med styrets leder.

Styret har nedsatt revisjonsutvalg som skal se til at Helgeland Sparebank har en uavhengig og effektiv ekstern og intern revisjon samt regnskaps- og risikorapportering som er i tråd med lover og forskrifter.

Risikostyring og intern kontroll

God risiko- og kapitalstyring er sentralt i Helgeland Sparebanks langsiktige verdiskapning.

Banken skal identifisere - analysere - handle - og leve med et akseptabelt risikonivå på bankens viktigste forretningsmessige risikoer. Helgeland sparebank har en målsetning om at bankens risikoprofil skal være moderat. Risikostyring er knyttet opp mot fire risikoområder:

- Kredittrisiko
- Markedsrisiko
- Likviditetsrisiko
- Operasjonell risiko

Valg av metode for risikovurdering skal begrunnes i bankens kompleksitet og omfang i de ulike forretningsområder.

Styret i Helgeland Sparebank legger til grunn at bankens skal være godt kapitalisert. Kapitalvurderinger (ICAAP) gjennomføres minst en gang pr år, og bankens kapitalstrategi vil være basert på reell risiko i virksomheten supplert med effekt av ulike stress scenarioer.

Ansvar for gjennomføring av bankens risiko, kapitalstyring og kontroll er delt mellom styret, ledelsen og operative enheter. Styret har ansvar for å påse at banken har tilstrekkelig kapital ut fra ønsket risiko og bankens virksomhet. Administrerende direktør har ansvaret for bankens samlede risikostyring, herunder utvikling av gode modeller og rammeverk for styring og kontroll. Viseadministrerende direktør leder bankens kredittutvalg, som behandler kredittsaker innenfor fullmakter vedtatt av styret. Administrerende direktør er fast medlem i kredittutvalget. Direktør finansstyring leder bankens finansutvalg, som behandler innlån og tilhørende vurdering innenfor fullmakter vedtatt av styret. Administrerende direktør er fast medlem av finansutvalget. I bankens ledelse inngår stilling som direktør risikostyring. Avdeling for risikostyring ivaretar funksjoner som compliance ansvar, styring, kontroll og rapportering. Det utarbeides årlig en oversikt med bedømmelse av bankens ulike risikoområder. Kvantifisering av kapitalbehov i tilknytning til risiko i bankens ulike forretningsområder er en integrert del av styrets strategiarbeid og bedømmelse av risikoområder (ICAAP prosessen).

Direktør risikostyring rapporterer til administrerende direktør. Alle ledere i Helgeland Sparebank har ansvar for å styre risiko og sikre god intern kontroll innenfor eget

salgsansvars - fagansvarsområde i tråd med bankens risikoprofil.

Helgeland Sparebank har vedtatt policy for risikostyring og intern kontroll som fastsetter målsettinger, organisering og gjennomføring av internkontrollarbeidet. Her inngår også krav til rapportering av status for bankens risikobilde og kvaliteten i intern kontrollen samt oppfølging av risikoreduserende tiltak.

Banken har ansatt intern revisor, som på vegne av styret skal vurdere og kontrollere at det er etablert betryggende rutiner for å redusere risiko. Intern revisors kontroll skal skje på grunnlag av årlig utarbeidet revisjonsplan. Bankens etiske retningslinjer omfatter informasjonsplikt for ansatte angående brudd på interne retningslinjer, lover og forskrifter og framgangsmåte for hvordan slik informasjon skal avgis.

Godtgjørelse til styret

Forstandskapet fastsetter bankens honorarsatser.

Godtgjørelsen til styret reflekterer styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og kompleksitet. Honoraret til det enkelte styremedlem fremgår av note til regnskapet.

Godtgjørelse til ledende ansatte

Styret fastsetter godtgjørelse til administrerende direktør og prinsippene for godtgjørelse til ledende ansatte. Banken har ingen opsjons- eller bonusavtaler. I note til årsregnskapet framgår oversikt over lønn og ytelser til ledende ansatte.

Banken har etablert rutiner for å sikre etterlevelse av forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond. (i kraft fra 2011)

Informasjon og kommunikasjon

Helgeland Sparebank er notert på Oslo Børs og melder inn datoer for viktige hendelser som valgmøter, forstanderskapsmøter og offentliggjøring av finansiell informasjon i form av delårsrapporter og årsoppgjør. Informasjon til markedet formidles gjennom åpne investorpresentasjoner ved 1., 3. og 4. kvartals regnskapsrapportering, samt ved børs- og pressemeldinger.

Tilsvarende informasjon legges ut på bankens nettsider.

Overtakelse

Finansieringsvirksomhetsloven setter begrensninger for hvor stor andel av egenkapitalbevisene som kan eies av en eier. Spørsmål om fusjon avgjøres av forstandskapet i de aktuelle sparebankene.

Revisor

Forstandskapet har valgt ekstern revisor PriceWaterhouseCoopers, og godkjenner dennes godtgjørelse.

R E S U L T A T

Resultatregnskap

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
2011	2012	(beløp i mill. kroner)	2012	2011
831	876	Renteinntekter og lignende inntekter (note 5)	1.009	913
532	571	Rentekostnader og lignende kostnader (note 5)	653	591
299	305	Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	356	322
72	81	Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester (note 6)	81	72
12	9	Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester (note 7)	9	12
60	72	Netto provisjonsinntekter	72	60
5	6	Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter (note 8)	-3	-9
3	3	Andre driftsinntekter (note 9)	7	5
209	215	Driftskostnader (note 10,11,12, 13,14,15,44)	233	218
27	27	Tap på utlån, garantier m.v. (note 16)	27	27
132	144	Resultat før skatt	172	133
37	41	Skatt på ordinært resultat (note 17)	49	40
95	103	Årsresultat (note 18)	123	93
3,8	4,1	Resultat per egenkapitalbevis i kroner (note 18)	4,9	3,7
3,8	4,1	Utvannet resultat per egenkapitalbevis i kroner (note 18)	4,9	3,7
Utvidet resultat				
95	103	Årsresultat etter skatt	123	93
2	26	Netto endring i virkelig verdi fin. eiendeler tilgjengelig for salg	26	-5
0	-5	Skatt på utvidet resultat	-5	0
2	21	Netto utvidede resultatposter	21	-5
97	124	Periodens totalresultat	144	88
3,9	5,0	Resultat per egenkapitalbevis i kroner	5,8	3,5
3,9	5,0	Utvannet resultat per egenkapitalbevis i kroner	5,8	3,5

BALANSE

Balanse

Morbank

Konsern

31.12.11	31.12.12	(beløp i mill. kroner)	31.12.12	31.12.11
EIENDELER				
118	92	Kontanter og fordringer på sentralbanker (note 19,22,27,32)	92	118
742	985	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner (note 20,22)	278	316
14.387	14.747	Utlån til og fordringer på kunder (note 2.1,21,22)	19.755	18.049
179	261	Finansielle derivater (note 22,23)	261	179
4.655	4.753	Sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg (note 2.2,22,24,25)	3.778	3.756
163	163	Investeringer i tilknyttede selskaper (note 25,27)	153	154
246	347	Investeringer i datterselskaper (note 25,26,28)		
49	66	Utsatt skattefordel (note 29)	69	51
70	90	Varige driftsmidler (note 30)	195	158
20	13	Andre eiendeler (note 31)	13	21
20.630	21.517	Sum eiendeler	24.594	22.802
GJELD OG EGENKAPITAL				
1.237	830	Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid (note 2.2,22,33)	830	1.241
10.655	11.511	Innskudd fra og gjeld til kunder (note 2.2, 22,34)	11.211	10.429
6.843	6.958	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer (note 2.2,22,23,35)	10.294	9.227
25	45	Finansielle derivater (note 22, 23)	45	25
200	428	Andre forpliktelser (note 12,36)	434	202
18.961	19.772	Sum gjeld	22.814	21.124
1.031	1.031	Innskutt egenkapital (note 38,39)	1.031	1.031
638	714	Opptjent egenkapital (note 38)	747	645
1.669	1.745	Sum egenkapital ekskl. minoritetsinteresse	1.778	1.676
	0	Ikke kontrollerende interesse	2	2
1.669	1.745	Sum egenkapital	1.780	1.678
20.630	21.517	Sum gjeld og egenkapital	24.594	22.802

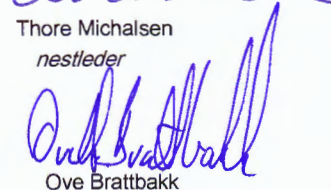
Betingede forpliktelser utenom balansen (note 2.3,40,41)

Styret for Helgeland Sparebank
Mo i Rana, 26. februar 2013

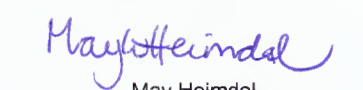

Bjørn Johansen
styreleder

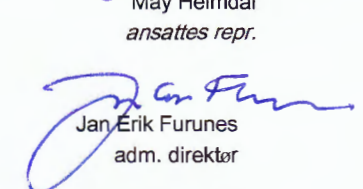

Monica Skjellstad

Thore Michalsen
nestleder

Ove Brattbakk

Gislaug Øygarden

May Heimdal
ansattes repr.

Jan Erik Furunes
adm. direktør

ENDRING EGENKAPITAL

Endring egenkapital

Konsern

31.12.12

	Innskutt egenkapital					Opptjent egenkapital					Sum
	Ek bevis kapital	Overk. fond	Egne Ek b.	Fond for ureal.gev.	Grunn fond	Gave fond	Gave stiftelse	Utjevn. fond	Annen EK	Ikke kont. Interes.	
Egenkapital 01.01.12	935	97	-1	86	364	22	5	117	50	2	1.678
Justert egenkapital									6		6
Årsresultat					12	3	5	59	44		123
Årets utvidede resultat				21							21
<i>Årets totalresultat</i>				<i>21</i>	<i>12</i>	<i>3</i>	<i>5</i>	<i>59</i>	<i>44</i>		<i>144</i>
Utdelt gaver						-8	-5				-13
<i>Transaksj. med eierne</i>											0
Utbetalt utbytte									-35		-35
Egenkapital 31.12.11	935	97	-1	107	376	17	5	176	66	2	1.780
Innsk./opptj. egenkap.			1.031							749	1.780

I fond for urealiserte gevinster per 31.12.12 inngår urealiserte gevinster på aksjer, tilgjengelig for salg, med 88 mill. kr.

Konsern

31.12.11

	Innskutt egenkapital					Opptjent egenkapital					Sum
	Ek bevis kapital	Overk. fond	Egne Ek b.	Fond for ureal.gev.	Grunn fond	Gave fond	Gave stiftelse	Utjevn. fond	Annen EK	Ikke kont. interes.	
Egenkapital 01.01.11	935	97	-1	91	352	23	10	81	69	2	1.659
Årsresultat					12	7	5	36	33		93
Årets utvidet resultat				-5							-5
<i>Årets totalresultat</i>				<i>-5</i>	<i>12</i>	<i>7</i>	<i>5</i>	<i>36</i>	<i>33</i>		<i>88</i>
Utdelt gaver						-8	-10				-18
<i>Transaksj. med eierne</i>											
Utbetalt utbytte									-51		-51
Egenkapital 31.12.11	935	97	-1	86	364	22	5	117	51	2	1.678
Innsk./opptj. egenkap.			1.031							647	1.678

I fond for urealiserte gevinster per 31.12.11 inngår urealiserte gevinster på aksjer, tilgjengelig for salg, med 79 mill. kr.

ENDRING EGENKAPITAL

Morbank

31.12.12

	Innskutt egenkapital					Opptjent egenkapital				
	Ek bevis kapital	Overk. fond	Egne Ek b.	1)Fond for ureal.gev.	Grunn fond	Gave fond	Stiftel	Utjevn. fond	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital 01.01.12	935	97	-1	95	364	22	5	117	35	1.669
Årsresultat					12	3	5	59	24	103
Årets utvidet resultat				21						21
Årets totalresultat				21	12	3	5	59	24	124
Utdelt gaver						-8	-5			-13
Transaksjoner med eierne										
Utbetalt utbytte									-35	-35
Egenkapital 31.12.11	935	97	-1	116	376	17	5	176	24	1.745
Inns./opptj. egenkap.			1.031						714	1.745

I fond for urealiserte gevinster per 31.12.12 inngår urealiserte gevinster på aksjer, tilgjengelig for salg, med 96 mill. kr.

Morbank

31.12.11

	Innskutt egenkapital					Opptjent egenkapital				
	Ek bevis kapital	Overk. fond	Egne Ek b.	1)Fond for ureal.gev.	Grunn fond	Gave fond	Stiftel	Utjevn. fond	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital 01.01.11	935	97	-1	93	352	23	10	81	51	1.641
Årsresultat					12	7	5	36	35	95
Årets utvidet resultat				2						2
Årets totalresultat				2	12	7	5	36	35	97
Utdelt gaver						-8	-10			-18
Transaksjoner med eierne										
Utbetalt utbytte									-51	-51
Egenkapital 31.12.11	935	97	-1	95	364	22	5	117	35	1.669
Inns./opptj. egenkapk.			1.031						638	1.668

I fond for urealiserte gevinster per 31.12.11 inngår urealiserte gevinster på aksjer, tilgjengelig for salg, med 87 mill. kr.

KONTANTSTRØM

Kontantstrømpoppstilling

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.11	31.12.12	(beløp i mill. kr.)	31.12.12	31.12.11
132	143	Resultat før skatt	174	133
16	14	+ Avskrivninger (note 10)	20	19
27	27	+ Tap på utlån, garantier mv. (note 15)	27	27
37	-39	- Betalt skatt	-46	40
138	145	= Tilført fra årets drift	173	139
16	6	Diverse gjeld: + økning/-nedgang (note 36)	-6	24
15	6	Diverse fordringer: - økning/+ nedgang (note 31)	15	30
-812	-347	Utlån til og fordringer på kunder :- økning/+ nedgang (note 21,22)	-1.692	-1.519
580	856	Innskudd fra og gjeld til kunder: + økning/-nedgang (note 34)	783	547
0		Mottatt ved utstedelse av gjeld til kredittinstitusjoner + (note 22,33)		4
0	-407	Finansiering ved innfrielse av gjeld til kredittinstitusjoner – (note 22,33)	-411	0
-63	259	A Netto kontantstrøm fra virksomheten	-1.136	-775
-8	-42	- Investert i varige driftsmidler (note 30)	-41	-98
1	1	+ Salg av varige driftsmidler	1	
-4.860	-5.721	Investert i verdipapirer (note 22,24,25)	-5.634	-4.820
3.800	5.511	Salg verdipapirer (note 22,24,25)	5.511	3.800
-1.067	-251	B Kontantstrøm fra investering	-163	-1.118
-51	-35	Utbetalt utbytte egenkapitalbevis	-35	-51
4.416	2.682	Finansiering ved utstedelse av verdipapir (note 22,35)	3.708	5.297
-3.283	-2.656	Finansiering ved innfrielse av verdipapir (note 22,35)	-2.656	-3.283
0	218	Finansiering ved utstedelse av fondsobligasjon	218	0
1.082	209	C Kontantstrøm fra finansiering	1.235	1.963
-48	217	A+B+C Sum endring kontanter	-64	70
907	860	+ Likviditetsbeholdning ved periodens begynnelse	434	364
860	1.077	= Likviditetsbeholdning ved periodens slutt *)	370	434

*) Likviditetsbeholdningen består av bankkasser, innskudd i Norges Bank og mellomværende med kredittinstitusjoner.

Innholdsfortegnelse:

NOTE 1 - Regnskapsprinsipper	38
NOTE 2 - Finansiell risikostyring.....	44
NOTE 2.1 - Kreditrisiko.....	45
NOTE 2.1.1 - Risikoklassifisering lån og kreditter.....	45
NOTE 2.1.1 – Fortsettelse risikoklassifisering lån og kreditter	46
NOTE 2.1.2 - Misligholdte (> 3 mnd.) og tapsutsatte engasjement	47
NOTE 2.1.3 - Misligholdte engasjement > 0 mnd.....	47
NOTE 2.1.4 – Misligholdte engasjement som ikke er nedskrevet.....	47
NOTE 2.2 - Likviditetsrisiko	47
NOTE 2.3 - Markedsrisiko	50
NOTE 2.3.2 - Renterisiko, gjenstående tid til renteregulering	51
NOTE 2.3.3 - Sensitivitetsanalyse for endring i markedspriser.....	53
NOTE 3 - Viktige regnskapsestimat og anvendelse av regnskapsprinsipp	54
NOTE 4 - Segmentinformasjon.....	54
NOTE 5.1 - Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	55
NOTE 5.2 - Renter på enkelte balanseposter (gjennomsnitt rente i %).	56
NOTE 5.3 - Volum på enkelte balanseposter (gjennomsnitt volum).....	56
NOTE 6- Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester.....	56
NOTE 7- Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	56
NOTE 8 - Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	57
NOTE 9 - Andre driftsinntekter	57
NOTE 10 - Driftskostnader	57
NOTE 11 - Lønn og sosiale kostnader	58
NOTE 11.1 - Tillitsvalgte og ansattes låneforhold	58
NOTE 11.2 - Tillitsvalgte og ansattes låneforhold	61
NOTE 12 - Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser	61
NOTE 12.1 - Pensjonsforpliktelse.....	62
NOTE 13 - Netto pensjonskostnad	62
NOTE 14 - Driftskostnader	63
NOTE 15 - Revisjonshonorar og kostnader bistand ekstern revisor	63
NOTE 16 - Nedskrivning på engasjement	63
NOTE 17 - Skattekostnad.....	64
NOTE 18 - Resultat per egenkapitalbevis	64
NOTE 19 - Kontanter og fordringer på sentralbanker	64
NOTE 20 - Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	64
NOTE 21.1 - Utlån til og fordringer på kunder.....	65
NOTE 21.2 - Geografisk fordeling av brutto utlån.....	65
NOTE 21.3 - Fordeling av brutto utlån mellom personmarked og næringsliv.....	66
NOTE 21.4 - Nedskrivninger på utlån og garantier	66
NOTE 21.5 - Utlån, garantier og tap fordelt på næring	67
NOTE 21.5.1- Brutto utlån og garantier er fordelt på næringer og personmarked	67
NOTE 22 - Finansielle instrumenter fordelt på kategori.....	70
NOTE 22.1 - Vurdering av virkelig verdi finansielle instrumenter fordelt per nivå.....	72
NOTE 22.1.1 – Konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi.....	72
NOTE 22.2 - Virkelig verdi av finansielle instrumenter	74
NOTE 23 - Finansielle derivater.....	74
NOTE 24 - Sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg	75
NOTE 24.1 – Sertifikater og obligasjoner tilgjengelig for salg.....	75
NOTE 25 - Aksjer, andeler og egenkapitalbevis tilgjengelig for salg.....	76
NOTE 25.1 - Tilgang og avgang aksjer, andeler og egenkapitalbevis	76
NOTE 25.2 - Tilgang og avgang aksjer TS og datterselskap.....	77

NOTE 26 – Investeringer i datterselskap	77
NOTE 27 - Investeringer i tilknyttede selskaper	77
NOTE 27.1 - Sammenfattet finansiell informasjon om de enkelte tilknyttede selskapene	77
NOTE 27.2 - Mellomværende og transaksjoner mellom banken og tilknyttede selskaper	78
NOTE 28 - Konserninterne transaksjoner	78
NOTE 29 - Utsatt skattefordel	79
NOTE 30 - Varige driftsmidler	79
NOTE 30.1 - Anleggsmidler holdt for salg	80
NOTE 31 - Andre eiendeler	80
NOTE 32 - Utenlandsk valuta	80
NOTE 33 - Gjeld til kredittinstitusjoner	81
NOTE 34 - Innskudd fra kunder	81
NOTE 34.1 - Innskudd fra kunder fordelt på næring	81
NOTE 34.2 - Innskudd fra kunder, geografisk fordeling	82
NOTE 34.3 - Innskudd fra kunder, ulike innskuddsformer	82
NOTE 35 - Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	82
NOTE 35.1- Spesifikasjon av obligasjonslån	83
NOTE 35.2 - Spesifikasjon av obligasjonslån	83
NOTE 35.3 - Ubenyttede trekkfasiliteter	84
NOTE 36 - Andre forpliktelser	84
NOTE 37 - Ansvarlig lånekapital	85
NOTE 38 - Egenkapital	85
NOTE 38.1 - Kapitaldekning	85
NOTE 38.2 - Risikoveid beregningsgrunnlag, kapitalkrav Basel II	86
NOTE 39 - Egenkapitalbevis	86
NOTE 39.1 - Fordeling av egenkapitalbevis etter antall egenkapitalbevis	86
NOTE 39.2 – Egenkapitalbeviskapital	88
NOTE 39.3 - De 20 største eierne	88
NOTE 39.4 - Egenkapitalbevis eid av bankens tillitsvalgte	89
NOTE 39.5 - Utbytte	91
NOTE 39.6- Nøkkeltall egenkapitalbevis	91
NOTE 40 - Garantiansvar fordelt på garantitype	91
NOTE 41 - Pantstillelser	92
NOTE 42- Hendelser etter balansedagen	92
NOTE 43 - Balansen splittet i kortsiktige og langsiktige poster	92
NOTE 44 - Erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse	93
NOTE 45 - Resultat i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital	94
NOTE 46 - Øvrige nøkkeltall	95

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 1 - Regnskapsprinsipper

Konsern og morbank

Generelt

Morbanken

Helgeland Sparebank har som mål å være en lønnsom og ledende bank på Helgeland. Banken skal selge alle typer finansielle produkter og tjenester, inkludert forsikringer og pensjonsprodukter til privatkunder, små og mellomstore bedrifter, kommuner og institusjoner på Helgeland.

Bankens forretningsadresse er Jernbanegata 15, 8622 Mo i Rana. Hovedkontorfunksjonen er i Mo i Rana. Banken har i tillegg 14 lokalkontorer fordelt over hele Helgeland: Brønnøysund, Berg, Vevelstad, Hommelstø, Vega, Hattfjelldal, Trofors, Sandnessjøen, Herøy, Vågaholmen, Lurøy, Hemnesberget, Nesna og Korgen.

Helgeland Sparebank sine egenkapitalbevis er notert på Oslo Børs.

Datterselskaper

Datterselskaper er alle selskaper som Helgeland Sparebank har bestemmende innflytelse overfor. Bestemmende innflytelse oppnås normalt når konsernet eier, enten direkte eller indirekte, mer enn 50 % av aksjene, og er i stand til å utøve faktisk kontroll over selskapet.

Oppkjøpsmetoden er brukt ved regnskapsføring av oppkjøpte enheter. Selskaper som er kjøpt eller solgt i løpet av året er konsolidert fra/til tidspunkt for gjennomføring av kjøpet/salget. Identifiserbare eiendeler og gjeld i datterselskaper regnskapsføres til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Eventuell merverdi ut over hva som kan henføres til identifiserbare eiendeler og gjeld balanseføres som goodwill, og eventuell mindreverdi resultatføres direkte.

Ikke-kontrollerende interesse inngår i konsernets egenkapital. Konserninterne transaksjoner, mellomværende, intern fortjeneste og urealisert gevinst/tap er eliminert.

Tilknyttede selskaper

Tilknyttede selskaper er selskaper der konsernet utøver betydelig innflytelse. Dette vil normalt være investeringer på mellom 20 og 50 % av selskapenes egenkapital. I konsernet er investeringer i tilknyttede selskaper regnskapsført etter egenkapitalmetoden. Når konsernets andel av et tap overstiger investeringen, er investeringen regnskapsført til null. Tapet regnskapsføres i den grad konsernet har forpliktelser til å dekke tapet.

Konserninterne transaksjoner, mellomværende og urealisert gevinst er eliminert med konsernets andel i det tilknyttede selskapet.

I morbanken er investeringer i tilknyttede selskap regnskapsført til virkelig verdi. For verdipapirer som ikke er børsnotert og der det ikke er aktivt marked, bygger verddivurderingen på siste emisjonskurs, omsetningsverdier vi har kunnskap om. For papirer uten omsetning er verdi satt med utgangspunkt i tilgjengelig regnskapsinformasjon eller lignende.

Grunnlag for utarbeidelse av regnskapet

Helgeland Sparebank avlegger konsernregnskap 2021 i samsvar med IFRS International Financial Reporting Standards. Selskapsregnskapet til Helgeland Sparebank avlegges også i samsvar med IFRS.

Konsernet er basert på historisk kost-prinsippet med følgende modifikasjoner: finansielle eiendeler tilgjengelig for salg, finansielle eiendeler og forpliktelser (herunder finansielle derivater) vurdert til virkelig verdi over resultatet og investeringseiendommer. Konsernregnskapet ble vedtatt av selskapets styre 26. februar 2013.

Endringer i regnskapsprinsipper og opplysninger

(a) Nye og endrede standarder implementert i 2012

I 2012 var det ingen nye eller endrede IFRS'er eller IFRIC'er som trådte i kraft som fikk en vesentlig påvirkning på konsernets årsregnskap

(b) Standarder, endringer og fortolkninger til eksisterende standarder som ikke er trådt i kraft og hvor konsernet ikke har valgt tidlig anvendelse

Konsernet har ikke valgt tidliganvendelse av noen nye eller endrede IFRS'er.

■ IAS 1 Presentasjon av finansregnskap er endret og medfører at poster i utvidet resultat skal deles inn i to grupper, de som senere omklassifiseres over resultatet og de som ikke gjør det. Endringen påvirker ikke hvilke poster som skal inkluderes i utvidet resultat.

■ IAS 19 "Employee Benefits" ble endret i juni 2011. Endringen medfører at alle estimatavvik føres i utvidet resultat ettersom disse oppstår (ingen korridor), en umiddelbar resultattføring av alle kostnader ved tidligere perioders pensjonsopptjening og at man erstatter rentekostnader og forventet avkastning på pensjonsmidler med et netto rentebeløp som beregnes ved å benytte diskonteringsrenten på netto pensjonsforpliktelse (eiendel). Effekt vist i note 12.1.

■ IFRS 9 "Financial Instruments" regulerer klassifisering, måling og regnskapsføring av finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser. IFRS 9 ble utgitt i november 2009 og oktober 2010, og erstatter de deler av IAS 39 som omhandler regnskapsføring, klassifisering og måling av finansielle instrumenter. Etter IFRS 9 skal finansielle eiendeler deles inn i to kategorier basert på målemetode: de som er målt til virkelig verdi og de som er målt til amortisert kost. Klassifiseringsvurdering gjøres ved første gangs regnskapsføring. Klassifiseringen vil avhenge av selskapets forretningsmodell for å håndtere sine finansielle instrumenter og karakteristikkene ved de kontraktsfestede kontantstrømmene fra instrumentet. For finansielle forpliktelser er kravene i hovedsak lik IAS 39. Hovedendringen, i de tilfeller hvor man har valgt virkelig verdi for finansielle forpliktelser, er at den delen av en endring i virkelig verdi som skyldes endring i selskapets egen kredittrisiko føres over utvidet resultat i stedet for i resultatregnskapet, dersom dette ikke medfører en periodiseringsfeil i resultatmålingen. Konsernet planlegger å

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

anvende IFRS 9 når standarden trer i kraft og er godkjent av EU. Standarden trer i kraft for regnskapsperioder som begynner 1. januar 2015. Konsernet vil også se på konsekvensene av de gjenstående delfasene av IFRS 9 når disse er slutført av IASB.

■ IFRS 10 "Consolidated Financial Statements" er basert på dagens prinsipper om å benytte kontrollbegrepet som det avgjørende kriteriet for å bestemme om et selskap skal inkluderes i konsernregnskapet til morselskapet. Standarden gir utvidet veiledning til vurderingen av om kontroll er til stede i de tilfeller hvor dette er vanskelig. Konsernet har ikke vurdert alle mulige konsekvenser som følge av IFRS 10. Konsernet planlegger å anvende standarden for 2013, selv om EU ikke krever den anvendt før 1. januar 2014.

■ IFRS 12 "Disclosures of Interest in Other Entities" inneholder opplysningskravene for økonomiske interesser i datterselskaper, felleskontrollert virksomhet, tilknyttede selskaper, selskaper for særskilte formål "SPE" og andre ikke-balanseførte selskaper. Konsernet har ikke vurdert den fulle innvirkning av IFRS 12. Konsernet planlegger å anvende standarden for 2013, selv om EU ikke krever den anvendt før 1. januar 2014.

■ IFRS 13 "Fair Value Measurement" definerer hva som menes med virkelig verdi når begrepet benyttes i IFRS, gir en enhetlig beskrivelse av hvordan virkelig verdi skal bestemmes i IFRS og definerer hvilke tilleggsopplysninger som skal gis når virkelig verdi benyttes. Standarden utvider ikke omfanget av regnskapsføring til virkelig verdi men gir veiledning om anvendelsesmetode der bruken allerede er påkrevd eller tillatt i andre IFRS'er. Konsernet benytter virkelig verdi som målekriterium for visse eiendeler og forpliktelser. Konsernet har ikke vurdert den fulle innvirkning av IFRS 13, men vil anvende standarden for regnskapsåret 2013.

For øvrig er det ingen andre IFRS'er som ikke er trådt i kraft som forventes å ha en vesentlig påvirkning på regnskapet

Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet omfatter Helgeland Sparebank og alle datterselskaper. Konsernregnskapet er utarbeidet under forutsetning om ensartede regnskapsprinsipper for like transaksjoner og andre hendelser under like omstendigheter.

Presentasjonsvaluta

Alle beløp er angitt i mill. kr. med mindre noe annet er oppgitt. Konsernets presentasjonsvaluta er norske kroner som også er funksjonell valuta i alle selskaper i konsernet. Konsernet har ingen egen virksomhet i utlandet. Fordringer og gjeld i utenlandsk valuta er omregnet til balansedagens kurs, inntekter og kostnader er omregnet til norske kroner etter kursene på transaksjonstidspunktet. Omregningsdifferanser resultatføres etter hvert som de oppstår.

Presentasjon i balanse og resultatregnskap

Utlån

Utlån balanseføres avhengig av motpart, enten som utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner eller utlån til kunder, uavhengig av verdimålingsprinsipp.

Renteinntekter på utlån inkluderes på linjen for "netto renteinntekter".

Verdiendring som kan knyttes til identifiserte objektive bevis for verdifall på balansedagen for utlån som balanseføres til amortisert kost og for porteføljene av utlån med rentebinding vurdert til virkelig verdi, inngår i "nedskrivning på utlån og garantier".

Øvrige verdiendringer på porteføljene av utlån med rentebinding vurdert til virkelig verdi inngår på linjen "netto gevinster på finansielle instrumenter til virkelig verdi".

Sertifikater og obligasjoner tilgjengelig for salg

I denne kategorien inngår sertifikater og obligasjoner som konsernet kan selge etter behov og som ikke inngår i en handelsportefølje. Renteinntekter av sertifikater og obligasjoner inngår i "netto renteinntekter". Verdifall under kostpris inngår i resultatregnskapet under "netto gevinster på finansielle instrumenter, mens verdiendring over kostpris føres over utvidet resultat over egenkapitalen.

Aksjer tilgjengelig for salg

Urealisert verdiøkning i porteføljen tilgjengelig for salg føres over utvidet resultat over egenkapitalen. Verdifall under kostpris resultatføres.

Når slike gevinster eller tap realiseres, regnskapsføres disse under "netto gevinst/tap på finansielle instrumenter".

Gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder.

Forpliktelser til kredittinstitusjoner og kunder er regnskapsført, avhengig av motpart, enten som gjeld til kredittinstitusjoner eller som innskudd fra kunder, uavhengig av verdimålingsprinsipp. Rentekostnader på instrumentene inngår i "netto renteinntekter" basert på effektiv rentemetoden.

Verdipapirgjeld

Verdipapirgjeld omfatter utstedte sertifikater og obligasjoner uavhengig av verdimålingsprinsipp basert på effektiv rentemetoden. Rentekostnader på instrumentene inngår i rentekostnader og lignende kostnader. Øvrige verdiendringer inngår i "netto gevinst på finansielle instrumenter til virkelig verdi".

Utstedte finansielle garantier

Kontrakter som medfører at konsernet må godtgjøre innehaveren for et tap som følge av at en spesifikk debitor unnlatte å betale i samsvar med betingelsene i et gjeldsinstrument, klassifiseres som utstedte finansielle garantier.

Endring i virkelig verdi på finansielle garantier inngår på linjen "finansielle instrumenter til virkelig verdi". Verdiendringen på garantier som inngår i engasjement som er individuelt nedskrevet. Verdiendring for slike garantier er inkludert i "Netto nedskrivninger på utlån og garantier".

Segmentrapportering

Konsernets virksomhet omfatter kun ett strategisk forretningsområde som er organisert og ledet samlet. Konsernet driver tradisjonell bankvirksomhet med formidlingssalg av spare-, plasserings- og forsikringsprodukter. Bankdriften er delt opp i segment, fordelt på personmarkedet og bedriftsmarkedet. Geografisk segment er Helgeland, kun en mindre andel er utenfor Helgeland.

Finansielle instrumenter

Konsernet definerer sine finansielle eiendeler og gjeld i følgende klasser:

- Utlån til kunder
 - Utlån til flytende rente
 - Utlån til fastrente
- Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg
- Gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder til amortisert kost
- Verdipapirgjeld og ansvarlig lånekapital
 - Verdipapirgjeld flytende rente, amortisert kost
 - Verdipapirgjeld fastrente, virkelig verdi
 - Verdipapirgjeld fast rente, verdisikring

Finansielle instrumenter er verdsatt i henhold til IAS 39. Alle kjøp og salg av finansielle instrumenter regnskapsføres på transaksjonstidspunktet.

Finansielle eiendeler og forpliktelser presenteres netto i balansen, og bare når det er en ubetinget motregningsrett som kan håndheves juridisk og en har til hensikt å gjøre opp netto eller realisere eiendelen og gjøre opp forpliktelsen samtidig.

Utlån til kunder

Konsernet har definert sitt markedsområde (Helgeland) som ett risikoområde.

Utlån er ved førstegangs måling vurdert til virkelig verdi med tillegg av direkte transaksjonsutgifter. I perioder etter første måling verdivurderes utlån til amortisert kost (IAS 39) etter effektiv rentemetode, som et uttrykk for virkelig verdi på utlånet. Dersom det foreligger objektive bevis for verdifall for enkelte utlån eller grupper av utlån, blir lånene nedskrevet. Nedskrivningsbeløp beregnes som forskjell mellom balanseført verdi og nåverdi av fremtidige kontantstrømmer, beregnet etter forventet levetid på utlånet. Nedskrivning er klassifisert som tapskostnad. Renteinntekter resultatføres etter effektiv rentemetode. På engasjement med individuell nedskrivning vil den effektive renten låses i de tilfeller der a) utlånet ikke er i mislighold eller b) renteendringen er uavhengig av at utlånet er i mislighold og renteendringen påvirker forventet kontantstrøm.

Utlån til fast rente - verdsettes til virkelig verdi over resultat. Verdiendring inngår i linjen netto gevinst/tap finansielle instrumenter. Utlån til virkelig verdi, inklusiv opptjente renter, gjenspeiler verdi i balansen. Renteinntekter på fastrente utlån til kunder inntektsføres over nettorente.

Vurdering til virkelig verdi over resultatet er forventet vesentlig å redusere den resultatvolatilitet som ellers ville oppstått ved at banken har inngått rentederivater for å få en effektiv flytende rente.

Nedskrivninger på utlån

Et utlån eller en gruppe av utlån er nedskrevet når det foreligger objektive bevis for verdifall som følge av tapshendelser som kan estimeres pålitelig, og som har betydning for de forventede fremtidige kontantstrømmene fra lånet eller gruppen av lån.

Objektive bevis for at en tapshendelse har inntruffet kan være:

- Låntaker har betydelige finansielle problemer
- Manglende betaling av forfalte renter/avdrag
- Pant eller annen sikkerhet påregnes ikke å dekke lånet ved en eventuell realisasjon
- Det er sannsynlig at låntaker vil gå konkurs eller gå inn i gjeldsforhandlinger
- Det foreligger indikasjon på en målbar reduksjon i fremtidige kontantstrømmer fra en gruppe av utlån, men hvor verdifallet ennå ikke er mulig å identifisere for hvert enkelt utlån innenfor gruppen (for eksempel negative endringer i betalingsstatus eller i økonomiske forutsetninger av betydning for gruppen).

Utlån nedskrives individuelt når det foreligger objektive bevis for verdifallet på lånet. Nedskrivningsbeløpet beregnes som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av fremtidige kontantstrømmer beregnet etter forventet levetid på lånet. Neddiskonteringen skjer ved bruk av effektiv rentemetode. Beregnet tap føres brutto i balansen som individuell nedskrivning på utlån og resultatføres som tapskostnad. Utlån som er nedskrevet individuelt er ikke tatt med i grunnlag for de gruppevis nedskrivningene.

Utlån nedskrives gruppevis når det foreligger objektive bevis for å nedskrive en gruppe av utlån. Kundene blir kategorisert i risikogrupper på grunnlag av ulike parametere som soliditet, inntjening, likviditet, bransje, geografi og adferdsscore. Disse faktorene gir indikasjoner på debitors evne til å betjene sine lån, og er relevante for beregningen av fremtidige kontantstrømmer fra de ulike risikogruppene. Hver enkelt risikogruppe vurderes samlet med hensyn til behov for nedskrivning.

Beregning av nedskrivningsbeløp for en gruppe utlån foretas på grunnlag av forventede kontantstrømmer og historisk tapserfaring for de ulike risikogruppene. Historiske tap blir justert for effekten av nye betingelser som ikke var reflektert i perioden de historiske tapene skriver seg fra, og effekten av hendelser som ikke lenger er relevante blir tatt ut. Dersom det i ettertid viser seg at den tidligere beregnede nedskrivningen er for høy, blir denne reversert og resultatført.

Estimat på fremtidige kontantstrømmer avhenger av endringer i relevante observerbare data som kan indikere en endring i sannsynligheten for inntreffende tap og størrelsen på tap innenfor gruppen. Metode og forutsetninger for å beregne fremtidige kontantstrømmer gjennomgås regelmessig.

Når et lån ikke lenger kan inndrives og tapets størrelse er fastslått, blir lånet skrevet bort mot tilhørende avsetning for tap. Inngang på tidligere nedskrevne lån resultatføres som reduksjon på nedskrivninger for tap.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg er eiendeler anskaffet for annet formål enn å oppnå kortsiktig gevinst. Dette er definert til å være investeringer som ikke inngår i en handelsportefølje, men som er omsettelige og kan selges fritt ved behov. Konsernet har aksjer, sertifikat, obligasjoner og andre rentebærende papirer som er klassifisert innenfor denne gruppen.

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg er regnskapsført til virkelig verdi.

Rentebærende verdipapirer papirer - Nedskrivninger under kostpris føres mot resultatet. Reversering av nedskrivning reversers mot resultatet så lenge det er lavere enn kostpris.

Verdi over kostpris føres mot egnekapitalen.

Aksjer - Nedskrivninger under kostpris føres mot resultatet.

Reversering av nedskrivninger aksjer føres mot egenkapital og fremkommer under utvidet resultat. Verdi over kostpris føres mot egnekapitalen

Realisert gevinst/tap over resultat, samt verdiendringer over resultat inkludert utbytte, vises i regnskapet under "Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter" i den perioden de oppstår. For rentebærende finansielle eiendeler inntektsføres renten over resultat mot "nettorenten". Banken har ikke poster i valuta.

Virkelig verdi på børsnoterte investeringer er basert på gjeldende kurs på balansetidspunktet. For verdipapirer som ikke er børsnotert og der det ikke er aktivt marked, legges kjente omsetningsverdier til grunn eller siste emisjonskurs. For papirer uten omsetning er verdi satt med utgangspunkt i tilgjengelig regnskapsinformasjon eller lignende.

Finansielle eiendeler presenteres som kortsiktige eiendeler dersom ledelsen har bestemt å avhende eiendelen innen 12 måneder fra balansedagen, hvis ikke klassifiseres de som langsiktige eiendeler.

Gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder

Gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder bokføres til amortisert kost.

Verdipapirgjeld

Verdipapirgjeld er definert til å være papirer som konsernet ikke har til hensikt å omsette og som opprinnelig er utstedt av konsernet. Tilbakekjøp av egne obligasjoner nettoføres mot obligasjonsgjelden.

Gjeld til flytende rente - blir ved første regnskapsføring verdsatt til virkelig verdi, og blir siden verdsatt til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode. Eventuelle over-/underkurs blir periodisert over løpetiden. Gjelden vises i balansen til amortisert kost (inklusive påløpte renter). Verdiendring amortisert kost bokføres over resultat og nettorente.

Gjeld til fast rente - vurderes til virkelig verdi (FVO). Gjelden vises i balansen til virkelig verdi inklusive påløpte renter og med fradrag for egenbeholdning. Verdiendring over resultat "gevinst/tap finansielle instrumenter" og renteutgiften over resultat mot nettorenten.

Virkelig verdi er beregnet ved å neddiskontere kontantstrømmen fra lånene med avkastningskrav utledet fra nullkuponkurven. Kredittspread på rentebærende papirer endres ut fra en helhetsvurdering der observerte omsetninger i markedet, kredittmarginrapporter fra ulike meglerhus og interne vurderinger

inngår som grunnlag for helhetsvurderingen. En endring i kredittspread vil påvirke avkastningskravet ved at tillegget som blir lagt på nullkuponkurven endres. Ved kjøp av egne verdipapirer blir gjelden redusert, og forskjellen mellom bokført verdi og betalt vederlag (over-/underkurs) blir resultatført som gevinst/tap på utstedte verdipapirer.

Vurdering til virkelig verdi over resultatet er forventet vesentlig å redusere den resultatvolatilitet som ellers ville oppstått ved at banken har inngått rentederivater for å få en effektiv flytende rente.

Sikringsbokføring

Derivater balanseføres til virkelig verdi på det tidspunkt derivatkontraktene inngås, og deretter løpende til virkelig verdi. Regnskapsføringen av tilhørende gevinster og tap avhenger av hvorvidt derivatet er utpekt som et sikringsinstrument og eventuelt type sikring. Konsernet øremerker enkelte derivater i en av følgende sikringstyper:

- sikring av virkelig verdi av en balanseført eiendel eller forpliktelse eller et ikke-balanseført bindende tilsagn (verdisikring)

Ved inngåelse av sikringsforholdet dokumenterer konsernet sammenhengen mellom sikringsinstrumentene og sikringsobjektene, i tillegg til formålet med risikostyringen og strategien bak de forskjellige sikringstransaksjonene. Konsernet dokumenterer også sin vurdering av hvorvidt derivatene som benyttes er svært effektive i å utligne endringene i virkelig verdi eller kontantstrøm knyttet til sikringsobjektene. Slike vurderinger dokumenteres både ved inngåelse av sikringsforholdet og løpende i sikringsperioden.

Virkelig verdi av derivatene brukt i sikringsrelasjoner er vist i note 23. Endringer i virkelig verdi på derivater som øremerkes og kvalifiserer for sikring av virkelig verdi og som er effektive, resultatføres sammen med endringen i virkelig verdi knyttet til den sikrede risikoen på den tilhørende sikrede eiendel eller forpliktelse. Sikring av virkelig verdi benyttes kun til sikring av fastrentelån. Gevinsten eller tapet knyttet til den effektive del av rentebytteavtaler som sikrer fastrentelån resultatføres som "Finanskostnader". Gevinst eller tap knyttet til den ineffektive del resultatføres som "Netto andre (tap) gevinster". Endringer i virkelig verdi på det sikrede fastrentelånet som kan henføres til sikret renterisiko resultatføres som "Finanskostnader".

Finansielle derivater

De avtaler som konsernet har inngått er rente og valutarelaterte derivater. Renteswapper er knyttet til fastrente innlån og utlån, valutaswapper er knyttet til syndikert innlån i euro.

Derivater balanseføres til virkelig verdi på det tidspunkt derivatkontrakten inngås, og deretter løpende til virkelig verdi. Derivater i balansen omfatter, rentebytteavtaler (renteswapper) og valutarenteswapper.

Derivatene regnskapsføres som eiendel når virkelig verdi er positiv, og som gjeld når virkelig verdi er negativ.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Renteinntekter og rentekostnader

Renteinntekter og rentekostnader fra eiendeler og gjeld som er målt til amortisert, resultatføres løpende basert på effektiv rentemetode.

Renteinntekter på lån som er nedskrevet beregnes ved bruk av samme effektive rente som ble benyttet ved neddiskontering av den opprinnelige kontantstrømmen. Renteinntekter på fastrente utlån til virkelig verdi resultatføres. Endring virkelig verdi på fastrente utlån blir resultatført som verdiendring finansielle instrumenter.

For rentebærende instrumenter som måles til virkelig verdi, vil renten klassifiseres som renteinntekt eller rentekostnad mens effekten av verdiendring klassifiseres som inntekt eller kostnad fra finansielle instrumenter.

Provisjonsinntekter og -kostnader

Provisjonsinntekter og -kostnader blir generelt periodisert i takt med at en tjeneste blir ytt. Gebyr knyttet til rentebærende instrumenter blir ikke ført som provisjoner, men inngår i beregningen av effektiv rente og resultatføres tilsvarende.

Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler er balanseført når det kan påvises sannsynlige fremtidige økonomiske fordeler som er henførbare til eiendelen, og eiendelens kostpris kan estimeres pålitelig. Immaterielle eiendeler er regnskapsført til kostpris.

Immaterielle eiendeler med ubegrenset økonomisk levetid avskrives ikke, men nedskrivning foretas hvis gjenvinnbart beløp er lavere enn kostpris. Gjenvinnbart beløp blir beregnet årlig, samt ved indikasjoner på verdifall.

Immaterielle eiendeler med begrenset levetid blir avskrevet, og eventuelle nedskrivningsbehov vurderes. Avskrivninger foretas lineært over beregnet økonomisk levetid. Avskrivningsbeløp og avskrivningsmetode er gjenstand for en årlig vurdering, hvor de økonomiske realiteter legges til grunn.

Kostnader knyttet til kjøp av ny IT-programvare er balanseført som en immateriell eiendel når disse ikke er en del av anskaffelseskostnaden til maskinvaren. Programvare avskrives lineært over 5 år. Kostnader til vedlikehold av IT-programvare kostnadsføres direkte dersom endringene i programvaren ikke øker den fremtidige økonomiske nytten av programvaren.

Varige driftsmidler

Eiendom, anlegg og utstyr, med unntak av investeringseiendommer, er vurdert til kostpris fratrasket akkumulerte av- og nedskrivninger. Når driftsmidler blir solgt eller utrangert, blir kostpris og akkumulerte av- og nedskrivninger tilbakeført, og eventuell gevinst eller tap blir resultatført.

Kostpris for et driftsmiddel er definert til kjøpspris, inkludert skatter, avgifter og direkte kostnader knyttet til å bringe driftsmiddelet klart for bruk. Kostnader påløpt etter at driftsmiddelet er tatt i bruk, slik som reparasjon og vedlikehold, er

normalt kostnadsført. I de tilfeller der det kan påvises økt inntjening som følge av reparasjon/vedlikehold, er kostnadene til dette balanseført som tilgang driftsmidler.

Avskrivninger er beregnet ved bruk av lineær metode over følgende tidsperioder:

- Bygninger og annen fast eiendom	30 – 40 år
- Maskiner, utstyr, inventar og biler	3 – 10 år

Avskrivningsperiode og -metode blir vurdert årlig for å sikre at metoden og perioden som benyttes samsvarer med de økonomiske realiteter for driftsmiddelet. Tilsvarende gjelder for utranteringsverdi.

Det foretas dekomponering av driftsmidler av større verdi, og som består av komponenter med ulik levetid. Det foretas årlig vurdering av levetid for hver enkelt komponent, og avskrivningene er justert tilsvarende.

Driftsmidler holdt for salg består av eiendeler som konsernet har ervervet som ledd i inndrivelse av misligholdte engasjement. Dette er driftsmidler som konsernet ikke har til hensikt å beholde og som skal selges innen 1 år. Driftsmidler holdt for salg verdsettes til det laveste av virkelig verdi (reduert med salgskostnader) og anskaffelseskost og er ikke gjenstand for avskrivning.

Leieavtaler

Konsernet som leietaker

Leiekontrakter hvor det vesentligste av risikoen er på kontraktsmotparten, blir klassifisert som operasjonelle leieavtaler. Leiebetalinger er klassifisert som en driftskostnad og resultatføres over kontraktperioden. Konsernet har ingen finansielle leieavtaler.

Konsernet som utleier

Konsernet presenterer eiendeler som er utleid som driftsmidler i balansen. Leieinntektene inntektsføres lineært over leieperioden. Direkte kostnader pådratt initialt for å etablere et utleieforhold er tillagt den utleide eiendelens regnskapsførte verdi. Konsernet har ingen finansielle utleieavtaler.

Kontanter og kontantekvivalenter

Kontanter og kontantekvivalenter består av kontanter, bankinnskudd, andre kortsiktige, lett omsettelige investeringer med maksimum tre måneders opprinnelig løpetid og trekk på kassekreditt. I balansen er kassekreditt inkludert i lån under kortsiktig gjeld.

Avsetninger

En avsetning blir regnskapsført når konsernet har en gjeldende forpliktelse (rettslig eller antatt) som følge av hendelser som har skjedd, det er sannsynlighetsovervekt for at et økonomisk oppgjør som følge av forpliktelsen vil skje, og beløpets størrelse kan beregnes pålitelig.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Avsetninger gjennomgås ved hver balansedato og nivået reflekterer det beste estimatet på forpliktelsen. Når tidseffekten er uvesentlig vil avsetningen være lik størrelsen på kostnaden som kreves for å bli fri fra forpliktelsen. Når tidseffekten er vesentlig vil avsetningen være lik nåverdien av fremtidige utbetalinger til å dekke forpliktelsen.

I tilfeller hvor det foreligger flere forpliktelser av samme natur, fastsettes sannsynligheten for at forpliktelsen vil komme til oppgjør ved å vurdere gruppen under ett. Avsetning for gruppen regnskapsføres selv om sannsynligheten for oppgjør knyttet til gruppens enkeltelementer kan være lav.

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser

Konsernets pensjonsforpliktelser er knyttet til ytelsesbaserte kollektive ordninger sikret i livsforsikringsselskap og usikrede ordninger. Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser presentert i regnskapet er fremkommet ved beregninger foretatt av aktuar.

Bankens ytelsesbaserte pensjonsordning ble lukket med virkning fra 01.07.12. Nyansatte opptas som medlem av innskuddspensjonsordning. I tillegg er det foretatt endringer i dekningsomfang på den gamle ytelsesbaserte ordningen. Engangseffekten ved endring av bankens pensjonsordning har gitt et positivt bidrag til ikke resultatført estimatavvik.

De sikrede og usikrede pensjonsforpliktelsene beregnes som den diskonterte verdien av de fremtidige pensjonsytelser som anses påløpt på balansedagen, sikrede og usikrede, basert på at arbeidstakerne opparbeider sine pensjonsrettigheter jevnt over den yrkesaktive perioden.

Pensjonsmidlene vurderes til virkelig verdi og føres netto mot pensjonsforpliktelsene i balansen. Den enkelte pensjonsordning vurderes for seg, men verdien av overfinansiering i en ordning og underfinansiering i andre ordninger nettoføres i balansen såfremt pensjonsmidlene kan overføres mellom ordningene.

Netto pensjonsmidler presenteres i balansen som forskuddsbetalte kostnader og opptjente inntekter, mens netto pensjonsforpliktelser presenteres som avsetning for forpliktelser.

Periodens netto pensjonskostnad er inkludert i lønn og sosiale kostnader, og består av periodens pensjonsopptjening, rentekostnad på den beregnede pensjonsforpliktelsen, forventet avkastning av pensjonsmidlene, resultatført virkning av planendring og endringer i estimer og pensjonsplaner, resultatført virkning av avvik mellom faktisk og forventet avkastning, samt periodisert arbeidsgiveravgift. Virkning av endringer i estimer samt avvik mellom faktisk og forventet avkastning periodiseres over gjenværende opptjeningstid eller forventet levetid først når den akkumulerte virkning overstiger 10 prosent av hva som er størst av pensjonsmidlene og pensjonsforpliktelsene. Endring i pensjonsplaner periodiseres over gjenværende opptjeningstid.

Skatter

Utsatt skatt beregnes på alle midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige balanseverdier etter gjeldende skattesats ved periodens slutt (gjeldsmetoden). Skatteøkende midlertidige forskjeller inneholder en utsatt skatteforpliktelse, og skattereduserende midlertidige forskjeller, sammen med underskudd til fremføring, inneholder en mulig utsatt skattefordel.

Utsatt skattefordel balanseføres når det er sannsynlig at det i fremtiden vil oppstå skattbar inntekt som den utsatte skattefordelen kan anvendes mot.

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Endringen i utsatt skatt reflekterer de fremtidige betalbare skatter som oppstår som følge av årets virksomhet. Formueskatt er behandlet som driftskostnad.

Egenkapitalbeviskapital

Ved utstedelse av nye egenkapitalbevis eller oppkjøp av annen virksomhet, behandles merkostnader direkte henførbare til utstedelsen av de nye egenkapitalbevisene eller oppkjøpet som en reduksjon av innbetalt kapital.

Utbytte på egenkapitalbevis blir klassifisert som egenkapital i perioden frem til utbyttet er besluttet av bankens forstanderskap. Når utbyttet er besluttet av forstanderskapet blir det tatt ut av egenkapitalen og klassifisert som kortsiktig gjeld frem til utbetaling finner sted.

Når banken eller andre medlemmer i konsernet kjøper egenkapitalbevis utstedt av banken, blir det samlede kjøpsvederlaget trukket ut av den totale egenkapitalbeviskapitalen.

Sammenlignbarhet

Sammenligningstall er blitt justert der det er ansett nødvendig for at de skal være i overensstemmelse med presentasjonen for innværende år.

Hendelser etter balansedagen

Hendelser fram til regnskapet anses godkjent for offentliggjøring og som vedrører forhold som allerede var kjent på balansedagen, vil inngå i informasjonsgrunnlaget for fastsettelse av regnskapsestimer og således reflekteres fullt ut i regnskapet. Hendelser som vedrører forhold etter balansedagen vil bli opplyst om dersom de er vesentlige.

Risiko og kapitalstyring

Risiko- og kapitalstyring støtter opp under konsernets strategiske utvikling og ambisjoner. Hovedmålsettingen er å sikre realisering av konsernets finansielle og operasjonelle mål. Uansett hvor god risikostyringen er vil det kunne oppstå uventet tap som krever at konsernet har tilstrekkelig egenkapital. Som en del av risikostyringsarbeidet er det for de ulike risikoområdene vurdert behov for tilleggskapital. Vurderingene er underbygget med ulike interne vurderinger og beregningsmodeller. Dette er oppsummert i bankens interne kapitalbehovsvurderingsprosess (ICAAP).

Risikokategorier og definisjoner:

- **Kredittrisiko:** risikoen for tap som følge av at kunder eller motparter ikke har evne til å oppfylle sine forpliktelser
- **Likviditetsrisiko:** risikoen for at konsernet ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser ved forfall.
- **Markedsrisiko:** risikoen for tap som følge av endringer i markedspriser knyttet til aktiviteter og posisjoner i verdipapirer (renter og aksjer) og valuta
- **Operasjonell risiko:** risiko for direkte eller indirekte tap grunnet svikt i interne rutiner, systemer og prosesser, utilstrekkelig kompetanse, skader på eiendeler, driftsavbrudd, systemfeil, internt eller eksternt bedrageri.

Risikostyringen er sentral i den daglige driften og i styrets løpende arbeid. Risikoen styres primært gjennom policy og retningslinjer, rammer, fullmakter, rapporteringskrav og krav til kompetanse.

Styret fastsetter konsernets kredittstrategi som dekker kredittrisiko, og konsernets finansstrategi som dekker likviditetsrisiko og markedsrisiko. Banken har kredittutvalg og finansutvalg for styring og oppfølging av risiko i tråd med fullmakter gitt av styret.

Bankens risikostyringsenhet utgjør to årsverk. Direktør risikostyring er direkte underlagt adm. direktør og har ansvaret for å overvåke og koordinere den samlede risikostyringen i banken.

Konsernets intern revisjon utgjør ett årsverk og er direkte underlagt styret. Intern revisor skal vurdere om det er etablert betryggende rutiner på de viktigste områder i banken for å redusere risiko. Styret godkjenner årlig intern revisors instruks og arbeidsplan.

Virksomhetsstyring (corporate governance)

Helgeland Sparebanks prinsipper og policy for eierstyring og selskapsledelse skal sikre at bankens virksomhetsstyring er i tråd med allmenne og anerkjente oppfatninger og standarder, samt lov og forskrift. God virksomhetsstyring i Helgeland Sparebank omfatter de verdier, mål og overordnede prinsipper som banken styres og kontrolleres etter for å sikre et godt samspill mellom bankens ulike interessenter som egenkapitalbeveiere, långivere, kunder, ansatte, styringsorganer, ledelse og samfunnet for øvrig. Videre skal virksomhetsstyringen sikre en forsvarlig formuesforvaltning og gi økt trygghet for at kommuniserte mål og strategier blir iverksatt og nådd. Konsernets prinsipper og rammer for intern kontroll og risikostyring er nedfelt i egne styringsdokumenter som årlig gjennomgås av styret. Styringsdokumentene er konsernets interne rammeverk for god styring og kontroll, og policyen gir føringer for konsernets overordnede holdninger til risikostyring. Styret i Helgeland Sparebank legger vekt på å etterleve prinsippene som er gitt i Norsk Anbefaling for Eierstyring og Selskapsledelse i virksomhetsstyringen.

Helgeland Sparebank har sammenholdt egen policy med den reviderte norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse. Det er styrets oppfatning at bankens virksomhetsstyring er tilfredsstillende og i overensstemmelse med Norsk Anbefaling.

Det ble avholdt 12 styremøter i 2012. Revisjonsutvalget har hatt 9 møter + 2 fellesmøter med kontrollkomiteen. Oppfølging av driften, strategi, strukturendringer og risiko- og kapitalstyring har vært styrets fokusområder.

Styret har utarbeidet en årsplan for sitt arbeid, og det legges vekt på å sikre tilstrekkelig kunnskap og kompetanse blant styrets medlemmer.

Det er gjennomført egenevaluering av arbeidsform, kompetanse, prioriteringer og samarbeid mellom styre og ledelse. I tillegg har det vært avholdt to styreseminarer i løpet av året.

Styret har som et ledd i sitt arbeid nedsatt et revisjonsutvalg. Revisjonsutvalget skal se til at Helgeland Sparebank har en uavhengig og effektiv intern og ekstern revisjon, samt regnskaps- og risikorapportering i samsvar med lover og forskrifter.

NOTE 2.1 - Kredittrisiko

Konsern og morbank

Konsernets strategi på kredittområdet er utledet fra den overordnede strategien og inneholder retningslinjer for fordeling mellom person - og bedriftsmarkedet, konsentrasjonsrisiko og geografiske begrensninger. For løpende oppfølging av risiko i styret er det definert et sett av rapporter som fremlegges med ulike frekvenser.

Samlet kapitalbehov for kredittrisiko framkommer i konsernets ICAAP. Det er definert toleransenivå for kredittrisiko for utvalgte bransjer og for definerte områder. Styringsnivå for bedriftsmarkedsp porteføljen er etablert og etterlevelse rapporteres periodisk. Stresstester anvendes for å vurdere tapspotensialet i kredittporteføljen som følge av stort fall i eiendomspriser.

Det er etablert en rekke rutiner som ivaretar behandling og oppfølging av kredittrisiko administrativt. De viktigste virkemidlene i utøvelsen av kredittreglementet er:

- restriktiv kredittgivning i forhold til
 - spesielt definerte bransjer
 - knoppskyting fra egne næringslivskunder
 - overtakelse av næringslivskunder fra andre banker
 - skjerpet krav til risikodeling gjennom høyere egenkapitalandel
 - etterlevelse av Finanstilsynets ti kjøreregler med kvartalsvis rapportering til styret
- styring av virksomheten gjennom bruk av saksgangssystemer og fullmaktsrammer
- sterk fokus på regelverket knyttet til bruk av kredittfullmakter, herunder spesielt dokumentasjonskrav rundt kundens betjeningsevne, samt beskrivelse av kritiske faktorer i tilknytning til bevilgningen
- høy kompetanse og lang erfaring hos medarbeidere knyttet til utlånsvirksomheten
- kredittgivning til enkeltkunder og bransjer vurderes opp mot medarbeidernes samlede kompetanse
- kreditt gis primært til kunder innenfor bankens geografiske nedslagsfelt med unntak av gode personkunder hvor tilknytning til Helgeland er tilstrekkelig

Konsernets kredittstrategi evalueres årlig, endringer ble vedtatt og implementert i september 2012.

Kredittrisikoeksponeringen styres og følges opp gjennom regelmessige analyser av misligholdsutviklingen i konkrete bransjer, geografiske områder, låntakeres og potensielle låntakeres evne til å betjene renter og avdrag, samt en vurdering av den sikkerhet som ligger til grunn for lånet. Banken har i 2012 videreført valideringen av modellen for beregning av gruppenedskrivninger basert på egne scoremodeller. Modellen baserer seg på sannsynlighet for mislighold og tapsgrad gitt at et engasjement går i mislighold. Modellen benyttes av flere andre sparebanker som samarbeider om validering og eventuell justering av parametrene. Valideringen viser at scoremodellene vurderes som tilfredsstillende og at den differensierer godt mellom kunder med ulik risiko.

Med bakgrunn i Finanstilsynets utlånsforskrift og interne retningslinjer, følges engasjement løpende med henblikk på identifisering av mulige tapsutsatte engasjementer.

Det er sterkt fokus og faste gjennomganger i hele organisasjonen på kvalitet i kredittarbeidet og for å bedre forståelsen av god styring og kontroll. For styring og overvåking av risiko i næringslivsporteføljen gjennomføres løpende vurdering av kundeforhold, betalingsevne og sikkerhet ved låneopptak, samt gjennomganger i bankens kredittutvalg. For overvåking av utvikling av risiko i personkundep porteføljen foretas kvartalsvise analyser av bonitet på nyinnvilgende lån og på totalporteføljen.

Risikofordelt utlånsportefølje fordelt på lav, middels og høy risiko rapporteres basert på scoremodellene.

Tett oppfølging av større næringslivskunder, overvåking av utviklingen i bonitet og misligholdssannsynlighet i porteføljen og for konkrete definerte bransjer, er videreført som prioritert fokusområde for banken.

Maksimal grense for et enkelt engasjement, fastsatt av Finansdepartementet, er 25 % av konsernets ansvarlige kapital. Ved utgangen av 2012 hadde konsernet tre kunde grupperinger hvor innvilget engasjement samlet sett var ut over 10 % av ansvarlig kapital.

NOTE 2.1.1 - Risikoklassifisering lån og kreditter

Risikoklassifiseringen er en integrert del av konsernets saksgangssystem. Systemet muliggjør en overvåking av risikoutviklingen i utlånsporteføljen. Risikoklassifiseringsmodellen som benyttes for både person og for næringslivskunder er utviklet i samarbeid med flere andre banker. Klassifiseringssystemet er tatt i bruk for hele kundemassen fra og med 31.05.09. For næringslivskunder beregnes en misligholdssannsynlighet/score basert på en rekke

parametre som bransje, betalingsanmerkninger og revisjonsanmerkninger. For personkunder beregnes misligholdssannsynlighet/score basert på purringer, overtrekk, forhold utlån/innskudd m.v. Porteføljen klassifiseres månedlig og kundene gis score fra A til K, der A er lavest risiko og K er høyest risiko. For personkunder foretas i tillegg søknadsscore i forbindelse med nye lånesaker.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 2.1.1 – Fortsettelse risikoklassifisering lån og kreditter

<i>Morbank</i>					<i>Konsern</i>			
31.12.12					31.12.12			
Brutto utlån	Garantier	Potensiell eksponering	Sum eksponering		Brutto utlån	Garantier	Potensiell eksponering	Sum eksponering
Næringsliv:								
3.520	323	760	4.603	Lav risiko	3.600	323	766	4.689
1.985	81	145	2.211	Middels risiko	1.982	81	146	2.209
1.186	37	71	1.294	Høy risiko	1.182	37	71	1.290
127	7	5	139	Mislighold > 0 måneder	128	7	5	140
265	28	10	303	Ikke klassifisert	262	28	10	300
7.083	476	991	8.550	Sum næringsliv	7.154	476	998	8.628
Personmarked:								
5.680	14	330	6.024	Lav risiko	9.949	14	636	10.599
1.345	2	27	1.374	Middels risiko	1.921	2	31	1.954
220	0	1	221	Høy risiko	295	0	1	296
54	0	1	55	Mislighold > 0 måneder	66	0	2	68
451	0	38	489	Ikke klassifisert	457	0	39	497
7.750	16	397	8.163	Sum personmarked	12.688	16	709	13.413
14.833	492	1.388	16.713	Sum totalt	19.842	492	1.707	22.041

<i>Morbank</i>					<i>Konsern</i>			
31.12.11					31.12.11			
Brutto utlån	Garantier	Potensiell eksponering	Sum eksponering		Brutto utlån	Garantier	Potensiell eksponering	Sum eksponering
Næringsliv:								
3.305	337	684	4.326	Lav risiko	3.406	337	690	4.433
1.967	128	160	2.255	Middels risiko	1.973	128	164	2.265
1.032	73	100	1.205	Høy risiko	1.036	73	100	1.209
148	20	15	183	Mislighold > 0 måneder	148	20	15	183
148	7	5	160	Ikke klassifisert	66	7	5	78
6.600	565	964	8.129	Sum næringsliv	6.629	565	974	8.168
Personmarked:								
6.294	19	374	6.687	Lav risiko	9.499	19	582	10.100
927	2	26	955	Middels risiko	1.255	2	28	1.285
186		7	193	Høy risiko	262	0	9	271
77	0	0	77	Mislighold > 0 måneder	77	0	0	77
403	5	26	434	Ikke klassifisert	427	5	26	458
7.887	26	433	8.346	Sum personmarked	11.520	26	645	12.191
14.487	591	1.397	16.475	Sum totalt	18.149	591	1.619	20.359

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 2.1.2 - Misligholdte (> 3 mnd.) og tapsutsatte engasjement

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.11	31.12.12		31.12.12	31.12.11
168	105	Misligholdte utlån og garantier over 3 måneder	105	168
37	14	Nedskrivninger på misligholdte utlån og garantier	14	37
131	91	Sum netto misligholdte utlån og garantier	91	131
62	23	Øvrige tapsutsatte, ikke misligholdte utlån og garantier	23	62
12	7	Nedskrivninger øvrige tapsutsatte ikke misligholdte utlån og garantier	7	12
50	16	Sum netto tapsutsatte, ikke misligholdte utlån og garantier	16	50
181	107	Sum netto misligholdte og tapsutsatte engasjement	107	181

Sum netto misligholdte og tapsutsatte engasjement ble 0,5 % (1,0 %) av brutto utlån.

NOTE 2.1.3 - Misligholdte engasjement > 0 mnd.

							<i>Konsern og morbank</i>
2012			2011				
Intervall	Personmarked	Næringsliv	Sum	Personmarked	Næringsliv	Sum	
Sum 0-3 måneder	33	37	78	28	29	57	
3-6 måneder	5	29	34	10	76	86	
6-12 måneder	5	18	23	10	24	34	
Over 12 måneder	22	26	48	29	19	48	
Sum >3 måneder	32	73	105	49	119	168	
Sum brutto mislighold	65	110	183	77	148	225	

NOTE 2.1.4 – Misligholdte engasjement som ikke er nedskrevet

			<i>Konsern og morbank</i>	
Intervall	31.12.12	31.12.11		
Sum 0-3 måneder	71	53		
3-6 måneder	32	28		
6-12 måneder	22	32		
Over 12 måneder	30	31		
Sum > 3 måneder	84	91		
Sum forfalte fordringer som ikke er nedskrevet	155	144		

NOTE 2.2 - Likviditetsrisiko

		<i>Konsern og morbank</i>
Styret har fokus på at konsernet skal ha en likviditetsstrategi som ivaretar konsernets tilgang på diversifiserte finansieringskilder og langsiktig funding. Likviditetsstrategien gjennomgås årlig av styret. Det har vært særlig fokus på likviditetsrisiko og nye krav til likviditetsstyring i banker i etterkant av finanskrisen. Likviditetsrisikoen reduseres gjennom å spre innlånene på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider. I styringen av konsernets likviditetsrisiko anvendes målkrav for likviditetsindikator 1 (i henhold til retningslinjer fra Finanstilsynet), langsiktig finansierungsgrad, innskuddsdekning og nivå på likviditetsbuffer. Styret har fastsatt at minstekrav til likviditetsindikator 1 skal være > enn likviditetsindikator 1 til referansebankene. Indikatorverdien beregnes som summen av innskudd, langsiktige innlån og egenkapital målt i % av illikvide eiendeler	(utlån og anleggsmidler). Pr 31.12.12 var likviditetsindikator 1 på 109 %, måltall 107 %. Styret har også fastsatt at andel langsiktige innlån i % av samlede innlån skal utgjøre minst 70 %. Per 31.12.12 var andel langsiktig finansiering 81,7 %, som er godt over målkravet. Innskuddsdekningen er et viktig parameter for oppfølging av likviditetsrisiko, det vil si hvor stor andel av brutto utlån til kunder som er dekket ved innskudd fra kunder. Styret har fastsatt minstekrav til innskuddsdekning, og dette kravet var innfridd gjennom hele 2012. For å opprettholde innskuddsdekningen på et solid nivå har banken intensivt arbeidet med innskudd og langsiktig sparing. For å begrense konsernets likviditetsrisiko har banken likviditetsreserver i form av ubenyttede trekkrettigheter og	

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

plasseringer i likvide rentepapirer. Det er fastsatt minstekrav til nivå på likviditetsbufferne i konsernets likviditetsstrategi.

Konsernet har en god og langsiktig finansiering med god diversifisering mellom ulike finansieringskilder. Ved utgangen av året var andel innlån over ett år 81,7 %, og langsiktig finansiering i % av illikvide eiendeler (likviditetsindikator 1) utgjorde 109 %.

Helgeland Boligkreditt AS er en viktig finansieringskilde og tilrettelegging av godkjente boliglån for overføring til bankens boligkredittforetak har høy oppmerksomhet.

Hovedtyngden av konsernets likviditetsreserver i form av rentebærende verdipapirer er plassert i obligasjoner med fortrinnsrett, stats-, kommune-, finans- og industriobligasjoner. Samlet durasjon på renteporteføljen er 2,0 år (2,5). Konsernets samlede likviditetsreserver (kontanter, bankinnskudd og

rentebærende verdipapirer) utgjør 3,9 mrd. kr. eller 16 % av konsernets forvaltningskapital. Konsernet vil gjøre en gradvis tilpasning til de kommende nye likviditetskravene i Basel III (LCR og NSFR).

Pr. utgangen av 2012 har banken overført godt sikrede boliglån for vel 5,1 milliarder kroner til boligkredittselskapet. Helgeland Sparebank har ikke offisiell rating fra internasjonale ratingselskaper, men skyggerating stilt av norske meglerhus anses likevel å ha betydning for bankens tilgang til innlånskilder. Siste rating for banken var A- fra blant andre DNB og Nordea. Helgeland Boligkreditt hadde tilsvarende skyggerating på AAA fra DNB og Nordea.

NOTE 2.2.1 – Likviditetsrisiko, restløpetid

					Konsern 31.12.12
	Fra 0-3 Mnd.	Fra 3-12 mnd	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Sum inkl. renter
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	286				286
Utlån og fordringer på kunder	330	1.596	6.171	15.327	23.424
Sertifikater og obligasjoner	628	1.142	2.424	59	4.253
Sum innbetalinger	1.244	2.738	8.595	15.386	27.963
Gjeld til kredittinstitusjoner		190	691		851
Innskudd fra kunder og gjeld	11.215	59			11.274
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	629	2.170	9.049		11.848
Finansielle derivater brutto oppgjør (utstrømmer) ¹⁾	4	15	56		75
Sum utbetalinger	11.848	2.434	9.766	0	24.048
1)Finansielle derivater brutto oppgjør (innstrømmer)	111	0	53		164

Lånetilsagn pr. 31.12. var ikke vesentlig av verdi og er derfor ikke innarbeidet.

					Konsern 31.12.11
	Fra 0-3 Mnd.	Fra 3-12 mnd	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Sum inkl. renter
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	321				321
Utlån og fordringer på kunder	457	1.342	8.146	11.441	21.386
Sertifikater og obligasjoner	171	1.732	1.954	50	3.907
Sum innbetalinger	949	3.075	10.100	11.491	25.614
Gjeld til kredittinstitusjoner	407	21	853		1.281
Innskudd fra kunder og gjeld	10.391	83			10.474
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	504	1.641	7.985		10.130
Finansielle derivater brutto oppgjør (utstrømmer) ¹⁾	6	65	93		164
Sum utbetalinger	11.308	1.810	8.931	0	22.049
1)Finansielle derivater brutto oppgjør (innstrømmer)	86	12	83		181

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

31.12.12

	Fra 0-3 Mnd.	Fra 3-12 mnd	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Sum inkl. renter
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	286	190	661		1.137
Utlån og fordringer på kunder	287	1.465	3.972	11.819	17.543
Sertifikater og obligasjoner	628	1.142	3.361	59	5.190
Sum innbetalinger	1.201	2.607	7.994	11.878	23.870
Gjeld til kredittinstitusjoner		190	661		851
Innskudd fra kunder og gjeld	11.501	59			11.560
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	600	1.584	5.806		7.990
Finansielle derivater brutto oppgjør (utstrømmer) ¹⁾	4	15	56		75
Sum utbetalinger	12.105	1.848	6.523	0	20.476
1)Finansielle derivater brutto oppgjør (innstrømmer)	111	0	53		164

Morbank

31.12.11

	Fra 0-3 Mnd.	Fra 3-12 mnd	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Sum inkl. renter
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	321		437		758
Utlån og fordringer på kunder	331	1.020	6.024	9.021	16.396
Sertifikater og obligasjoner	171	1.732	2.854	50	4.807
Sum innbetalinger	823	2.752	9.315	9 071	21.961
Gjeld til kredittinstitusjoner	407	21	853		1.281
Innskudd fra kunder og gjeld	10.572	83			10.655
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	488	1.570	5.406		7.464
Finansielle derivater brutto oppgjør (utstrømmer) ¹⁾	6	65	93		164
Sum utbetalinger	11.473	1.739	6.352	0	19.564
1)Finansielle derivater brutto oppgjør (innstrømmer)	86	12	83		181

Ubenyttede trekkfasiliteter

Morbank

Konsern

31.12.11	31.12.12		31.12.12	31.12.11
		Eiendeler:		
1.397	1.388	Ubenyttede trekkrettigheter kunder	1.725	1.620
		Gjeld:		
130	200	Kortsiktig trekkfasilitet, 1år	200	130
130	200	Sum gjeld	200	130
118	92	Overskuddslikviditet i Norges Bank	92	118
248	292	Sum gjeld inklusive overskuddslikviditet	292	248

Match og mismatch mellom forfall og rentesats på eiendeler og gjeld er svært viktig for styringen av konsernet. Det er uvanlig at banker har perfekt match, siden utførte forretninger ofte er av usikker karakter og av mange ulike typer. En ikke matchet posisjon kan potensielt skape fortjeneste, men kan også øke risikoen for tap. Forfall på eiendeler og gjeld, evnen til å erstatte disse til en akseptabel kostnad, er en viktig faktor for å bestemme konsernets likviditet og dets eksponering overfor renteendringer.

Likviditetsbehov for å kunne møte krav om oppgjør knyttet til garantier og remburser er betydelig lavere enn størrelsen på selve forpliktelsen fordi konsernet generelt ikke forventer at tredjepart vil trekke ut likviditet under garantien. De totale utestående kontraktsfestede forpliktelser om å øke kreditter representerer ikke nødvendigvis fremtidige krav til likvide midler, siden mange av disse forpliktelsene vil forfalle eller utgå uten å bli fundet.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 2.3 - Markedsrisiko

Konsern og morbank

Styret har vedtatt en markedsrisikostrategi som fastsetter rammer og overordnet mål for konsernets markedsrisikotoleranse, samt rammer for rente-, kredittspread og aksjepriserisiko. Strategien revideres årlig. Konsernet har ingen aktive handelsporteføljer innenfor renter, aksjer eller valuta.

Renterisikoen styres mot det ønskede nivå gjennom rentebindingen på rentebærende verdipapirer og innlån (sertifikater og obligasjoner), samt ved bruk av rentebytteavtaler (renteswapper) for å redusere renterisiko knyttet til fastrentelån.

Styret har fastsatt ramme for konsernets samlede renterisiko, og renterisikoen er vurdert til å være lav.

Banken har en relativt konservativ strategi for plasseringer i rentebærende verdipapirer, hvor hovedformålet er å sikre tilfredsstillende likviditetsreserver for banken. En konsekvens av dette har vært at konsernet regnskapsførte relativt lave tap på rentebærende verdipapirer under finanskrisen, og tilsvarende relativt lave gevinster på plasseringer i rentebærende verdipapirer i etterkant av krisen.

Aksjerisiko

Konsernet har plasseringer i enkelte børsnoterte aksjer, aksjefond, egenkapitalbevis og øvrige aksjer. Bankens posisjoner i øvrige aksjer er i hovedsak strategisk motivert gjennom investeringer i aksjer i datterselskaper, produktselskaper og lokale investeringsselskaper.

Markedsrisikoen knyttet til disse aksjeinvesteringene anses å være moderat.

Sensitivitetsanalyse markedsrisiko

Rentebærende verdipapirer - kredittspreadrisiko er risikoen knyttet til verdipapirene i renteporteføljen, porteføljens durasjon og utstedernes kredittverdighet. Konsernets kredittspreadrisiko beregnes som kredittrisiko ved spreadutgang på 100 basispunkter.

Aksjer - der er fastsatt rammer for konsernets samlede aksjerisiko beregnet ut fra eksponering, risikospredning og markedslikviditet. Ved beregning av risikoeksponering baseres beregningen på et generelt fall i aksjeverdien på 30 %. I tillegg gjøres påslag for risikospredning og markedslikviditet. Banken uttrykker markedsrisikoen som risikojustert kapital. Beregnet markedsrisiko er innefor fastsatte rammer og totalramme for markedsrisiko er tatt inn som kapitalbehov i konsernets ICAAP.

Det vesentligste av konsernets renterisiko er knyttet til porteføljen av rentebærende verdipapirer, fastrentelån og fastrenteinnskudd. Styret har fastsatt en ramme på 20 mill. kr for samlet renterisiko i og utenfor balansen, målt ved den resultatpåvirkning som en endring av rentenivået på 2 prosentpoeng gir. I gjennomsnitt for året har utnyttelsen av tillatt ramme for renterisiko vært godt under måltallet.

Valutarisiko

Konsernet har kun mindre balanseførte finansielle posisjoner og kontantstrømmer i utenlandsk valuta. Disse anses ikke å være vesentlige. Konsernet er imidlertid eksponert for valutarisiko knyttet til valutalån. På grunn av at Helgeland Sparebank ikke er egen valutabank, forvaltes valutalånene hos valutabank. Helgeland Sparebank har stilt garantiansvar overfor valutabank. Tabellen nedenfor oppsummerer konsernets eksponering for valutarisiko gjennom garantiansvar for valutalån hos valutabank pr 31.12.

NOTE 2.3.1 – Garantiansvar for valutalån

Morbank

Konsern

31.12.12

31.12.12

Lånebeløp i valuta	Garantiansvar i NOK	Lånebeløp i valuta	Garantiansvar i NOK
0	0 Euro	0	0
1	8 Amerikanske dollar	1	8
14	86 Sveitsiske franc	14	86
47	40 Svenske kroner	47	40
0	8 Japanske yen	0	8
	142 Sum garantiansvar valutalån		142

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank			Konsern		
31.12.11			31.12.11		
Lånebeløp i valuta		Garantiansvar i NOK	Lånebeløp i valuta		Garantiansvar i NOK
0	0	Euro	0	0	
1	8	Amerikanske dollar	1	8	
29	189	Sveitsiske franc	29	189	
47	44	Svenske kroner	47	44	
143	10	Japanske yen	143	10	
		251 Sum garantiansvar valutalån			251

Kontantstrøm og virkelig verdi renterisiko

Kontantstrøm renterisiko er risikoen for at fremtidige kontantstrømmer knyttet til de enkelte finansielle eiendels- og gjeldspostene vil fluktuere som følge av endringer i markedsrenten. Virkelig verdi renterisiko er risikoen for at verdien av en finansiell eiendel eller gjeldspost vil fluktuere som følge av endringer i markedsrenten. For både kontantstrøm og virkelig verdi renterisiko er konsernet eksponert for effekter av fluktasjoner i det gjeldende markedsrentenivået. Uventede endringer i markedsrentenivået kan føre til at rentemarginer øker, men kan også reduseres eller forårsake tap. Styret har

fastsatt ramme for den totale renterisikoen konsernet kan ta på seg. Konsernet styrer renterisikoen mot det ønskede nivå gjennom rentebindingen på plasseringer og innlån, samt ved bruk av rentebytteavtaler.

Tabellene nedenfor oppsummerer konsernets eksponering for renterisiko. Tabellen viser konsernets eiendeler og gjeld til bokførte verdier, kategorisert etter gjestående tid til renteregulering. Den bokførte verdien av finansielle derivater, renteswap-avtaler som benyttes for å redusere konsernets renterisiko, er inkludert i andre eiendeler. Forventede renteregulerings- og forfallsdatoer avviker ikke vesentlig fra de kontraktsmessige datoer.

NOTE 2.3.2 - Renterisiko, gjestående tid til renteregulering

								Konsern
								31.12.12
	Inntil 1 mnd.	Fra 1-3 måneder	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Uten renteendr.	Totalt	
Eiendeler								
Konter og fordringer på sentralbanker	92						92	
Utlån til og fordr. på kreditt u/avtalt løpetid	150						150	
Utlån til og fordr. på kreditt m/avtalt løpetid	128						128	
Netto utlån til og fordringer på kunder		18 815		940			19 755	
Obligasjoner og sertifikater	840	2 306	446				3 592	
Andre eiendeler, ikke rentebærende (inkl swap)						877	877	
Sum eiendeler	1 210	21 121	446	940	0	877	24 594	
Gjeld og egenkapital								
Gjeld til kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid								
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid		830					830	
Innskudd fra kunder og gjeld u/avtalt løpetid		10 629					10 629	
Innskudd fra kunder og gjeld m/avtalt løpetid		525	57				582	
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	500	8 283	1 730				10 513	
Annen gjeld, ikke rentebærende (inkl swap)						260	260	
Sum gjeld	500	20 267	1 787	0	0	260	22 814	
Netto rente sensitivitetssgap	710	854	-1 341	940	0	617	1 780	

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Konsern

31.12.11

	Inntil 1 mnd.	Fra 1-3 måneder	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Uten renteendr.	Totalt
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	118	0	0	0	0	0	118
Utlån til og fordr. på kreditt u/avtalt løpetid	166	0	0	0	0	0	166
Utlån til og fordr. på kreditt m/avtalt løpetid	150	0	0	0	0	0	150
Netto utlån til og fordringer på kunder	0	17.502	0	547	0	0	18.049
Obligasjoner og sertifikater	959	1.744	885	0	0	0	3.588
Andre eiendeler, ikke rentebærende (inkl swap)	0	0	0	0	0	731	731
Sum eiendeler	1.393	19.246	885	547	0	731	22.802
Gjeld og egenkapital							
Gjeld til kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	0	0	0	0	0	0	0
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	0	1.241	0	0	0	0	1.241
Innskudd fra kunder og gjeld u/avtalt løpetid	0	9.892	0	0	0	0	9.892
Innskudd fra kunder og gjeld m/avtalt løpetid	0	454	83	0	0	0	537
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	500	7.794	933	0	0	0	9.227
Annen gjeld, ikke rentebærende (inkl swap)	0	0	0	0	0	227	227
Sum gjeld	500	19.381	1.016	0	0	227	21.124
Netto rente sensitivitetssgap	893	-135	-131	547	0	504	1.678

Morbank

31.12.12

	Inntil 1 mnd.	Fra 1-3 måneder	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Uten renteendr.	Totalt
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	92						92
Utlån til og fordr. på kreditt u/avtalt løpetid	857						857
Utlån til og fordr. på kreditt m/avtalt løpetid	129						129
Netto utlån til og fordringer på kunder		13.807		940			14.747
Obligasjoner og sertifikater	840	3.281	446				4.567
Andre eiendeler, ikke rentebærende (inkl swap)						1.125	1.125
Sum eiendeler	1.918	17.088	446	940	0	1.125	21.517
Gjeld og egenkapital							
Gjeld til kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid							0
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid		830					830
Innskudd fra kunder og gjeld u/avtalt løpetid		10.928	0				10.928
Innskudd fra kunder og gjeld m/avtalt løpetid		525	57				582
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	500	4.947	1 730				7.177
Annen gjeld, ikke rentebærende (inkl swap)	0					255	255
Sum gjeld	500	17.230	1 787	0	0	255	19.772
Netto rente sensitivitetssgap	1.418	-142	-1 341	940	0	870	1.745

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

31.12.11

	Inntil 1 mnd.	Fra 1-3 måneder	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Uten renteendr.	Totalt
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	118	0	0	0	0	0	118
Utlån til og fordr. på kreditt u/avtalt løpetid	592	0	0	0	0	0	592
Utlån til og fordr. på kreditt m/avtalt løpetid	150	0	0	0	0	0	150
Netto utlån til og fordringer på kunder	0	13.840	0	547	0	0	14.387
Obligasjoner og sertifikater	959	2.644	885	0	0	0	4.488
Andre eiendeler, ikke rentebærende (inkl swap)	0	0	0	0	0	895	895
Sum eiendeler	1.819	16.484	885	547	0	895	20.630
Gjeld og egenkapital							
Gjeld til kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	0	0	0	0	0	0	0
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	0	1.237	0	0	0	0	1.237
Innskudd fra kunder og gjeld u/avtalt løpetid	0	10.118	0	0	0	0	10.118
Innskudd fra kunder og gjeld m/avtalt løpetid	0	454	83	0	0	0	537
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	500	5.410	933	0	0	0	6.843
Annen gjeld, ikke rentebærende (inkl swap)	0	0	0	0	0	226	226
Sum gjeld	500	17.219	1.016	0	0	226	18.961
Netto rente sensitivitetsgap	1.319	-735	-131	547	0	670	1.670

NOTE 2.3.3 - Sensitivitetsanalyse for endring i markedspriser

Konsern

31.12.12

	Effekt resultat	Effekt Egenkapital
Renter + / - 2 % - poeng	11	0
Sum gjeld	11	0

Konsernets totale renterisiko består av alle posisjoner i rentebærende finansielle instrumenter, samt renterisiko knyttet til bankporteføljen. Eksponering av konsernets renterisiko var per 31.12.12 var 10,9 (0) millioner kroner. Målkrav er at konsernets samlede renterisiko på renteinstrument skal ikke overstige 20 (20) millioner kroner. Ramme renterisiko: renteeksponering (parallelt skift i rentekurven på 2 %)

Konsern

31.12.11

	Effekt resultat	Effekt egenkapital
Renter + / - 2 % - poeng	0	0
Sum gjeld	0	0

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 3 - Viktige regnskapsestimat og anvendelse av regnskapsprinsipp

Konsern og morbank

Konsernet utarbeider estimater og forutsetninger som har effekt på de rapporterte balansetallene for neste regnskapsår. Estimater og vurderinger er stadig gjenstand for evaluering og baserer seg på historisk erfaring og andre faktorer, herunder forventninger i forhold til fremtidige hendelser som ansees som rimelige.

Nedskrivning på utlån / avsetning for garantiforpliktelser

Låneporteføljer/garantiforpliktelser overvåkes løpende med hensyn til behov for nedskrivninger/avsetninger for å møte mulige forpliktelser. Nedskrivning/avsetning foretas når det foreligger objektive bevis for verdifall på utlån og/eller det vurderes som sannsynlig at garantiforpliktelser vil komme til oppgjør. Observerbare data som benevnes som objektive bevis er kjennskap om vesentlige finansielle problemer hos debitor, misligholdte betalingsforpliktelser, kontraktsbrudd, betalingsutsettelse eller at det ansees som sannsynlig at debitor vil inngå i gjeldsforhandlinger eller blir tatt under konkursbehandling.

For grupper av utlån med tilnærmet like risikoegenskaper foretas nedskrivning basert på objektive bevis for verdifall i utlånsgruppen. Bevisene kan inkludere observerbare data som indikerer at det har vært en negativ endring i betalingsstatus til låntakerne i gruppen, endringer i rammebetingelser innenfor definerte bransjer eller lokalisering som samsvarer med standarden for utlånene i gruppen. Estimater basert på historisk tapserfaring for utlån med definerte risikoegenskaper og objektive bevis for verditap som samsvarer med porteføljen, benyttes ved beregning av fremtidige kontantstrømmer. Metode for å beregne beløp og tidshorisont for fremtidige kontantstrømmer gjennomgås regelmessig for å redusere eventuelle avvik mellom tapsestimat og faktisk tapserfaring.

Finansielle instrumenter til virkelig verdi.

Virkelig verdi på børsnoterte investeringer er basert på gjeldende kurs på balansetidspunktet. For verdipapirer som ikke er børsnotert og der det ikke er aktivt marked bygger verdivurderingen på siste emisjonskurs eller omsetningsverdier vi har kunnskap om. For papirer uten omsetning er verdi satt med utgangspunkt i tilgjengelig regnskapsinformasjon.

Nedskrivning av finansielle eiendeler tilgjengelig for salg

Konsernet foretar nedskrivning av finansielle eiendeler tilgjengelig for salg når det foreligger en vesentlig eller langvarig reduksjon i virkelig verdi og den virkelige verdien er lavere enn historisk kost. For å kunne fastslå om verdinedgangen er vesentlig eller langvarig gjør konsernet en vurdering av blant annet normale svingninger i markedspris. I tillegg kan det være aktuelt å foreta nedskrivning når det foreligger bevis for en svekkelse av den økonomiske tilstanden til investor, bransjelønnsomhet, endringer i teknologi eller operasjonell og finansiell kontantstrøm.

Pensjoner

Netto pensjonsforpliktelse og årets pensjonskostnad er basert på en rekke estimater, herunder avkastning på pensjonsmidlene, fremtidig rente, lønnsutvikling, utvikling i folketrygdens grunnbeløp og den generelle utvikling i antall uføretrygdte og levealder. Usikkerheten er knyttet til forpliktelsen som fremkommer i balansen. Estimattendringer som følge av endringer i nevnte parametere vil i stor utstrekning periodiseres over gjennomsnittlig gjenværende opptjeningsstid.

NOTE 4 - Segmentinformasjon

Morbank

Konsern

31.12.12

31.12.12

PM	BM	Ufordelt	Totalt		PM	BM	Ufordelt	Totalt
159	134	12	305	Netto renteinntekter	212	125	19	356
30	12	30	72	Netto provisjonsinntekter	30	12	30	72
		9	9	Inntekter			4	4
87	23	105	215	Driftskostnader	105	23	105	233
-1	22	6	27	Tap på utlån	-1	22	6	27
103	101	-60	144	Resultat før skatt	138	92	-58	172
7.750	7.083		14.833	Utlån til kunder	12.688	7.154		19.841
-5	-15		-20	Individuell nedskrivning utlån	-5	-15		-20
		-66	-66	Gruppenedskrivning utlån			-66	-66
		6.770	6.770	Andre eiendeler			4.838	4.838
7.745	7.068	6.704	21.517	Sum eiendeler per segment	12.683	7.139	4.772	24.594
7.344	4.167		11.511	Innskudd fra og gjeld til kunder	7.344	3.867		11.211
		10.006	10.006	Annen gjeld og egenkapital			13.383	13.383
7.344	4.167	10.006	21.517	Sum gjeld og egenkapital per segment	7.344	3.867	13.383	24.594

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank					Konsern			
31.12.11					31.12.11			
PM	BM	Ufordelt	Totalt		PM	BM	Ufordelt	Totalt
144	132	23	299	Netto renteinntekter	167	132	24	323
23	11	26	60	Netto provisjonsinntekter	23	11	26	60
0	0	8	8	Inntekter	0	0	-5	-5
81	24	104	209	Driftskostnader	84	25	109	218
1	24	2	27	Tap på utlån	1	24	2	27
85	95	-49	132	Resultat før skatt	105	94	-66	133
7.887	6.600	0	14.487	Utlån til kunder	11.520	6.629	0	18.149
-7	-34	0	-41	Individuell nedskrivning utlån	-7	-33	0	-40
0	0	-60	-60	Gruppenedskrivning utlån	0	0	-60	-60
0	0	6.244	6.244	Andre eiendeler	0	0	4.753	4.753
7.880	6.566	6.184	20.630	Sum eiendeler per segment	11.513	6.596	4.693	22.802
6.810	3.845	0	10.655	Innskudd fra og gjeld til kunder	6.810	3.619		10.429
0	0	9.975	9.975	Annen gjeld og egenkapital			12.373	12.373
6.810	3.845	9.975	20.630	Sum gjeld og egenkapital per segment	6.810	3.619	12.373	22.802

Konsernet har definert sitt geografiske område som ett segment, Helgeland. Konsernets eksponering for kredittrisiko er i all hovedsak konsentrert til dette området. Helgeland er hjemmeregionen til morbanken, som også er det operative selskapet i konsernet. Konsernet har delt inn bankdriften inn i to segmenter, fordelt på personmarkedet og bedriftsmarkedet.

NOTE 5.1 - Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter

Morbank				Konsern	
2011	2012			2012	2011
Renteinntekter og lignende inntekter:					
677	716	Renter og kredittprovisjoner av utlån m.v. 1,3)		837	755
34	25	Renter av innskudd i og utlån til kredittinstitusjoner		41	38
120	135	Renter av ihendehaverobligasjoner og sertifikater		135	120
831	876	Sum renteinntekter og lignende inntekter		1.013	913
Rentekostnader og lignende kostnader:					
Renter på innskudd fra kunder:					
266	290	Vurdert til amortisert kost		289	267
2	3	Vurdert til virkelig verdi		3	2
38	25	Renter på innskudd og utlån fra kredittinstitusjoner		41	61
Renter på sertifikatlån, obligasjonslån og syndikert lån 2,3):					
217	230	Vurdert til amortisert kost		298	250
11	23	Vurdert til virkelig verdi		23	11
0	0	Renter andre langsiktige lån/andre innlånskostnader		0	0
532	571	Sum rentekostnader og lignende kostnader		654	591

- 1) I posten inngår renteinntekter på fastrente utlån og utlån til flytende rente. Renteinntekter på lån som er nedskrevet beregnes ved bruk av samme effektive rente som ble benyttet ved neddiskontering av den opprinnelige kontantstrømmen.
- 2) I posten inngår rentekostnader på fastrente innlån og innlån til flytende rente
- 3) Renter fra derivater fastrente utlån og fastrente innlån (inngått for å redusere renterisiko i bankens ordinære portefølje) er klassifisert som rente og er ført som en justering til bankes øvrige renteinntekter/-kostnader.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 5.2 - Renter på enkelte balanseposter (gjennomsnitt rente i %)

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.11	31.12.12	Gjennomsnitt rente	31.12.12	31.12.11
Eiendeler				
3,5 %	3,2 %	Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	3,0 %	3,3 %
4,7 %	4,7 %	Utlån til kunder	4,5 %	4,5 %
2,7 %	3,0 %	Sertifikat og obligasjoner	3,0 %	2,7 %
Gjeld				
3,1 %	3,0 %	Gjeld til kredittinstitusjoner	3,3 %	3,5 %
2,5 %	2,5 %	Innskudd fra kunder	2,5 %	2,5 %
3,4 %	3,6 %	Verdipapirgjeld	3,3 %	3,2 %

NOTE 5.3 - Volum på enkelte balanseposter (gjennomsnitt volum)

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.11	31.12.12	Gjennomsnitt volum	31.12.12	31.12.11
Eiendeler				
871	866	Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	1.073	1.021
13.941	14.580	Utlån til kunder	18.967	17.370
3.857	4.567	Sertifikat og obligasjoner	3.667	2.957
Gjeld				
1.241	891	Gjeld til kredittinstitusjoner	1.390	1.876
10.508	11.188	Innskudd fra kunder	10.914	10.327
6.144	6.785	Verdipapirgjeld	10.633	8.916

NOTE 6- Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
2011	2012		2012	2011
9	9	Garantiprovisjoner *)	9	9
37	44	Gebyr betalingsformidling	44	37
2	1	Mottatte interbankgebyr	1	2
24	27	Øvrige gebyr	27	24
72	81	Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	81	72

*) Garantiprovisjoner stilt overfor kunder i forbindelse med ferdigstillelse anleggskontrakter.

NOTE 7- Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
2011	2012		2012	2011
2	1	Betalte interbankgebyr	1	2
3	1	Gebyr kunders bruk av betalingsterminaler	1	3
7	7	Betalingsformidling	7	7
0	0	Øvrige provisjoner	0	0
12	9	Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	9	12
60	72	Netto provisjonsinntekter	72	60

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 8 - Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
2011	2012		2012	2011
-5	4	Urealiserte verdifall på rentebærende verdipapirer, tilgjengelig for salg	4	-5
10	2	Realisert gevinst på rentebærende verdipapirer, tilgjengelig for salg	2	10
0	0	Realisert tap på rentebærende verdipapirer, tilgjengelig for salg	0	0
-16	-14	Urealisert verdifall aksjer, tilgjengelig for salg	-11	-16
0	0	Realisert gevinst aksjer, tilgjengelig for salg	0	0
0	0	Realisert tap aksjer, tilgjengelig for salg	0	0
5	2	Resultatandel fra TS	2	2
11	13	Aksjeutbytte	1	0
-3	3	Urealisert verdiendring fastrente utlån til virkelig verdi	3	-3
-1	0	Urealisert verdiendring sikringsinstrumenter	0	-1
4	-4	Urealisert verdiendring innlån fastrente virkelig verdi	-4	4
5	6	Sum netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	-3	-9

NOTE 9 - Andre driftsinntekter

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
2011	2012		2012	2011
1	2	Driftsinntekter faste eiendommer	6	3
1	0	Andre driftsinntekter	0	1
1	1	Gevinst ved salg av fast eiendom og driftsløsøre	1	1
3	3	Sum andre driftsinntekter	7	5

NOTE 10 - Driftskostnader

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
2011	2012		2012	2011
112	118	Personalkostnader	118	112
35	35	IT-kostnader	35	35
10	12	Markedsføring	12	10
16	14	Avskrivninger	19	16
5	4	Driftskostnader faste eiendommer	4	5
2	3	Kjøpte tjenester	3	3
28	29	Andre driftskostnader (note 14)	43	37
209	215	Sum ordinære driftskostnader	233	218

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 11 - Lønn og sosiale kostnader

Morbank			Konsern	
2011	2012		2012	2011
87	89	Lønn og honorarer	89	88
5	5	Arbeidsgiveravgift	5	5
16	18	Pensjonskostnader ytelsesplaner (note 12)	18	16
4	6	Andre personalkostnader	6	4
112	118	Sum lønn og sosiale kostnader	118	113
177	177	Antall ansatte målt i årsverk per 31.12	177	177
177	177	Gjennomsnittlig antall ansatte målt i årsverk	177	177

NOTE 11.1 - Tillitsvalgte og ansattes låneforhold

Morbank			Konsern			
31.12.12			31.12.12			
Lån	Godt-gjøreelse	Pensjons-kostnad (beløp i tusen kr.)	Pensjons-kostnad	Godt-gjøreelse	Lån	
0	1.497	409	Adm. direktør Jan Erik Furunes	409	1.497	
1.250	1.406	791	Viseadm. direktør Lisbeth Flågeng	791	1.406	1.750
1.250	2.390	1.200	Sum ledende ansatte	1.200	2.390	1.750
	164		Styreleder Bjørn Johansen	164		
	167		Thore Michalsen	167		
	80		Gislaug Øygarden	80		
	131		Ove Brattbakk	131		
3.300	80		Monica Skjellstad	80		3.300
137	80		May Heimdal	80		867
3.100	36		Bjørn Audun Risøy, 1. vara	36		3.100
	40		Svein Hansen, 2. vara	40		
2.700	3		Tom Engø (2011/2012)	3		2.700
9.237	780		Sum styret	780		9.967

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank				Konsern		
31.12.12				31.12.12		
Lån	Godt- gjørelse	Pensjon- kostnad (beløp i tusen kr.)		Pensjons- kostnad	Godt- gjørelse	Lån
446	50	Heidi Dahl			50	1.376
	35	Kåre J. Åsli			35	
	34	Frank Høyen			34	
446	119	Sum kontrollkomite			119	1.376
	30	Grete Bang			30	
	4	Anne Paasche Jakobsen			4	
	34	Sum forstanderskapet			34	
0	8	Wenche Drevland			8	1.350
690	4	Sten Oddvar Solhaug			4	690
	4	Laila Furu Vold			4	1.085
1.150	10	Inger Robertsen			10	1.150
	2	Kjell Idar Juvik			2	
	2	Ellen Schølberg			2	
960	8	Torill Beate Risøy			8	960
	4	John Luktavsslimo			4	
2.800	42	Sum innskytervalgte			42	5.235
	2	Tom Svendsen			2	
1.100	7	Øyvinn Trønsdal			2	2.150
	4	Asbjørn Wangerud			4	
	4	Ivar A. Juel			4	
	4	Frank Arntsberg			4	
	4	Svein G. Nybø			4	
	6	Nils Terje Furunes			6	
1.700	4	Elin Langfjell Møgster			4	1.700
	4	Harald Svendsen			4	
	2	Judith Johansen			2	
	2	Øystein Strømnes			4	
2.800	45	Sum egenkapitalbevisiere			45	2.850
1.700	4	Roger Ditlefsen			4	2.150
1.784	4	Einar Eliassen			4	1.784
309	4	Bente Johansen			4	309
1.588	4	Tore Stamnes			4	1.967
	6	Liv Sund			6	157
961	4	Morten Myran			4	961
6.342	26	Sum ansatte			26	7.328

Bankens revisjonsutvalg består av to av styrets medlemmer, Thore Michalsen, leder og Ove Brattbakk.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

Konsern

31.12.11

31.12.11

Lån	Godt-gjøreelse	Pensjons-kostnad	(beløp i tusen kr.)	Pensjons-kostnad	Godt-gjøreelse	Lån
19	1.107	408	Adm. direktør, Jan Erik Furunes (tiltr. fra 01.04.11)	408	1.107	19
1.106	1.356	837	Viseadm. direktør, Lisbeth Flågeng	837	1.356	1.106
0	576	515	Adm. banksjef, Arnt Krane (til 31.03.11)	515	576	1.669
1.125	3.039	1.760	Sum ledende ansatte	1.760	3.039	2.794
0	139		Styreleder Bjørn Johansen		139	0
0	104		Thore Michalsen		104	0
239	79		Gislaug Øygarden		79	239
0	63		Ove Brattbakk		63	0
2.246	60		Monica Skjellstad		60	2.246
167	79		May Heimdal		79	921
2.652	524		Sum styret		560	3.491
0	49		Kontrollkomiteens leder, Asle Bardal (til 15.11.11)		49	0
1.354	69		Øvrige medlemmer av kontrollkomiteen		69	1.812
86	29		Forstanderskapets leder, Grete Bang		29	86
7.469	157		Øvrige medl. av forstanderskapet		157	10.133
8.909	304		Sum forstanderskap og kontrollkomite'		304	12.031
12.686	3.867		Sum totalt		3.867	18.231

Bankens revisjonsutvalg består av to av styrets medlemmer Bjørn Johansen, leder og Thore Michalsen.

I henhold regnskapsloven § 7-31b skal styret avgi en erklæring om retningslinjer for fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte. Erklæringen ble vedtatt av styret i Helgeland Sparebank 26. mars 2012 og fremlegges for forstanderskapet 20. mars 2011. Hele erklæringen er gjengitt i note 44.

Lønn til administrerende direktør fastsettes av bankens styre, mens lønn til viseadministrerende direktør fastsettes av administrerende direktør. Avlønning skjer i form av fast lønn, naturalytelser og pensjonsordning.

Nivå på lederlønningene i Helgeland Sparebank skal være konkurransedyktig, gjøre banken attraktiv som arbeidsgiver og stimulere til økt verdiskapning for banken. Lederlønningene fastsettes i forhold til utøvelse av bankens lederkrav og kjerneverdier, samt ut fra lønnsnivået i regionen og bransjen for øvrig.

Som ledende ansatte har banken definert adm. direktør Jan Erik Furunes og viseadm. direktør Lisbeth Flågeng.

Art og verdi av naturalytelser skal være på linje med det som er vanlig for ledere i vår bransje. Ledende ansatte har avtale om fri bil, telefon, avis, internettabonnement og hjemme-PC.

Banken har kollektiv pensjonsordning plassert i livsforsikringsselskap, som også gjelder for ledende ansatte. Bankens ytelsesbaserte pensjonsordning ble lukket med virkning fra 01.07.12. Nyansatte opptas som medlem av innskuddspensjonsordning

Adm. direktør har avtalt alderspensjon fra 67 år som skal utgjøre 66 % av pensjonsgrunnlaget (også lønn utover 12 G). Pensjonsrettighetene for lønn ut over 12G er begrenset til 10 års utbetaling.

Viseadministrerende direktør har rett til å fratre sin stilling ved 60 år. Helgeland Sparebank har forpliktet seg til å betale en årlig førtidspensjon fra fylte 60 til 67 år. Førtidspensjonen skal utgjøre 66 % av årlig lønn på det tidspunkt som førtidspensjonen skal begynne å løpe. Alderspensjon fra 67 år skal utgjøre 66 % av pensjonsgrunnlaget (også lønn ut over 12 G).

Banken har ingen forhånds etablerte opsjons-, bonus- eller sluttvederlagsordninger ut over pensjonsordningene.

Bankens lederlønnspolitikken for 2013 er gjennomført i samsvar med hovedprinsippene under punkt 3 i note 44.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 11.2 - Tillitsvalgte og ansattes låneforhold

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.11	31.12.12		31.12.12	31.12.11
155	142	Ansatte	258	232
3	9	Styret	10	3
8	5	Forstanderskapet	11	10
1	1	Kontrollkomiteen	0	2
167	157	Sum utlån til tillitsvalgte og ansatte	280	247

Rentesats på lån til ansatte har vært lavere enn kunderenten for 2012. Denne lånefordelen utgjør ca. 2,5 millioner kroner

NOTE 12 - Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser

Konsern og morbank

Helgeland Sparebank og vesentlige datterselskaper har en kollektiv ytelsesbasert pensjonsordning for sine ansatte, som forvaltes av forsikringsselskap. Denne ordningen omfatter også etterlattepensjon og uførepensjon. Pensjonsordningen gir ansatte rett til fremtidige pensjonsytelser på 66 % av lønn ved fratreddelse. I tillegg til de pensjonsforpliktelsene som dekkes gjennom forsikringsordningene har konsernet udekkede pensjonsforpliktelser. Disse forpliktelsene gjelder tilleggspensjoner for lønn ut over 12G og avtalefestet førtidspensjon (AFP). Konsernets pensjonsordninger omfatter totalt 186 aktive og 86 pensjonister. Av disse er 9 førtidspensjonister. Pensjonsforpliktelsen er beregnet ved bruk av lineær opptjening. Urealiserte gevinster og tap som følge av endringer i aktuariemessige forutsetninger fordeles over forventet gjenværende opptjeningstid.

Ved verdsettelse av pensjonsmidlene benyttes estimert verdi ved regnskapsavslutningen. Den estimerte verdien korrigeres hvert år i samsvar med oppgave fra livsforsikringsselskapet over pensjonsmidlenes flytteverdi. Ved måling av påløpt pensjonsforpliktelse benyttes estimert forpliktelse ved regnskapsavslutningen. Den estimerte forpliktelsen korrigeres hvert år i samsvar med oppgave fra livsforsikringsselskapet

over påløpt pensjonsforpliktelse.

Aktuariemessig beregning blir foretatt hvert år basert på informasjon fra banken. Det er foretatt endringer i dekningsomfang på den gamle ytelsesbaserte ordningen i 2012:

- Risikopensjonsordningene ektefelle- og barnepensjon er avsluttet.
- Fripoliseopptjening for uførepensjon er avsluttet.
- Reguleringsklausulen for løpende pensjoner ble endret til den reguleringen som følger av lovgivningen, dog slik at de minimum reguleres med 80 % av KPI (konsumprisindeks) årlig.

Bankens ytelsesbaserte pensjonsordning ble lukket med virkning fra 01.07.12. De ansatte ble gitt et valg om hvilken pensjonsordning de ønsket å tilhøre, og ytelsespensjonsordningen ble lukket etter at valgene var foretatt. Nyansatte opptas som medlem av innskuddspensjonsordning.

Det ble etablert en innskuddspensjonsordning med 5/8 % sparing, og en tilknyttet uførepensjon med 66 % av pensjonsgrunnlaget. Per 31.12.12 var 16 ansatte med i innskuddsordningen.

Engangseffekten ved endring av bankens pensjonsordning har gitt et positivt bidrag til ikke resultatført estimatavvik. Effekten av endringene vil gi noe lavere pensjonskostnader fra 2013.

Økonomiske forutsetninger lagt til grunn ved beregning av pensjonsforpliktelsene:

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
2011	2012	Forutsetninger	2012	2011
2,60 %	3,90 %	Diskonteringsrente	3,90 %	2,60 %
4,10 %	4,00 %	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	4,00 %	4,10 %
3,50 %	3,50 %	Langsiktig lønnsvekst	3,50 %	3,50 %
3,25 %	3,25 %	Regulering av løpende pensjon	3,25 %	3,25 %
3,25 %	3,25 %	Regulering av folketrygdens grunnbeløp	3,25 %	3,25 %
5,10 %	5,10 %	Arbeidsgiveravgift – sats	5,10 %	5,10 %
50,00 %	50,00 %	Ansatte som vil benytte seg av AFP	50,00 %	50,00 %
1,30 %	1,40 %	Årlig prosentvis avg. for de yrkesaktive	1,40 %	1,30 %
25 år	25 år	Fra og med alder	25 år	25 år
40 år	40 år	Til og med alder	40 år	40 år

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 12.1 - Pensjonsforpliktelse

Morbank					Konsern					
31.12 2008	31.12 2009	31.12 2010	31.12 2011	31.12. 2012		31.12 2012	31.12 2011	31.12 2010	31.12 2009	31.12 2008
					Bevegelser pensjonsforpliktelse:					
236	241	250	277	270	Forpliktelse ved periodens begynnelse	270	277	250	241	236
12	10	12	9	10	Årets pensjonsopptjening	10	9	12	10	12
11	11	10	7	7	Rentekostnad på pensjonsforpliktelsene	7	7	10	11	11
0	0	-22	0	0	Nye avtaler, AFP	0	0	-22	0	0
-11	-5	32	-15	-100	Aktuarielt tap/(gevinst)	-100	-15	32	-5	-11
-7	-6	-7	-6	-5	Pensjonsutbetalinger	-5	-6	-7	-6	-7
241	250	277	271	182	DBO ved periodens slutt	182	271	277	250	241
					Bevegelser pensjonsmidler:					
137	134	134	136	151	Pensjonsmidler ved periodens begynnelse	151	136	134	134	137
8	9	8	6	7	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	7	6	8	9	8
-13	-12	-11	1	-14	Aktuarielt tap+/ gevinst-	-14	1	-11	-12	-13
0	-1	-1	-1	-2	Administrasjonskostnader	-2	-1	-1	-1	0
7	7	10	12	10	Innbetaling	10	12	10	7	7
-4	-3	-4	-4	-5	Pensjonsutbetalinger	-5	-4	-4	-3	-4
134	134	136	151	147	Pensjonsmidler ved periodens slutt	147	151	136	134	134
					Avstemming - balanseført pensjonsforpliktelse					
241	250	277	271	182	Forpliktelse ved periodens slutt	182	271	277	250	241
134	134	136	151	147	Pensjonsmidler ved periodens slutt	147	151	136	134	134
-107	-116	-141	-120	-35	Netto pensjonsforpliktelse	-35	-120	-141	-116	-107
-5	-6	-8	-7	1	AGA av netto pensjonsforpliktelse	1	-7	-8	-6	-5
-112	-123	148	-127	-34	Netto pensjonsforpliktelse inklusiv AGA	-34	-127	148	-123	-112
31	34	88	67	-26	Ikke resultatført virkning av estimatendringer	-26	67	88	34	31
0	2	5	4	-1	Estimatavvik AGA	-1	4	5	2	0
-81	-86	-55	-56	-61	Balanseførte forpliktelser (inkl. AGA)	-61	-56	-55	-86	-81

Bruttoforpliktelsen ved overgang fra statsobligasjonsrente til OMF-rente er redusert med 44 mill. kr. Estimattendringen er i sin helhet ført mot estimatavvik. Ved overgang til IAS19R blir ikke resultatført estimatavvik ført mot egenkapitalen. Dette vil gi en positiv effekt på egenkapitalen med 19 mill. kr. Ikke resultatført estimatavvik på 26 mill. kr fratrasket utsatt skatt på 7 mill. kr.

NOTE 13 - Netto pensjonskostnad

<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>	
2011	2012			2012	2011
9	11	Nåverdi av årets pensjonsopptjening		11	9
7	8	+ Rentekostnad av påløpte pensjonsforpliktelser		8	7
-7	-7	- Forventet avkastning på pensjonsmidler		-7	-7
5	3	+ Resultatførte estimatendringer, oppgjør og planendringer		3	5
1	2	+ Administrasjonskostnader		2	1
1	1	+ Arbeidsgiveravgift		1	1
16	18	Netto pensjonskostnad		18	16

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 14 - Driftskostnader

<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>	
2011	2012	Spesifikasjon andre driftskostnader	2012	2011	
43	3	Porto	3	4	
10	10	Husleie	10	10	
3	3	Verditransport	3	3	
3	3	Reisekostnader	3	3	
5	4	Honorarer ekstern revisjon, (note 15)	4	5	
7	9	Andre driftskostnader	23	16	
28	29	Sum driftskostnader	43	37	

NOTE 15 - Revisjonshonorar og kostnader bistand ekstern revisor

<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>	
2011	2012	Kostnader revisjon	2012	2011	
0,6	0,5	Lovpålagt revisjon	0,7	0,8	
0,2	0,1	Andre tjenester, attestasjon og bistand	0,1	0,2	
0,3	0,2	Bistand internrevisor	0,2	0,3	
1,1	0,8	Sum kostnader revisjon og bistand	1,0	1,3	

PriceWaterhouseCoopers AS er konsernets valgte eksternrevisor.

NOTE 16 - Nedskrivning på engasjement

<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>	
2011	2012	Nedskrivninger	2012	2011	
Resultatførte nedskrivninger på utlån, garantier mv:					
25	21	Individuell nedskrivning på utlån, garantier mv til kunder	21	25	
2	6	Gruppenedskrivning på utlån, garantier mv til kunder	6	2	
27	27	Sum nedskrivning på utlån, garantier mv	27	27	
Spesifikasjon av resultatførte nedskrivninger på utlån, garantier mv:					
49	21	Sum nedskrivning til dekning av tap på engasjement 31.12.	21	49	
53	49	- Sum nedskrivning til dekning av tap på engasjement 01.01.	49	53	
2	6	+/- Periodens endring i gruppenedskrivning	6	2	
22	33	+ Konstatert tap som det tidligere år er nedskrevet individuelt for	33	22	
9	18	+ Konstatert tap som det tidligere år ikke er nedskrevet individuelt for	18	9	
2	2	- Inngang på tidligere perioders konstaterte tap	2	2	
27	27	Sum nedskrivning på utlån, garantier mv	27	27	

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 17 - Skattekostnad

Morbank			Konsern	
2011	2012	Årets skatter	2012	2011
41	37	Betalbar skatt	46	44
0	-5	Endring utsatt skatt ført direkte mot egenkapitalen	-5	0
-4	9	Endring utsatt skatt (note 29)	8	-4
37	41	Årets skattekostnad	49	40
Spesifikasjon av regnskapsmessig resultat før skatt og årets skattepliktige inntekt:				
132	144	Regnskapsmessig resultat før skatt	172	133
24	13	Permanente forskjeller	13	21
0	0	Anvendelse av tidligere fremførbare underskudd	0	0
-14	-31	Endring midlertidige forskjeller (note 29)	-29	-15
142	126	Skattepliktig inntekt	156	139

NOTE 18 - Resultat per egenkapitalbevis

Morbank			Konsern	
2011	2012	Ordinært resultat per egenkapitalbevis:	2012	2011
95	103	Resultat av ordinær drift etter skatt	123	93
74,9 %	74,9 %	Egenkapitalbevisernes prosentvise andel av resultatet (Brøk 01.01)	74,9 %	74,9 %
71	77	Egenkapitalbevisernes andel av resultatet i mill. kr.	98	70
3,8	4,1	Resultat per egenkapitalbevis, i kroner	4,9	3,7
3,8	4,1	Utvannet resultat per egenkapitalbevisbevis, i kroner	4,9	3,7

Antall egenkapitalbevis ved utgangen av året 18.700.000, snitt for 2012 18.700.000. Antall egenkapitalbevis per 31.12.11 var 18.700.000, snitt for 2011 18.700.000.

Resultat per egenkapitalbevis beregnes ved å dele egenkapitalbevisernes andel av netto resultat av ordinær drift etter skatt med et vektet gjennomsnitt av ordinære egenkapitalbevis som har vært utstedt gjennom året.

Utvannet resultat per egenkapitalbevis beregnes ved en reduksjon i resultat per egenkapitalbevis som følge av at man forutsetter at konvertible instrumenter blir konvertert, og at opsjoner eller tegningsretter blir utøvd som følge av at visse betingelser er oppfylt.

NOTE 19 - Kontanter og fordringer på sentralbanker

Morbank			Konsern	
31.12.11	31.12.12		31.12.12	31.12.11
70	60	Kontantbeholdning	60	70
48	32	Innskudd i Norges Bank	32	48
118	92	Sum kontanter og fordringer på sentralbanker	92	118

NOTE 20 - Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner

Morbank			Konsern	
31.12.11	31.12.12		31.12.12	31.12.11
322	278	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner *)	278	316
420	707	Avregning Helgeland Boligkreditt AS **)	0	0
742	985	Sum utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	278	316

*)Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner løper i sin helhet til flytende rente.

**) Helgeland Boligkreditt AS er heleid datterselskap av Helgeland Sparebank

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 21.1 - Utlån til og fordringer på kunder

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.11	31.12.12	Utlån fordelt på fordringstyper, nominell hovedstol	31.12.12	31.12.11
1.763	1.642	Kasse-/drifts- og brukskreditter	1.642	1.763
401	434	Byggelån	434	401
11.755	11.801	Nedbetalingslån	16.810	15.417
13.919	13.877	Utlån til kunder	18.886	17.581
-49	-21	Individuelle nedskrivninger utlån	-21	-49
13.870	13.856	Utlån til kunder etter individuelle nedskrivninger	18.865	17.532
33	42	Periodiserte renter og amortisering	42	33
-60	-66	Gruppenedskrivninger utlån	-66	-60
13.843	13.832	Utlån og fordringer på kunder til amortisert kost	18.841	17.505
547	957	Utlån til og fordringer på kunder, nominell hovedstol	957	547
-3	-43	Periodiserte renter og Justering til virkelig verdi	-43	-3
544	914	Utlån til og fordringer på kunder, virkelig verdi	914	544
14.387	14.746	Netto Utlån til og fordringer på kunder	19.755	18.049

Opplysninger om sikkerhet:

Banken benytter sikkerheter for å redusere risiko avhengig av marked og type transaksjon. Sikkerhet kan for eksempel være i form av fysisk sikkerhet, garantier, innskudd eller avtaler om motregning. Fysisk sikkerhet skal som hovedregel være forsikret og kan for eksempel være boliger, bygninger eller varelager. Ved vurdering av sikkerhetens verdi legges til grunn en forutsetning om fortsatt drift. Det tas hensyn til forhold som kan påvirke sikkerhetens verdi, nedskrivninger eller servitutter. Sikringsobjekter i privatmarkedet består i det alt vesentlige av eiendom.

NOTE 21.2 - Geografisk fordeling av brutto utlån

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.12	%-andel		31.12.12	%-andel
12.493	84,2 %	Helgeland	16.559	83,5 %
2.321	15,6 %	Norge for øvrig	3.260	16,4 %
19	0,1 %	Utenfor Norge	23	0,1 %
14.833	100 %	Sum brutto utlån	19.842	100 %

Geografisk fordeling av brutto utlån

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.11	%-andel		31.12.11	%-andel
12.183	84,1 %	Helgeland	15.160	83,5 %
2.289	15,8 %	Norge for øvrig	2.972	16,4 %
15	0,1 %	Utenfor Norge	17	0,1 %
14.487	100 %	Sum brutto utlån	18.149	100 %

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 21.3 - Fordeling av brutto utlån mellom personmarked og næringsliv

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.12			31.12.12	
Personmarked	Næringsliv		Personmarked	Næringsliv
746	896	Kasse-, drifts- og brukskreditter	1.764	916
156	277	Byggelån	156	277
6.848	5.910	Pantelån	10.768	5.961
7.750	7.083	Brutto utlån til kunder	12.688	7.154

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.11			31.12.11	
Personmarked	Næringsliv		Personmarked	Næringsliv
915	849	Kasse-, drifts- og brukskreditter	1.544	849
134	267	Byggelån	134	267
6.838	5.484	Pantelån	9.842	5.513
7.887	6.600	Brutto utlån til kunder	11.520	6.629

NOTE 21.4 - Nedskrivninger på utlån og garantier

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.11	31.12.12		31.12.12	31.12.11
Individuelle nedskrivninger:				
53	49	Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier 01.01.	49	53
-22	-33	- Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	-33	-22
6	0	+ Økte individuelle nedskrivninger i perioden, hvor det tidligere er foretatt individuelle	0	6
14	7	+ Nye individuelle nedskrivninger i perioden	7	14
-2	-2	- Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger i perioden	-2	-2
49	21	Sum individuelle nedskrivninger på utlån og garantier 31.12	21	49
39	21	Herav individuelle nedskrivninger på utlån	21	39
10	0	Herav individuelle nedskrivninger på garantier	0	10
Gruppenedskrivninger:				
58	60	Gruppenedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier 01.01.	60	58
2	6	+/- Periodens endring i gruppenedskrivninger	6	2
60	66	Gruppenedskrivning til dekning av tap på utlån og garantier 31.12.	66	60
109	86	Sum nedskrivninger på utlån og garantier 31.12	86	109

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 21.5 - Utlån, garantier og tap fordelt på næring

Tapsnivået i personmarkedet er fortsatt lavt og på nivå med bransjens gjennomsnittstall. Inkasso- og oppfølgingsrutiner er implementert. Basert på erfaringstall, bransjetall samt lokale markedsforhold har vi prognosert et forventet tap i personmarkedsporteføljen på 0,05 - 0,1 %.

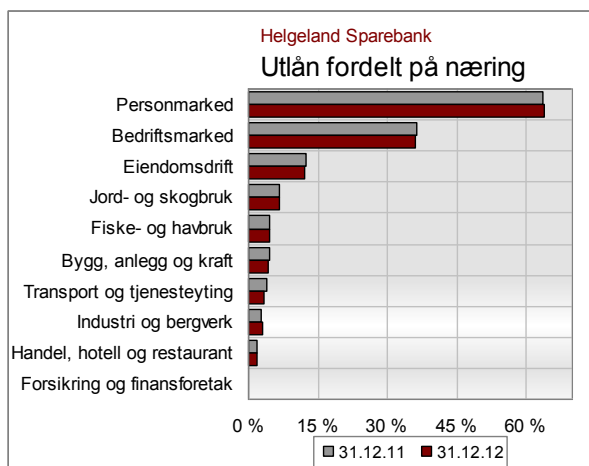
Det er sterkt fokus og faste gjennomganger i hele organisasjonen på kvalitet i kredittarbeidet og for å bedre forståelsen av god styring og kontroll. For styring og overvåkning av risiko i næringslivsporteføljen gjennomføres løpende vurdering av kundeforhold, betalingsevne og sikkerhet ved låneopptak, misligholdsutvikling samt gjennomganger i bankens kredittvalg. For overvåkning av utvikling av risiko i personkundeporteføljen foretas

kvartalsvise analyser av bonitet på nyinnvilgende lån og på totalporteføljen.

Finanskrisen synes så langt i liten grad å ha rammet bankens markedsområde. Tett oppfølging av større næringslivskunder, overvåkning av utviklingen i bonitet og risiko i porteføljen og for større enkeltengasjementer er videreført som prioritert fokusområde for banken.

Basert på historikk, grundig kjennskap til konsernets engasjement samt lokale markedsforhold har vi prognosert et forventet tap over en femårsperiode på 0,20 - 0,5 % av brutto utlån i næringslivsporteføljen.

Ved prising av engasjement vektlegges kundens betjeningsevne. Det vil følgelig normalt være relativ sammenheng mellom risikoklassifisering og pris på utlån.

Brutto utlån per 31.12.12

Av brutto utlån på 19,8 mrd er 12,7 mrd (11,5 i 2011) utlån til personkunder, hovedsakelig godt sikrede boliglån, 1,3 mrd. (1,2 mrd.) er utlån til landbrukskunder (tradisjonelt et lavrisikosegment). Av brutto utlån er 84 % lånt ut til kunder på Helgeland.

NOTE 21.5.1- Brutto utlån og garantier er fordelt på næringer og personmarked

Konsern

31.12.12

	Brutto utlån	Garantier	Potensiell eksponering	Individuelle nedskr.	Mislighold >3 mnd.	Tapsutsatt ikke misligh.
Kommuner og kommuneforetak	0	0	0	0	0	0
Forsikring og finansielle foretak	39	5	0	0	0	0
Jord- og skogbruk	1.305	2	120	4	6	3
Fiske og havbruk	903	6	302	0	4	0
Industri og bergverk	616	51	111	2	18	16
Bygg, anlegg og kraft	819	83	214	2	11	1
Handel, hotell og restaurant	381	42	104	3	5	0
Transport og tjenesteytende næringer	679	81	20	1	11	0
Eiendomsdrift	2.412	163	127	3	17	2
Personmarked	12.688	59	709	6	32	1
Sum	19.842	492	1.707	21	104	23

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Konsern

31.12.11

	Brutto utlån	Garantier	Potensiell eksponering	Individuelle nedskr.	Mislighold >3 mnd.	Tapsutsatt ikke misligh.
Kommuner og kommuneforetak	1	0	0	0	0	0
Forsikring og finansielle foretak	18	0	0	0	0	0
Jord- og skogbruk	1.192	2	114	2	14	0
Fiske og havbruk	804	12	259	1	7	0
Industri og bergverk	515	96	139	2	12	54
Bygg, anlegg og kraft	828	80	170	2	13	0
Handel, hotell og restaurant	323	83	80	2	6	0
Transport og tjenesteytende næringer	706	106	71	2	10	0
Eiendomsdrift	2.242	186	141	32	62	0
Personmarked	11.520	26	646	6	44	8
Sum	18.149	591	1.620	49	168	62

Morbank

31.12.12

	Brutto utlån	Garantier	Potensiell eksponering	Individuelle nedskr.	Mislighold >3 mnd.	Tapsutsatt ikke misligh.
Kommuner og kommuneforetak	0	0	0	0	0	0
Forsikring og finansielle foretak	39	5	0	0	0	0
Jord- og skogbruk	1.278	2	119	4	6	3
Fiske og havbruk	900	6	300	0	4	0
Industri og bergverk	613	51	110	2	18	16
Bygg, anlegg og kraft	795	83	213	2	11	1
Handel, hotell og restaurant	366	42	104	3	5	0
Transport og tjenesteytende næringer	621	81	20	1	11	0
Eiendomsdrift	2.471	163	125	3	17	2
Personmarked	7.750	59	397	6	32	1
Sum	14.833	492	1.388	21	104	23

Morbank

31.12.11

	Brutto utlån	Garantier	Potensiell eksponering	Individuelle nedskr.	Mislighold >3 mnd.	Tapsutsatt ikke misligh.
Kommuner og kommuneforetak	1	0	0	0	0	0
Forsikring og finansielle foretak	18	0	0	0	0	0
Jord- og skogbruk	1.163	2	114	2	14	0
Fiske og havbruk	801	12	249	1	7	0
Industri og bergverk	515	96	139	2	12	54
Bygg, anlegg og kraft	809	80	170	2	13	0
Handel, hotell og restaurant	312	83	80	2	6	0
Transport og tjenesteytende næringer	690	106	71	2	10	0
Eiendomsdrift	2.291	186	141	32	62	0
Personmarked	7.887	26	433	6	44	8
Sum	14.487	591	1.397	49	168	62

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 21.5.2 – Overførte boliglån til Helgeland Boligkreditt AS (fjernet fra balanse i morbanken)

Helgeland Boligkreditt AS er bankens heleide boligkreditselskap. Selskapet fikk konsesjon som finansieringsforetak i februar 2009. Lån som overføres er godt sikrede boliglån innenfor panteverdi på 75 %. Utlånene flyttes ut av morbankens balanse og over til boligkreditselskapet ved overføring. I konsernet medtas de i sin helhet. Fra overføringstidspunktet kommer inntekter og nedbetalinger i boligkreditselskapet. I oppbyggingsfasen har overføringer av lån til boligkreditselskapet vært høyere enn bankens vekst, nå skjer overføringene fast ca. en gang i måneden. 26 % av brutto utlån eller 40 % av utlån til personkunder er overført til Helgeland Boligkreditt AS. Banken administrerer lånene, og det er inngått en egen overførings- og serviceavtale mellom Helgeland Boligkreditt AS og Helgeland Sparebank. Helgeland Boligkreditt AS har en langsiktig driftskreditt i Helgeland Sparebank på 1 mrd. kr. Per 31.12.12 var den ut trukket med 0,7mrd. Kr. I tillegg har Helgeland Boligkreditt AS kredittramme på 2,1 mrd. kr. også det i morbanken.

Morbank

Konsern

31.12.12			31.12.12	
Bokført verdi	Virkelig verdi		Bokført Verdi	Virkelig Verdi
0	0	Fleksilån	1.038	1.038
0	0	Nedbetalingslån	4.042	4.040
0	0	Sum boliglån overført til Helgeland Boligkreditt AS	5.080	5.078

Morbank

Konsern

31.12.11			31.12.11	
Bokført verdi	Virkelig verdi		Bokført Verdi	Virkelig Verdi
0	0	Fleksilån	629	629
0	0	Nedbetalingslån	3.101	3.100
0	0	Sum boliglån overført til Helgeland Boligkreditt AS	3.730	3.729

Restløpetid Helgeland Boligkreditt AS

Konsern

							31.12.12
	Inntil 1 mnd.	Fra 1-3 Måneder	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Uten renteendr.	Totalt
Eiendeler							
Utlån til og fordr. på kreditt m/avtalt løpetid				281			281
Netto utlån til og fordringer på kunder	1.038	44	135	1.571	2.995		5.783
Sum eiendeler	1.038	44	135	1.852	2.995		6.064
Gjeld							
Gjeld til kredittinstitusjoner				733			733
Sum gjeld				733			733

Restløpetid Helgeland Boligkreditt AS

Konsern

							31.12.11
	Inntil 1 mnd.	Fra 1-3 Måneder	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Uten renteendr.	Totalt
Eiendeler							
Utlån til og fordr. på kreditt m/avtalt løpetid				185			185
Netto utlån til og fordringer på kunder	27	60	206	1.738	2.420		4.450
Sum eiendeler	27	60	206	1.923	2.420	0	4.636
Gjeld							
Gjeld til kredittinstitusjoner				441			441
Sum gjeld				441			441

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 22 - Finansielle instrumenter fordelt på kategori

					Konsern
					31.12.12
	Fordringer og utlån	Eiendeler til v.v over resultatet	Tilgjengelig for salg	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Kontanter og fordringer på sentralbanker	92	0	0	0	92
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	278	0	0	0	278
Utlån til og fordringer på kunder	18.797	958	0	0	19.755
Sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg			3.778		3.778
Finansielle derivater	0	0	0	261	261
Sum eiendeler	19.167	958	3.778	261	24.164

	Andre finansielle forpliktelser til amortisert kost	Forpliktelser til v.v over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	830	0	0	830
Innskudd fra og gjeld til kunder	11.211	0	0	11.211
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	7.961	2.333	0	10.294
Finansielle derivater	0	45	0	45
Sum gjeld	20.002	2.378	0	22.380

					Konsern
					31.12.11
	Fordringer og utlån	Eiendeler til v.v over resultatet	Tilgjengelig for salg	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Kontanter og fordringer på sentralbanker	118	0	0	0	118
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	316	0	0	0	316
Utlån til og fordringer på kunder	17.502	547	0	0	18.049
Sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg			3.756		3.756
Finansielle derivater	0	0	0	179	179
Sum eiendeler	17.936	547	3.756	179	22.418

	Andre finansielle forpliktelser til amortisert kost	Forpliktelser til v.v over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	1.241	0	0	1.241
Innskudd fra og gjeld til kunder	10.429	0	0	10.429
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	7.189	2.038	0	9.227
Finansielle derivater	0	25	0	25
Sum gjeld	18.859	2.063	0	20.922

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

31.12.12

	Fordringer og utlån	Eiendeler til v.v over resultatet	Tilgjengelig for salg	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Kontanter og fordringer på sentralbanker	92	0	0	0	92
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	985	0	0	0	985
Utlån til og fordringer på kunder	13.806	940	0	0	14.746
Sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg			4.753		4.753
Finansielle derivater	0	0	0	261	261
Sum eiendeler	14.883	940	4.753	261	20.837

	Andre finansielle Forpliktelser Til amortisert kost	Forpliktelser til v.v over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	830	0	0	830
Innskudd fra og gjeld til kunder	11.511	0	0	11.511
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	4.625	2.333	0	6.958
Finansielle derivater	0	45	0	45
Sum gjeld	16.966	2.378	0	19.344

Morbank

31.12.11

	Fordringer og utlån	Eiendeler til v.v over resultatet	Tilgjengelig for salg	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Kontanter og fordringer på sentralbanker	118	0	0	0	118
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	742	0	0	0	742
Utlån til og fordringer på kunder	13.840	547	0	0	14.387
Sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg			4.655		4.655
Finansielle derivater	0	0	0	179	179
Sum eiendeler	14.700	547	4.655	179	20.081

	Andre finansielle forpliktelser	Forpliktelser til v.v over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	1.237	0	0	1.237
Innskudd fra og gjeld til kunder	10.655	0	0	10.655
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	4.806	2.038	0	6.844
Finansielle derivater	0	25	0	25
Sum gjeld	16.698	2.063	0	18.761

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 22.1 - Vurdering av virkelig verdi finansielle instrumenter fordelt per nivå

Med virkning fra 1. januar 2009 har konsernet implementert endringene i IFRS 7 knyttet til finansielle instrumenter målt til virkelig verdi på balansedagen. Endringene krever presentasjon av virkelig verdimålinger pr nivå med følgende nivåinndeling for måling av virkelig verdi:

- Nivå 1 - Notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse
- Nivå 2 - Verdsettelse basert på andre observerbare faktorer enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser) enn notert pris (brukt i nivå 1) for eiendelen eller forpliktelsen
- Nivå 3 - Verdsettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder (ikke observerbare forutsetninger)

NOTE 22.1.1 – Konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi

	<i>Konsern</i>		
	31.12.12		
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Eiendeler			
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet			
- Utlån til og fordring på kunder til virkelig verdi		940	
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg			
- Certifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg	3 592	44	142
- Finansielle derivater		261	
Sum eiendeler	3 592	1 245	142
Forpliktelser			
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet			
- Gjeld ved utstedelse av verdipapirer		2 333	
- Finansielle derivater		45	
Sum forpliktelser	0	2 378	0
Endring i instrumentene klassifisert i nivå 3			31.12.12
IB			137
Netto kjøp/salg av aksjer klassifisert til virkelig verdi over resultatet			7
Reklassifikasjoner			0
Verdiregulering av aksjer tilgjengelig for salg			-2
Finansielle instrumenter verdsett etter nivå 3			142

NOTE 22.1.1 – Konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi

	<i>Konsern</i>		
	31.12.11		
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Eiendeler			
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet			
- Utlån til og fordring på kunder til virkelig verdi	0	547	0
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg			
- Certifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg	3.588	31	137
- Finansielle derivater	0	179	0
Sum eiendeler	3.588	757	137
Forpliktelser			
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet			
- Gjeld ved utstedelse av verdipapirer	0	2.038	0
- Finansielle derivater		25	
Sum forpliktelser	0	2.063	0
Endring i instrumentene klassifisert i nivå 3			31.12.11
IB			135
Netto kjøp/salg av aksjer klassifisert til virkelig verdi over resultatet			5
Reklassifikasjoner			0
Verdiregulering av aksjer tilgjengelig for salg			-3
Finansielle instrumenter verdsett etter nivå 3			137

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

				Morbank
				31.12.12
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	
Eiendeler				
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Utlån til og fordring på kunder til virkelig verdi		940		
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Certifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg	4 567	44	142	
Finansielle derivater		261		
Sum eiendeler	4 567	1 245	142	
Forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Gjeld ved utstedelse av verdipapirer		2 333		
-Finansielle derivater		45		
Sum forpliktelser		2 378		

Endring i instrumentene klassifisert i nivå 3	31.12.12
IB	137
Netto kjøp/salg av aksjer klassifisert til virkelig verdi over resultatet	7
Reklassifikasjoner	0
Verdiregulering av aksjer tilgjengelig for salg	-2
Finansielle instrumenter verdsett etter nivå 3	142

				Morbank
				31.12.11
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	
Eiendeler				
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Utlån til og fordring på kunder til virkelig verdi	0	547	0	
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg				
- Certifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg	4.487	31	137	
Finansielle derivater	0	179	0	
Sum eiendeler	4.487	757	137	
Forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Gjeld ved utstedelse av verdipapirer	0	2.038	0	
Sum forpliktelser	0	2.038	0	
Endring i instrumentene klassifisert i nivå 3				31.12.11
IB				135
Netto kjøp/salg av aksjer klassifisert til virkelig verdi over resultatet				5
Reklassifikasjoner				0
Verdiregulering av aksjer tilgjengelig for salg				-3
Finansielle instrumenter verdsett etter nivå 3				137

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelige fra en børs, handler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse prisene representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner. Markedsprisen som benyttes for finansielle eiendeler er gjeldende kjøpskurs; for finansielle forpliktelser benyttes gjeldende salgskurs. Disse instrumentene er inkludert i nivå 1.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked bestemmes ved å bruke verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig, og belager seg minst mulig på konsernets egne estimater. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument er observerbare data, er instrumentet inkludert i nivå 2. Dersom en eller flere vesentlige data ikke er basert på observerbare markedsdata, er instrumentet inkludert i nivå 3.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 22.2 - Virkelig verdi av finansielle instrumenter

Morbank					Konsern				
31.12.11	31.12.12		31.12.12		31.12.11	31.12.12		31.12.11	31.12.12
Virkelig verdi	Balanse ført verdi	Virkelig verdi	Balanse ført verdi	Virkelig verdi på finansielle instrumenter	Balanse ført verdi	Virkelig verdi	Balanse ført verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Eiendeler									
118	118	92	92	Kontanter og fordringer på sentralbanker	92	92	118	118	
742	742	985	985	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	985	985	316	316	
547	547	958	958	Utlån til kunder til virkelig verdi	958	958	547	547	
13.848	13.840	13.797	13.789	Utlån til på kunder til amortisert kost	18.797	18.805	17.502	17.510	
179	179	261	261	Finansielle derivater	261	261	179	179	
4.655	4.655	4.753	4.753	Sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgj. for salg	4.753	4.753	3.756	3.756	
20.089	20.081	20.846	20.838	Totalt	25.846	25.854	22.418	22.426	
Gjeld									
1.237	1.237	830	830	Gjeld til kredittinstitusjoner amortisert kost	830	830	1.241	1.241	
83	83	57	57	Innskudd fra og gjeld til kunder til virkelig verdi	57	57	83	83	
10.655	10.655	11.454	11.454	Innskudd fra og gjeld til kunder amortisert kost	11.154	11.154	10.429	10.429	
507	507	0	0	Verdipapirgjeld virkelig verdi *)	0	0	507	507	
1.531	1.531	2.336	2.336	Verdipapirgjeld sikring	2.336	2.336	1.531	1.531	
4.819	4.805	4.572	4.577	Verdipapirgjeld, amortisert kost	8.880	8.873	7.189	7.203	
25	25	45	45	Finansielle derivater	45	45	25	25	
18.857	18.843	19.294	19.299	Totalt	23.302	23.295	21.005	21.019	

*) Av verdipapirgjeld er 2.3 mrd.kr. vurdert til virkelig verdisikringer.

Balanseført verdi (se regnskapsprinsipper) er lik virkelig verdi i alle poster ovenfor med unntak av verdipapir gjeld til amortisert kost. Her er virkelig verdi verdsatt til kurs pr. 31.12.12 på de enkelte utstedte verdipapir.

NOTE 23 - Finansielle derivater

Generell beskrivelse

Valuta og renteavtaler består av:

Renteswapper: avtaler om bytte av rentebetingelser for et avtalt beløp over en avtalt periode.

Rente og valutabytteavtaler: avtaler om å bytte valuta- og rentebetingelser over en på forhånd avtalt periode til et avtalt beløp.

Helgeland Sparebank inngår sikringsforretninger med anerkjente norske og utenlandske banker for å redusere egen risiko. Derivatforretninger er knyttet til ordinær bankvirksomhet og gjennomføres for å redusere risiko knyttet til bankens innlån i finansmarkedene og for å avdekke og redusere risiko relatert til

kunderettet virksomhet. Kun innlån knyttet til bankens innlånsvirksomhet defineres som "virkelig verdisikringer". Banken benytter seg ikke av kontantstrømsikring. Netto resultatført tap knyttet til sikringsinstrumentene ved virkelig verdisikring var 0 mill. kr i 2012 og 0,8 mill. kr i 2011. Totalt gevinst på sikringsobjekter knyttet til den sikrede risikoen var 0,6 mill. kr i 2012 og 0 mill. kr i 2011. Bankens hovedstyre har fastsatt rammer for maksimal risiko på bankens renteposisjoner. Det er etablert rutiner som sørger for at de fastsatte posisjoner holdes.

Finansielle derivater

Morbank					Konsern				
31.12.12	31.12.12		31.12.12		31.12.12	31.12.12		31.12.12	31.12.12
Kontrakt sum	Virkelig verdi eiendeler forpliktelser		Til virkelig verdi over resultatet		Kontrakt sum	Virkelig verdi eiendeler forpliktelser			
891	0	45	Renteswap-avtaler fastrente utlån		891	0	45		
0	0	0	Renteswap-avtaler sertifikater/obligasjoner innlån		0	0	0		
891	0	45	Sum finansielle derivater til v.v. over resultat		891	0	45		
Kontrakt sum	Virkelig verdi eiendeler forpliktelser		Innlån sikring		Kontrakt sum	Virkelig verdi eiendeler forpliktelser			
2.148	261	0	Renteswap-avtaler fastrente innlån		2.148	261	0		
2.148	261	0	Sum finansielle derivater sikring		2.148	261	0		

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Finansielle derivater

<i>Morbank</i>						<i>Konsern</i>	
31.12.11						31.12.11	
Kontrakt	Virkelig verdi		Til virkelig verdi over resultatet	Kontrakt	Virkelig verdi		
sum	eiendeler	forpliktelser		sum	eiendeler	forpliktelser	
531	0	25	Renteswap-avtaler fastrente utlån	531	0	25	
500	34	0	Renteswap-avtaler sertifikater/obligasjoner innlån	500	34	0	
1.031	34	25	Sum finansielle derivater til v.v. over resultat	1.031	34	25	

Kontrakt	Virkelig verdi		Innlån sikring	Kontrakt	Virkelig verdi		
sum	eiendeler	forpliktelser		sum	eiendeler	forpliktelser	
1.450	145	0	Renteswap-avtaler fastrente innlån	1.450	145	0	
1.450	145	0	Sum finansielle derivater sikring	1.450	145	0	

De avtaler som konsernet har inngått er renterelaterte derivater. Dette er renteswapper knyttet til fastrente innlån, utlån og bankinnskudd med aksjeavkastning.

Begrunnelsen for å bruke renteswap-avtaler er at den positive eller negative verdiendringen på den underliggende posten for det alt vesentlige vil bli oppveid av en motsatt verdiendring i renteswappen.

NOTE 24 - Sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg

<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>	
31.12.11	31.12.12			31.12.12	31.12.11
4.470	4.551	Sertifikater og obligasjoner		3.576	3.571
17	16	Opptjente renter verdipapirer		16	17
168	186	Aksjer, andeler og egenkapitalbevis		186	168
4.655	4.753	Sum sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg 1- 2)		3.778	3.756

1) Tallene representerer maksimal kreditteksponering.

2) Konsernets forsiktige politikk på verdipapirirområdet videreføres og verdiendringer på finansielle investeringer forventes å gjenspeile dette. Renteporteføljen (inkl. kortsiktige plasseringer i banker) utgjør ca. 15,9 % av bankens forvaltningskapital.

NOTE 24.1 – Sertifikater og obligasjoner tilgjengelig for salg

Rentebærende verdipapirer - Nedskrivninger under kostpris føres mot resultatet. Reversering av nedskrivning reverseres mot resultatet så lenge det er lavere enn kostpris. Verdi over kostpris føres mot egenkapitalen.

Bankens portefølje av sertifikater og obligasjoner er vurdert til virkelig verdi, verdiendringene under kostpris inngår i resultatregnskapet under "netto gevinster på finansielle instrumenter", mens verdiendring over kostpris føres over utvidet resultat over egenkapitalen.

I den grad det foreligger et aktivt marked for de aktuelle verdipapirer benyttes observerbare markedspriser for å fastsette virkelig verdi.

I henhold til endringer i IAS 39 og IFRS 7, samt forskrift fra finansdepartementet 16.10.08, ble det gitt anledning til omklassifisering av verdipapirporteføljen til amortisert kost. Helgeland Sparebank har ikke benyttet seg av anledningen til denne omklassifiseringen.

<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>	
31.12.12				31.12.12	
Pålydende verdi	Virkelig verdi			Pålydende verdi	Virkelig verdi
300	298	Obligasjoner utstedt av det offentlige		300	298
275	275	Sertifikater		275	275
3.931	3.978	Andre ihendehaverobligasjoner		2.956	3.003
	16	Opptjente renter verdipapirer			16
4.506	4.567	Sum sertifikater og obligasjoner		3.531	3.592

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

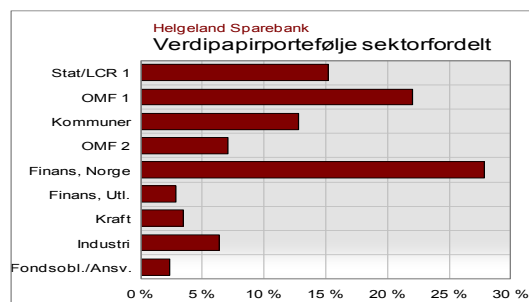
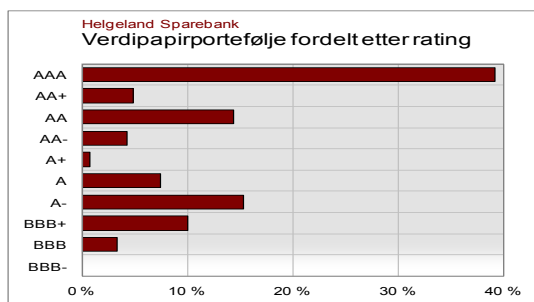
Konsern

31.12.11			31.12.11		
Pålydende verdi	Virkelig verdi		Pålydende verdi	Virkelig verdi	
185	183	Obligasjoner utstedt av det offentlige	185	183	
866	869	Sertifikater	866	869	
3.417	3.419	Andre ihendehaverobligasjoner	2.517	2.518	
0	17	Opptjente renter verdipapirer	0	17	
4.468	4.488	Sum sertifikater og obligasjoner	3.568	3.587	

I statens tiltakspakke til bankene bytter staten og bankene statspapirer mot obligasjoner med fortrinnsrett. Helgeland Sparebank har kjøpt obligasjoner fra Helgeland Boligkreditt AS (pålyd. 900 mill. kr.), som er benyttet som sikkerhet for inngåtte byteavtaler med Norges Bank.

Banken har en forsiktig verdipapirstrategi med fastsatte rammer, bl.a. minimumskrav til rating, både for norske og utenlandske papirer. Rammer og fullmakter revideres årlig og er vedtatt av bankens styre. Konsernets beholdning av sertifikater og obligasjoner er i sin helhet klassifisert som omløpsmiddel. Hensikten med sertifikat- og obligasjonsbeholdningen er å sikre at konsernet har likviditetsreserver. Konsernets verdipapirbeholdning er definert å ikke være handelsportefølje.

Verdipapirporteføljen per 31.12.12 var på 3,6 mrd. kr. og utgjør 14,5 % av FVK. Gjennomsnittlig gjenværende løpetid er 2,3 år. Gjennomsnitt rentesats for sertifikat og obligasjonsbeholdningen for 2012 har vært 2,85 %. Avkastning er beregnet av totale renteinntekter for hele porteføljen i prosent av midlere verdipapirportefølje i året. Netto gevinst obligasjoner er inntektsført med 4 millioner kroner i år. Nedenfor er vist porteføljen for delt på rating klasse og sektorfordelt verdipapirportefølje som begge er innefor konsernets målkrav.

NOTE 25 - Aksjer, andeler og egenkapitalbevis tilgjengelig for salg

		31.12.12		31.12.11	
	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	
Aksjer – børsnoterte	54	44	40	31	
Aksjer – ikke børsnoterte	136	142	142	137	
Sum aksjer, andeler og egenkapitalbevis	190	186	182	168	

Aksjer tilgjengelig for salg - Urealisert verdiendring i porteføljen tilgjengelig for salg føres over utvidet resultat over egenkapitalen. Nedskrivninger under kostpris resultatføres. Når slike gevinster eller tap realiseres, regnskapsføres disse under "netto gevinst/tap på finansielle instrumenter".

NOTE 25.1 - Tilgang og avgang aksjer, andeler og egenkapitalbevis

		31.12.12		31.12.11	
Beholdning 1.1 Helgeland Sparebank		168		176	
Tilgang		20		5	
Avgang		-1		0	
Nedskrivning		-2		0	
Justering til virkelig verdi		-5		-13	
Beholdning pr 31.12		186		168	

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 25.2 - Tilgang og avgang aksjer TS og datterselskap

						<i>Morbank</i>
						31.12.12
Spesifikasjon	Beholdning 01.01.12	Tilgang	Avgang	Nedskrivning	Justering til virkelig verdi	Beholdning
Tilknyttede selskaper	163					163
Konsernselskap	246	101				347

NOTE 25.2 - Tilgang og avgang aksjer TS og datterselskap

						<i>Morbank</i>
						31.12.11
Spesifikasjon	Beholdning 01.01.11	Tilgang	Avgang	Nedskrivning	Justering til virkelig verdi	Beholdning
Tilknyttede selskaper	156				7	163
Konsernselskap	204	42				246

NOTE 26 – Investeringer i datterselskap

						<i>Morbank</i>
						31.12.12
	Aksjekap.	Antall aksjer	Eierandel	Forretningskontor	Virkelig verdi / bokført verdi	31.12.11
ANS Bankbygg Mo	49	5591	97 %	Mo i Rana	46	45
Helgeland Boligkreditt AS	290	290	100 %	Mo i Rana	290	190
AS Sparebankbygg	0,1	100	100 %	Sandnessjøen	0,1	0,1
Helgland Spb.eiend.selskap AS	0,1	100	100 %	Mosjøen	0,4	0,4
Helgeland Utviklingsselskap AS	0,5	500	100 %	Mosjøen	10	10
Balanseført verdi 31.12.10					347	246

*) Ikke kontrollerende eierinteresse i ANS Bankbygg (3 %) er vist som egen linje i regnskapet.

NOTE 27 - Investeringer i tilknyttede selskaper

						<i>Konsern</i>
						31.12.12
	Beliggenhet	Bransje	Eierandel	Egenkapital- metoden	Egenkapital Metoden	31.12.11
Selskap						
Helgeland Invest AS *)	Mo i Rana	Investering	48 %	150	151	
Eiendomsmegleren Helgeland AS	Mo i Rana	Eiendomsmegler	34 %	1	1	
Storgt. 73 AS	Brønnøysund	Eiendom	43 %	2	2	
Sum				153	154	

*) Balanseført verdi av selskapet er basert på foreløpige tall fra selskapet pr 31.12.12.

NOTE 27.1 - Sammenfattet finansiell informasjon om de enkelte tilknyttede selskapene

					<i>Konsern</i>
					31.12.12
Selskap	Eiendeler	Gjeld	Egenkapital	Omsetning	
Helgeland Invest AS *)	328	32	296	-	
Eiendomsmegleren Helgeland AS	9	7	2	12	
Storgata 73 AS	4	1	5	1	
Sum	341	40	303		

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Konsern

31.12.11

Selskap	Eiendeler	Gjeld	Egenkapital	Omsetning
Helgeland Invest AS	305	4	301	-
Eiendomsmegleren Helgeland AS	8	7	1	11
Storgata 73 AS	4	1	5	1
Sum	317	12	307	

NOTE 27.2 - Mellomværende og transaksjoner mellom banken og tilknyttede selskaper

Morbank

Konsern

31.12.11	31.12.12	Mellomværende:	31.12.12	31.12.11
Fordringer:				
0	0	Utlån til tilknyttede selskaper	0	0
0	0	Sum netto fordringer	0	0
Gjeld:				
106	81	Innskudd fra tilknyttede selskaper	81	106
106	81	Sum gjeld	81	106
Transaksjoner:				
0	0	Sum renteinntekter fra tilknyttede selskaper	0	0
3	2	Sum rentekostnader fra tilknyttede selskaper	2	3
1	2	Sum utbytte fra tilknyttede selskaper	2	1

NOTE 28 - Konserninterne transaksjoner

Opplysningene gis i henhold til IAS 24 for "Opplysninger om nærstående parter" Transaksjoner mot ledende ansatte og tillitsmenn fremkommer i note i årsregnskapet. (Tilknyttede selskap jfr. note 27.2)

Konsern og morbank

31.12.12 31.12.11

Resultatregnskap

Mottatte renter og kredittprovisjonsinntekter fra datterselskap	47	39
Innskuddsrenter til datterselskap	8	4
Husleiekostnader	7	5
Refusjon driftskostnader	12	7
Balanse		
Utlån til datterselskaper	778	584
Obligasjon med fortrinnsrett	900	900
Innskudd fra datterselskaper	299	175
Fordring på konsernbidrag	30	9

Helgeland Boligkreditt AS

Helgeland Boligkreditt AS er et heleid datterselskap av Helgeland Sparebank. Aksjekapitalen i Helgeland Boligkreditt AS er økt med 100 mill. kr. i 2012, til 290 mill. kr. Utlånene har i 2012 økt med 1.349 (766) mill. kr. og overførte lån per 31.12.11 utgjør totalt 5.080 (3.740) mill. kr., 4.311 (3.284) mill. kr. er finansiert med obligasjoner med fortrinnsrett og 708 (420) mill. kr. er finansiert med kortsiktig kredittramme. 900 (900) mill. kr. av obligasjonene med fortrinnsrett er kjøpt av banken. Helgeland Sparebank har i 2012 mottatt renteinntekter på obligasjoner med fortrinnsrett på 26 (30) mill. kr. og renteinntekter på kredittramme på 17 (23) mill. kr. I samme periode har banken betalt rentekostnader til Helgeland Boligkreditt AS på 7 (5) mill. kr. knyttet til boligkredittselskapets driftskonto. Forvaltningshonorar for overførte lån til kunder er belastet med 12 (9) mill. kr.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Frende Holding AS

Helgeland Sparebank eier ca 9 % av aksjene i Frende Holding AS og har mottatt provisjon for distribusjon av livsforsikring for 3,9 (3) millioner kroner og provisjon salg skadeforsikring 10,0 millioner kroner i 2012

Sparebankstiftelsen Helgeland

Sparebankstiftelsen eier 64,7 % av bankens egenkapitalbevis. Det er i 2012 utbetalt 23 (33) millioner kroner i utbytte til stiftelsen. Banken har solgt tjenester til stiftelsen for 0,5 mill. kr. i 2012.

Helgelandsfondet

Helgelandsfondet har betalt 0,5 (0,5) millioner kroner for tjenester utført av banken.

NOTE 29 - Utsatt skattefordel

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.11	31.12.12	Midlertidige forskjeller:	31.12.12	31.12.11
Positive midlertidige forskjeller:				
92	185	Øvrige midlertidige forskjeller	185	92
92	185	Sum positive midlertidige forskjeller	185	92
26	52	Utsatt skatt	52	26
Negative midlertidige forskjeller:				
2	-19	Nedskrivninger rentebærende verdipapirer	-19	2
19	17	Driftsmidler	27	27
56	61	Pensjonsforpliktelse	61	56
97	177	Andre forskjeller	177	97
174	236	Sum negative midlertidige forskjeller	246	182
0	0	Fremførbart underskudd	0	0
174	236	Sum negative midlertidige forskjeller	246	182
49	66	Utsatt skattefordel	69	51

Utdeling av utbytte til morbankens egenkapitalbevisiere påvirker verken konsernets betalbare eller utsatte skatt.

Utsatt skatt/skattefordel er beregnet på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer ved utgangen av regnskapsåret mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier ved bruk av gjeldsmetoden. Utsatt skatt nettoføres når konsernet har en juridisk rett til å motregne utsatt skattefordel mot utsatt skatt i balansen.

NOTE 30 - Varige driftsmidler

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>		
31.12.12					31.12.12
Totalt	Maskiner, utstyr, inventar og biler	Bygninger og annen fast eiendom	Bygninger og annen fast eiendom	Maskiner, utstyr, inventar og biler	Totalt
306	239	67	126	200	226
8	8	0	4	26	30
1	0	1	1	0	1
313	247	67	129	226	355
266	212	54	92	161	253
14	13	1	3	16	19
0	0	0	0	0	0
280	225	55	95	177	272
33	22	11	34	49	83
	10-33 %	3-4 %	3-4 %	10-33 %	
	3-10 år	30 år	30 år	3-10 år	

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

Konsern

31.12.11

31.12.11

Totalt	Maskiner, utstyr, inventar og biler	Bygninger og annen fast eiendom		Bygninger og annen fast eiendom	Maskiner, utstyr, inventar og biler	Totalt
297	230	67	Anskaffelseskost per 01.01.11	126	181	307
9	9	0	Tilgang	0	19	19
0	0	0	Avgang	0	0	0
306	239	67	Anskaffelseskost per 31.12.11	126	200	326
249	196	53	Akk. av- og nedskrivninger per 01.01.11	90	144	234
17	16	1	Årets avskrivninger	2	17	19
0	0	0	Avgang akk. av- og nedskrivninger	0	0	0
266	212	54	Akk. av- og nedskrivning per 31.12.11	92	161	253
40	27	13	Bokført verdi per 31.12.11	34	39	73
	10-33 %	3-4 %	Prosentsetter for ordinære avskrivninger	3-4 %	10-33 %	
	3-10 år	30 år	Økonomisk levetid *)	30 år	3-10 år	

*) Økonomisk levetid for det enkelte driftsmiddel er lagt til grunn.

NOTE 30.1 - Anleggsmidler holdt for salg

Morbank

Konsern

31.12.11	31.12.12		31.12.12	31.12.11
38	30	Bokført verdi 01.01	85	38
0	44	Tilgang	44	55
-8	-17	Avgang	-17	-8
0	0	Nedskrivning til virkelig verdi	0	0
30	57	Bokført verdi pr 31.12	112	85

NOTE 31 - Andre eiendeler

Morbank

Konsern

31.12.11	31.12.11		31.12.12	31.12.11
17	6	Diverse interimskonti	6	18
3	7	Diverse debitorer	7	3
0	0	Forskuddsbetalte kostnader	0	0
20	13	Sum andre eiendeler	13	21

NOTE 32 - Utenlandsk valuta

Konsern og morbank

Konsernet har ingen egen beholdning av utenlandsk valuta, men har utenlandske sedler og reisesjekker i kommisjon. Helgeland Sparebank benytter DNB som valutabank.

Konsernet har ingen transaksjoner i utenlandsk valuta av betydning, men har stilt garanti for valutalån forvaltet av valutabank på vegne av Helgeland Sparebank. Se note 2.3.1, valutarisiko.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 33 - Gjeld til kredittinstitusjoner

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.11	31.12.12		31.12.12	31.12.11
0	0	Gjeld til kredittinstitusjoner uten løpetid	0	0
400	0	F-lån Norges Bank	0	400
837	837	Gjeld til Norges Bank i forbindelse med statens tiltakspakke	837	841
0	0	Gjeld til Kredittforening for sparebanker med løpetid over 6 mnd	0	0
1.237	837	Sum gjeld til kredittinstitusjoner	837	1.241

Spesifikasjon av gjeld til kredittinstitusjoner med løpetid over 6 måneder:

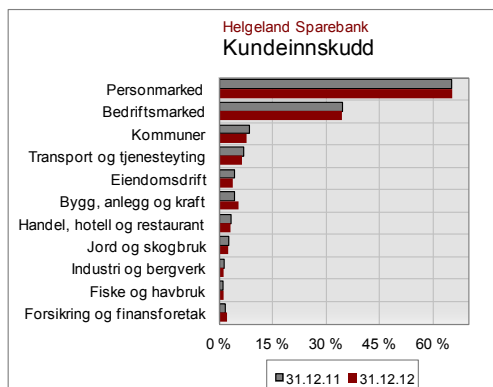
<i>Konsern og morbank</i>			
	Forfall	Kupong	31.12.12
Gjeld til Norges Bank i forbindelse med statens tiltakspakke	18.12.13	6m Nibor + 24bp	186
Gjeld til Norges Bank i forbindelse med statens tiltakspakke	19.03.14	6m Nibor - 20bp	651
Sum gjeld til kredittinstitusjoner			837

NOTE 34 - Innskudd fra kunder

NOTE 34.1 - Innskudd fra kunder fordelt på næring

Morbank				Konsern				
%	31.12.11	%	31.12.12	Innskudd fordelt på næring	31.12.12	%	31.12.11	%
3,4	365	4,6	531	Forsikring og finansielle foretak	257	2,3	184	1,8
8,5	910	7,6	878	Fylkeskommuner og kommuner	878	7,8	910	8,7
2,5	271	2,5	284	Jord- og skogbruk	284	2,5	271	2,6
1,2	123	1,3	144	Fiske- og havbruk	144	1,3	123	1,2
1,5	163	1,3	152	Industri og bergverk	152	1,4	163	1,6
4,1	440	5,5	630	Bygg, anlegg og kraft	630	5,6	440	4,2
3,2	345	3,1	353	Varer, hotell og restaurant	353	3,1	345	3,3
6,7	710	6,3	727	Transport og tjenesteytende næringer	727	6,5	710	6,8
4,9	518	4,1	468	Eiendomsdrift	442	3,9	473	4,5
63,9	6.810	63,8	7.344	Personmarked	7.344	65,5	6.810	65,3
100,0	10.655	100,0	11.511	Sum	11.211	100,0	10.429	100,0

Lov om sikringsordninger for banker og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner pålegger alle sparebanker å være medlem av Bankens Sikringsfond. Fondet plikter å dekke tap som en innskyter har på innskudd i en medlemsinstitusjon med inntil 2 mill. kr. av det samlede innskudd.

Innskudd fra kunder per 31.12.12

Andel av innskudd til personkunder utgjør 65,5 % (65,3% i 2011). Av innskuddene er 92 % innskudd fra kunder på Helgeland.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 34.2 - Innskudd fra kunder, geografisk fordeling

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.12	%-andel		31.12.12	%-andel
10.589	92,0 %	Helgeland	10.288	91,8 %
836	7,3 %	Norge for øvrig	836	7,5 %
86	0,7 %	Utenfor Norge	87	0,8 %
11.511	100,0 %	Sum	11.211	100,0 %

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.11	%-andel		31.12.11	%-andel
9.815	92,1 %	Helgeland	9.589	91,9 %
757	7,1 %	Norge for øvrig	757	7,3 %
83	0,8 %	Utenfor Norge	83	0,8 %
10.655	100,0 %	Sum	10.429	100,0 %

NOTE 34.3 - Innskudd fra kunder, ulike innskuddsformer

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.11	31.12.12		31.12.12	31.12.11
4.401	4.650	Ordinære vilkår uten oppsigelse uten avtalt løpetid	4.650	4.401
5.717	6.279	Spesielle vilkår kundeinnskudd uten avtalt løpetid	5.979	5.491
537	582	Spesielle vilkår kundeinnskudd med avtalt løpetid	582	537
0	0	Likviditetsinnskudd kunder med avtalt løpetid	0	0
10.655	11.511	Sum innskudd fra og gjeld til kunder	11.211	10.429

NOTE 35 - Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.11	31.12.12		31.12.12	31.12.11
454	200	Sertifikatlån	200	453
0	0	Egne sertifikater	0	0
6.782	7.169	Obligasjonslån *)	10.700	9.386
-393	-411	Egne obligasjoner	-606	-612
0	0	Syndikerte innlån	0	0
6.843	6.958	Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	10.294	9.227

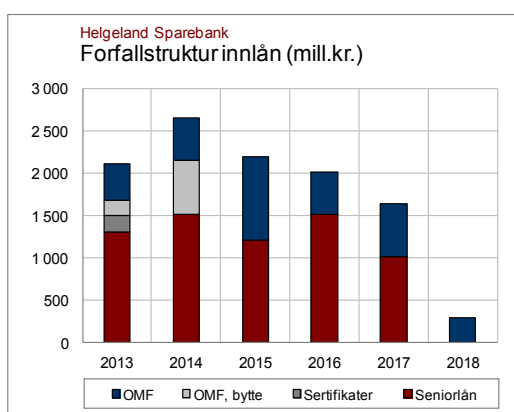
NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 35.1- Spesifikasjon av obligasjonslån

Konsern

31.12.12

	Forfall	Verdipapirgjeld	Egenbeholdning	Netto pålydende
Obligasjonslån FRN	2013	1.700	359	1.341
Obligasjonslån, fast rente	2013	700	52	648
Obligasjonslån FRN	2014	2.000	0	2.000
Obligasjonslån FRN	2015	2.186	0	2.186
Obligasjonslån, fast rente	2015	200	0	200
Obligasjonslån FRN	2016	1.651	10	1.641
Obligasjonslån, fast rente	2016	1.000	0	1.000
Obligasjonslån FRN	2017	1.300	170	1.130
Obligasjonslån, fast rente	2017	500	0	500
Obligasjonslån FRN	2018	300	15	285
Sum obligasjonslån		11.537	606	10.931

Forfallsstruktur innlån per 31.12.12

Likviditetsrisikoen reduseres gjennom å spre innlånene på ulike- markeder, innlånsskilder, instrumenter og løpetider.

Konsernets andel av langsiktig funding per 31.12.12 var 80.6 % (80,5 % i 2011).

Spesifikasjon av obligasjonslån

Morbank

31.12.12

	Forfall	Verdipapirgjeld	Egenbeholdning	Netto pålydende
Obligasjonslån FRN	2013	1.200	359	842
Obligasjonslån, fast rente	2013	700	52	648
Obligasjonslån FRN	2014	1.500		1.500
Obligasjonslån FRN	2015	1.000		1.000
Obligasjonslån, fast rente	2015	200		200
Obligasjonslån FRN	2016	500		500
Obligasjonslån, fast rente	2016	1.000		1.000
Obligasjonslån FRN	2017	500		500
Obligasjonslån, fast rente	2017	500		500
Sum obligasjonslån		7.100	411	6.690

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 35.2 - Ubenyttede trekkfasiliteter

	<i>Konsern og morbank</i>	
	31.12.12	31.12.11
Kortsiktig trekkfasilitet, 1 år	130	130
Sum ubenyttede trekkfasiliteter	130	130

Konsernets samlede likviditetsreserver vurderes å være tilfredsstillende.

	<i>Konsern og morbank</i>	
Konsernet har i tillegg:	31.12.12	31.12.11
Overskuddslikviditet i Norges Bank pr 31.12	31	48

Obligasjoner til flytende rente; rente fastsettes forskuddsvis for 3-6 måneder av gangen og belastes renteutgifter. Konsernets obligasjoner tilbakebetales ved forfall, dersom avtale tillater det og konsernet ønsker det kan lånet tilbakebetales tidligere. Ingen av konsernets underordnede obligasjoner er sikret. Konsernet har ikke misligholdt lånte midler i løpet av regnskapsåret. Det gjelder både hovedstol, betaling av renter og/eller innløsningsbeløp.

NOTE 36 - Andre forpliktelser

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.11	31.12.12		31.12.12	31.12.11
46	39	Annen kortsiktig gjeld	39	45
42	37	Betalbar skatt	43	45
88	76	Sum annen gjeld	82	90
9	10	Påløpte feriepenger og arbeidsgiveravgift	10	9
0	0	Avsatt sluttpakker	0	0
11	10	Andre påløpte kostnader	10	11
20	20	Sum påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter	20	20
56	61	Netto pensjonsforpliktelser (note 12)	61	56
10	0	Avsetning til tap på garantier	0	10
66	61	Sum påløpte forpliktelser	61	66
26	52	Utsatt skatt	52	26
200	209	Sum andre forpliktelser	215	202
0	219	Fondsobligasjoner	219	0

Pantstillelser

Oversikt over konsernets pantstillelser fremkommer av note 41.

Forpliktende avtaler om anskaffelser av eiendom, anlegg og utstyr.

Per 31.12.12 hadde konsernet ikke inngått vesentlige forpliktende avtaler om anskaffelse av eiendom, anlegg og utstyr.

Pågående rettstvister

Helgeland Sparebank har ikke vært involvert i forvaltningssaker, retterganger eller voldgiftssaker de siste 12 måneder, og Banken har heller ikke kjennskap til at det er anlagt eller varslet slike saker, som kan få eller som i den senere tid har hatt vesentlig innvirkning på Bankens og/eller konsernets finansielle stilling eller lønnsomhet.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 37 - Ansvarlig lånekapital

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.11	31.12.12		31.12.11	31.12.12
0	219	Fondsobligasjon	219	0
Uten fastsatt løpetid, call 5 år (2017)				

NOTE 38 - Egenkapital

NOTE 38.1 - Kapitaldekning

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.11	31.12.12		31.12.11	31.12.12
935	935	Egenkapitalbeviskapital	935	935
97	97	Overkursfond	97	97
-1	-1	Egne egenkapitalbevis	-1	-1
1.031	1.031	Sum innskutt kapital	1.031	1.031
364	382	Sparebankens fond og annen egenkapital	382	364
95	117	Fond for urealisert gevinster	108	86
21	25	Gavefond	25	22
5	0	Gavefond stiftelse	0	5
117	169	Utjevningsfond	169	117
36	24	Utbytte avsatt til utdeling, klassifisert som egenkapital	24	36
0	0	Annen egenkapital	44	17
638	717	Sum opptjent egenkapital	752	645
<i>Fradrag:</i>				
-184	-32	Urealisert gevinst/ utbytte/ gaver/ immaterielle eiendeler	-26	-176
1.485	1.716	Sum kjemekapital	1.757	1.500
40	9	Netto urealisert gevinster	5	37
40	9	Sum tilleggskapital	5	37
1.525	1.725	Sum netto ansvarlig kapital	1.762	1.537
11.846	12.546	Vektet beregningsgrunnlag	13.401	12.960
12,88 %	13,75 %	Kapitaldekning i %	13,15 %	11,86 %
12,53 %	13,68 %	Kjernekapital	13,11 %	11,58 %
12,54 %	11,94 %	Ren kjernekapitaldekning	11,48 %	11,57 %

Basel II og kapitaldekningsreglene

Helgeland Sparebank har valgt standardmetoden for beregning av kredittrisiko og basismetoden ved beregning av operasjonell risiko.

Bankvirksomhet innebærer risiko på mange områder. God risiko og kapitalstyring er et sentralt strategisk virkemiddel i Helgeland Sparebank. Som en del av Basel II er det for de ulike risikoområder vurdert behov for tilleggskapital. Vurderingene er underbygget med ulike interne vurderinger og

beregningsmodeller. Dette er oppsummert i bankens ICAAP, som er styret sitt dokument for dokumentasjon av beregnet kapitalbehov og plan for kapitalstyring. Ut fra disse vurderingene har banken fastsatt mål for kjernekapitaldekning. Vektingen av konsernets eiendels- og utenom balanseposter er foretatt i henhold til regler i Basel II, fastsatt av Finanstilsynet. Kapitaldekningen viser konsernets soliditet i forhold til risikovektet balanse.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 38.2 - Risikoveid beregningsgrunnlag, kapitalkrav Basel II

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.11	31.12.12		31.12.12	31.12.11
0	0	Stater og sentralbanker	0	0
13	7	Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	7	13
0	0	Offentlig eide foretak	0	0
67	108	Institusjoner	61	60
272	287	Foretak	287	272
200	176	Massemarkedsengasjementer	172	200
297	322	Engasjementer med pant. i eiendom	472	405
13	10	Forfalte engasjementer	10	13
15	16	Obligasjoner med fortrinnsrett	7	8
0	0	Andeler i verdipapirfond	0	0
25	38	Øvrige engasjementer	12	17
902	964	Sum kredittrisiko	1.028	988
55	55	Kapitalkrav operasjonell risiko	58	58
-9	-13	Fradrag i kapitalkravet	-16	-9
948	1.006	Totalt beregningsgrunnlag	1.070	1.037

Kapitalbehovet er beregnet ut fra standardmetoden for beregning av kredittrisiko og basismetoden ved beregning av operasjonell risiko.

NOTE 38.3 - Kapitalstyring

<i>Konsern</i>
Konsernet har et måltall for kjernekapitaldekning på 12 %. Måltallet vurderes årlig i tilknytning til bankens strategiarbeid, neste gang våren 2013. Kjernekapitaldekningen ble styrket ved opptak av en fondsobligasjon på 220 millioner kroner i første kvartal 2012. Kjernekapitaldekning per 31.12.12 ble 13,1 % og ren kjernekapitaldekning 11,5 %.

NOTE 39 - Egenkapitalbevis

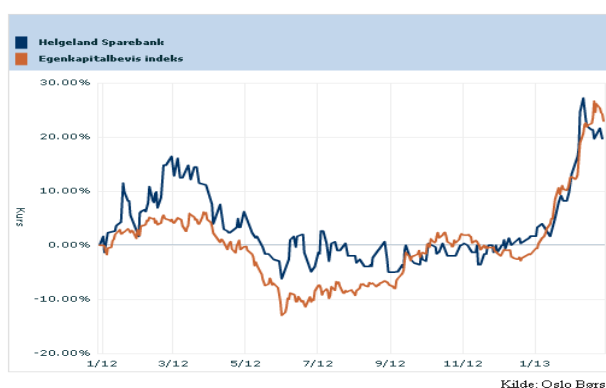
NOTE 39.1 - Fordeling av egenkapitalbevis etter antall egenkapitalbevis

<i>Morbank</i>				
31.12.12				
Fordeling etter antall egenkapitalbevis	Egenkapitalbevisiere		Egenkapitalbevis	
	Antall	Andel %	Antall	Andel %
1 –1 000	1.803	80,1 %	422.606	2,3 %
1 001 –10 000	381	16,9 %	1.124.785	6,0 %
10 001 –50 000	48	2,1 %	900.918	4,8 %
50 001 –100 000	7	0,3 %	538.903	2,9 %
> 100 001	11	0,5 %	15.712.788	84,0 %
Sum	2.250	100,0 %	18.700.000	100,0 %

Fordeling etter antall egenkapitalbevis	Egenkapitalbevisiere		Egenkapitalbevis	
	Antall	Andel %	Antall	Andel %
1 – 1 000	1.867	80,5 %	433.515	2,3 %
1 001 – 10 000	388	16,7 %	1.139.610	6,1 %
10 001 – 50 000	45	1,9 %	848.276	4,5 %
50 001 – 100 000	6	0,3 %	407.386	2,2 %
100 001 – 500 000	12	0,5 %	15.871.213	84,9 %
Sum	2.318	100,0 %	18.700.000	100,0 %

Omsetning av Helgelands Sparebanks egenkapitalbevis

Kurs per 31.12.12 var kr. 31,0 per egenkapitalbevis, mens kurs per 31.12.11 var 30,5 kr. Per bevis. Graf for kursutvikling for Helgeland Sparebank og kursutviklingen for finanssektoren på Oslo Børs. Egenkapitalbevisene har hatt en oppgang på Oslo Børs etter årsskiftet.

Market-making avtale

Helgeland Sparebank har inngått market making-avtale vedrørende handel av egenkapitalbevis. Formålet med avtalen er å sikre likviditet og jevne ut tilbud/etterspørsel, samt å bidra til markedsføringen av egenkapitalbevisene. Videre innebærer avtalen at forskjellen mellom kjøper og selgernoteing skal søkes holdt til maksimalt fire prosentpoeng, dog avrundet til det naturlige beløp. Forskjellen kan likevel holdes mindre dersom markedsinteressen tilsier det. Kursfastsettelsen skal til enhver tid gjenspeile markedets vurdering.

Avkastning og utbyttepolitikk

Det er et prioritert område å utøve en god egenkapitalforvaltning bl.a. ved å utøve en eierpolitikk som bidrar til å skape bedre likviditet i egenkapitalbeviset. Banken ønsker å holde en åpen dialog med egenkapitalbevisiere og øvrige aktører i markedet. Det er vår vurdering at korrekt og relevant informasjon til rett tid skaper tillit og forutsigbarhet og bidrar til riktig prising av Helgelands Sparebanks egenkapitalbevis. Ved hendelser som medfører informasjonsplikt, vil meldinger bli sendt Oslo Børs og etterpå bli lagt ut på bankens egne hjemmesider. Banken har vært børsnotert siden 2000 og har fulgt de krav til rapportering og informasjon som børsen krever av noterte selskaper. Bankens ticker er HELG.

De regulatoriske kravene til bankenes kapitaldekning er under sterk endring, og det ventes en betydelig økning i kravet til ren kjernekapital. På grunnlag av dette har styret valgt å foreslå et noe redusert utbyttenivå for 2012.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 39.2 – Egenkapitalbeviskapital

Morbank

Som følge av endring i lov om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner ble reglene for beregning av utbytte på eierandelskapitalen og gaver til allmennyttige formål endret med virkning fra 2009. Etter disse reglene skal årets utbytte midler fordeles mellom eierandelskapitalen og grunnfondskapitalen etter forholdet mellom eierandelskapitalen med tillegg for overkursfondet og grunnfondet med tillegg av kompensasjonsfondet.

Egenkapitalbeviskapitalen utgjør 935 millioner kroner og er fordelt på ca. 2.400 eiere.
Note 39.3 viser oversikt over de 20 største egenkapitalbeviserne. Den største eieren er Sparebankstiftelsen Helgeland, med en eierandel på 64,7 %. Med bakgrunn i turbulens i finansmarkedene, har Sparebankstiftelsen Helgeland sendt ut melding om å avvente et nedslag til markedsforholdene synes mer stabile. Banken har ikke mottatt nye signaler fra Sparebankstiftelsen Helgeland vedrørende nedslag.

NOTE 39.3 - De 20 største eierne

Morbank

31.12.12

	Antall	% andel		Antall	% andel
Sparebankstiftelsen Helgeland	12.099.598	64,7 %	Citybank NA New York	138.847	0,7 %
MP Pensjon	800.000	4,3 %	Nervik, Steffen	107.300	0,6 %
Sparebank 1 SMN	660.000	3,5 %	Hartviksen, Harald	94.498	0,5 %
Skagen Vekst	407.400	2,2 %	Ernst Invest AS	77.000	0,4 %
Helgelandskraft AS	340.494	1,8 %	Tromstrygd	75.000	0,4 %
Sparebankstiftelsen DNB NOR	329.124	1,8 %	Coop Norge SA	63.047	0,3 %
Haslum Industri AS	217.230	1,2 %	Instiutt for samm	62.300	0,3 %
Terra utbytte	212.795	1,1 %	Storkleiven AS	60.000	0,3 %
Sparebanken Vest	200.000	1,1 %	Brage Invest AS	54.517	0,3 %
Bergen Kommune PEN	200.000	1,1 %	Sivesind Invest AS	52.541	0,3 %
Sum 10 største eiere	15.466.641	82,7 %	Sum 20 største eiere	16.251.691	86,9 %

Banken har per 31.12.12, utstedt totalt 18.700.000 stk. egenkapitalbevis pålydende kr. 50,-.

Morbank

31.12.11

	Antall	% andel		Antall	% andel
Sparebankstiftelsen Helgeland	12.099.598	64,7 %	Sparebanken Vest	200.000	1,1 %
Sparebank 1 Midt-Norge	660.000	3,5 %	Nervik, Steffen	103.000	0,6 %
MP Pensjon	658.147	3,5 %	Hartviksen, Harald	94.498	0,5 %
Skagen Vekst	407.400	2,2 %	Tromstrygd	75.000	0,4 %
Sparebanken Øst	386.994	2,1 %	Coop Norge SA	63.047	0,3 %
Helgelandskraft AS	340.494	1,8 %	Institutt for sammenligning	62.300	0,3 %
Sparebankstiftelsen DNB NOR	329.124	1,8 %	Arnesen, Dag Fredrik Jebesen	60.000	0,3 %
Nordea Bank Norge AS	262.453	1,4 %	Sivesind Invest AS	52.541	0,3 %
Haslum Industri AS	221.697	1,2 %	Brage Invest AS	48.433	0,3 %
Terra utbytte	202.306	1,1 %	Andersson Lars Aage	33.550	0,2 %
Sum 10 største eiere	15.568.213	83,3 %	Sum 20 største eiere	16.360.582	87,5 %

Banken har per 31.12.11, og har utstedt totalt 18.700.000 stk. egenkapitalbevis pålydende kr. 50,-.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 39.4 - Egenkapitalbevis eid av bankens tillitsvalgte

Konsern og morbank

31.12.12

Navn/Firma	Verv		Antall egne
Svendsen, Tom	Forstanderskapet	E	1119
Høyen, Frank	Forstanderskapet	E	822
Wangerud, Asbjørn	Forstanderskapet	E	1500
Juel, Iver A.	Forstanderskapet	E	12916
Arntsberg, Frank	Forstanderskapet	E	1500
Nybø, Svein G.	Forstanderskapet	E	504
Furunes, Nils Terje	Forstanderskapet	E	4709
Drevland, Wenche	Forstanderskapet	I	99
Stanghelle, Helge	Forstanderskapet	I	114
Ditlefsen, Roger	Forstanderskapet	A	135
Eliassen, Einar	Forstanderskapet	A	135
Johansen, Bente	Forstanderskapet	A	258
Stamnes, Tore	Forstanderskapet	A	1635
Sund, Liv	Forstanderskapet	A	471
Myran, Morten	Forstanderskapet	A	807
Johansen, Bjørn	Styreleder	S	135
Michalsen, Tore	Styrets nestleder	S	135
Brattbakk, Ove	Styremedlem	S	2052
Heimdal, May	Styremedlem	S	249
Furunes, Jan Erik	Adm. Direktør	L	1250
Flågeng, Lisbeth	Viseadm. Direktør	L	1993

E = Egenkapitalbevisiere

L = ledende ansatte

I = Innskytervalgte

S = Styremedlem

O = Offentlig valgte

M = Kontrollkomité

A = Ansatte valgte

K = Kommunevalgte

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Egenkapitalbevis eid av bankens tillitsvalgte

Konsern og morbank

31.12.11

Navn/Firma	Verv	Antall egne
Strømnes, Øystein	Forstanderskapet O	840
Drevland, Wenche	Forstanderskapet I	99
Risøy, Torill	Forstanderskapet I	226
Wangerud, Asbjørn (egne og WarrenWicklund utb.)	Forstanderskapet E	9.052
Juel, Iver A.	Forstanderskapet E	12.916
Arntseberg, Frank	Forstanderskapet E	1.500
Nybø, Svein G.	Forstanderskapet E	504
Høyen, Frank	Forstanderskapet E	822
Svendsen, Tom	Forstanderskapet E	1.119
Furunes, Nils Terje	Forstanderskapet E	4.709
Forbergskog, Brynjar (Torghatten ASA)	Forstanderskapet E	16.824
Huser, Arne	Forstanderskapet E	1.500
Jacobsen, Anne Paasche (Øijord & Aanes)	Forstanderskapet E	9.225
Johansen, Bente	Forstanderskapet A	258
Ditlefsen, Roger	Forstanderskapet A	135
Eliassen, Einar	Forstanderskapet A	135
Sund, Liv	Forstanderskapet A	471
Myran, Morten	Forstanderskapet A	807
Stamnes, Tore	Forstanderskapet A	1.635
Johansen, Bjørn	Styreleder S	135
Michalsen, Tore	Styrets nestleder S	135
Brattbakk, Ove	Styremedlem S	2.052
Heimdal, May	Styremedlem S	249
Furunes, Jan Erik	Adm. direktør L	1.250
Flågeng, Lisbeth	Viseadm. direktør. L	1.993

E = Egenkapitalbevisiere

L = ledende ansatte

I = Innskytervalgte

S = Styremedlem

O = Offentlig valgte

M = Kontrollkomité

A = Ansatte valgte

K = Kommunevalgte

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 39.5 - Utbytte

	<i>Morbank</i>	
	31.12.12	31.12.11
Grunnlag for beregning av utbytte	31.12.12	31.12.11
Ansvarlig kapital i årsregnskapet (EK i balansen + ansvarlig lån)	1.745	1.669
Fradragposter (ansvarlig lån/fond for urealiserte gevinster/avsatt utbytte/avsatt til stiftelse)	-145	-135
Sum justert egenkapital	1.600	1.534
Egenkapitalbeviskapital	935	935
Overkursfond	97	97
Utjevningsfond	169	117
Sum	1.202	1.149
Utbyttebrøk 31.12.	75,1 %	74,9 %
Utbyttebrøk 01.01.	74,9 %	74,9 %
Beregning av utbytte:		
Årsresultat	103	95
Overført fra utjevningsfond	8	0
Utbyttegrunnlag	111	95
Utbytte i millioner kroner	24	35
Utjevningsfond	59	35
Utbytte per egenkapitalbevis i kroner	4,44	3,80
Herav kontantutbytte i kroner	1,30	1,90
Herav til utjevningsfond i kroner	3,14	1,90

NOTE 39.6- Nøkkeltall egenkapitalbevis

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.11	31.12.12		31.12.12	31.12.11
30,5	31,0	Børskurs	31,0	30,5
8,0	7,5	P/E (børskurs 31.12 dividert på fortjeneste per egenkapitalbevis)	6,3	8,0
0,5	0,5	P/B (børskurs 31.12 dividert på bokført EK per egenkapitalbevis)	0,5	0,5
74,9	75,1	Egenkapitalbevisprosent 31.12	75,1	74,9
61,4	64,3	Egenkapital per egenkapitalbevis, i kroner	64,3	61,4
3,8	4,1	Resultat per egenkapitalbevis, i kroner	4,9	3,7
3,8	4,1	Utvannet resultat per egenkapitalbevis, i kroner	4,9	3,7

NOTE 40 - Garantiansvar fordelt på garantitype

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.11	31.12.12		31.12.12	31.12.11
186	179	Betalingsgarantier	179	186
99	112	Kontraktsgarantier	112	99
285	181	Lånegarantier	181	285
21	20	Annet garantiansvar	20	21
591	492	Sum garantiansvar *)	492	591

*) Justering til virkelig verdi er ikke innarbeidet i balansen, da verdiendring ikke er av vesentlig verdi.

31.12.11	31.12.12	Sikringsfondet	31.12.12	31.12.11
0	0	Garanti overfor Sikringsfondet	0	0

Det vil bli krevd inn sikringsfondsavgift i 2013.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 41 - Pantstillelser

Morbank		Konsern	
31.12.11	31.12.12	31.12.12	31.12.11
Obligasjoner er stillet som sikkerhet for:			
490	520	520	490
490	520	520	490
Sum pantstillelser			

NOTE 42- Hendelser etter balansedagen

Konsern og morbank

Konsernet og morbanken er ikke kjent med hendelser etter balansedagen som påvirker regnskapet.

Det er foreslått å dele ut kontantutbytte på 24 millioner kroner av årets resultat til egenkapitalbeviserne i Helgeland Sparebank. Videre er det foreslått å sette av 8 millioner kroner til gavefond / gavestiftelse. Forslaget er ikke vedtatt på balansedagen og postene er derfor ikke ført som gjeld, men inngår i egenkapitalen.

NOTE 43 - Balansen splittet i kortsiktige og langsiktige poster

Morbank		Konsern	
31.12.11	31.12.12	31.12.12	31.12.11
Eiendeler			
118	92	92	118
742	985	278	316
1.351	1.749	1.926	1.799
1.954	1.770	1.770	1.954
4.165	4.596	4.086	4.187
13.029	12.998	17.829	16.070
179	261	261	179
2.708	2.983	2.008	1.802
163	163	153	156
246	347		
49	66	69	51
70	90	195	158
21	13	13	199
16.465	16.921	20.528	18.615
20.630	21.517	24.594	22.802
Gjeld og egenkapital			
400	190	190	400
10.655	11.511	11.211	10.429
1.153	2.403	2.799	1.153
0	0	0	0
0	0	0	0
12.208	14.104	14.200	11.982
837	640	640	840
5.691	4.774	7.714	8.075
25	45	45	25
200	209	215	202
6.753	5.668	8.614	9.142
18.961	19.772	22.814	21.124
Innskutt egenkapital			
1.031	1.031	1.031	1.031
638	714	747	645
1.669	1.745	1.778	1.676
0	0	2	2
20.630	21.517	24.594	22.802

Styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i Helgeland Sparebank

Inndeling

I henhold regnskapsloven § 7-31b skal styret avgi en erklæring om retningslinjer for fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte.

Erklæringen ble vedtatt av styret i Helgeland Sparebank 26. februar 2013 og fremlegges for forstanderskapet 20. mars 2013.

Beslutningsmyndighet

Lønn til administrerende direktør fastsettes av bankens styre, mens lønn til viseadministrerende direktør fastsettes av administrerende direktør. Avlønning skjer i form av fast lønn, naturalytelser og pensjonsordning.

Retningslinjer for godtgjørelse i regnskapsåret 2013

Lønn

Nivå på lederlønningene i Helgeland Sparebank skal være konkurransedyktig, gjøre banken attraktiv som arbeidsgiver og stimulere til økt verdiskapning for banken. Lederlønningene fastsettes i forhold til utøvelse av bankens lederkrav og kjerneverdier, samt ut fra lønnsnivået i regionen og bransjen for øvrig.

Som ledende ansatt har banken definert:

- adm. direktør Jan Erik Furunes
- viseadm. direktør Lisbeth Flångeng

Naturalytelser

Art og verdi av naturalytelser skal være på linje med det som er vanlig for ledere i vår bransje. Ledende ansatte har avtale om fri bil, telefon, avis, internettabonnement og hjemme-PC.

Pensjonsordninger

Banken har kollektiv pensjonsordning plassert i livsforsikringsselskap som også gjelder for ledende ansatte.

Adm. direktør har avtalt alderspensjon fra 67 år som skal utgjøre 66 % av pensjonsgrunnlaget (også lønn utover 12 G). Pensjonsrettighetene for lønn utover 12 er begrenset til 10 års utbetaling.

Viseadm. direktør har rett til å fratre sin stilling ved 60 år. Helgeland Sparebank har forpliktet seg til å betale en årlig førtidspensjon fra fylte 60 til 67 år. Førtidspensjonen skal utgjøre 66 % av årlig lønn på det tidspunkt som førtidspensjonen skal begynne å løpe.

Alderspensjon fra 67 år skal utgjøre 66 % av pensjonsgrunnlaget (også lønn utover 12 G).

Bonus, opsjonsavtaler og sluttvederlag

Banken har p.t. ingen forhåndsetablerte opsjons-, bonus- eller sluttvederlagsordninger ut over pensjonsordningene.

Redegjørelse for lederlønnspolitik i regnskapsåret 2012

Bankens lederlønnspolitik for 2012 er gjennomført i samsvar med hovedprinsippene under punkt 3.

N Ø K K E L T A L L

NOTE 45 - Resultat i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital

<i>Morbank</i>					<i>konsern</i>			
2009	2010	2011	2012		2012	2011	2010	2009
4,43	3,99	4,21	4,18	Renteinntekter og lignende inntekter	4,27	4,26	4,07	4,48
2,75	2,43	2,70	2,72	Rentekostnader og lignende kostnader	2,76	2,76	2,45	2,75
1,68	1,56	1,52	1,45	Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	1,51	1,50	1,62	1,73
0,45	0,42	0,36	0,39	Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	0,34	0,34	0,41	0,45
0,07	0,06	0,06	0,04	Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	0,04	0,06	0,06	0,07
0,38	0,36	0,30	0,34	Netto provisjonsinntekter	0,30	0,28	0,34	0,38
0,08	0,15	0,03	0,03	Netto verdiendring og gevinst/tap på finansielle	0,00	-0,04	0,14	0,07
0,00	0,01	0,02	0,01	Andre driftsinntekter	0,03	0,02	0,02	0,01
0,00	0,03	0,00	0,00	Engangseffekt kostnader 150 års jubileum 2010	0,00	0,00	0,03	0,00
0,00	0,19	0,00	0,00	Engangseffekt kostnadsreduksjon ved endring AFP	0,00	0,00	0,18	0,00
1,21	1,13	1,06	1,03	Driftskostnader	0,96	1,02	1,12	1,23
0,19	0,12	0,14	0,13	Tap på utlån, garantier m.v.	0,11	0,13	0,12	0,19
0,74	0,99	0,67	0,68	Resultat før skatt	0,77	0,62	1,03	0,77
0,19	0,25	0,19	0,20	Skatt på ordinært resultat	0,22	0,19	0,25	0,20
0,55	0,74	0,48	0,49	Årsresultat etter skatt	0,55	0,43	0,78	0,57

N Ø K K E L T A L L

NOTE 46 - Øvrige nøkkeltall

Morbank					Konsern			
2009	2010	2011	2012	(tall i millioner kroner og %)	2012	2011	2010	2009
18.259	18.826	20.630	21.517	Forvaltningskapital per 31.12.	24.594	22.802	20.160	18.376
17.435	18.750	19.733	20.963	Gjennomsnittlig forvaltningskapital	23.553	21.425	19.425	17.373
14.127	13.675	14.487	14.833	Brutto utlån	19.842	18.149	16.630	15.505
- 53	-52	-39	-21	Spesifisert nedskrivning	-21	-39	-52	- 53
- 55	-58	-60	-66	Gruppenedskrivning	-66	-60	-58	- 55
- 1	-1	-10	0	Spesifisert nedskrivning garantier	0	-10	-1	- 1
65,0 %	73,7 %	73,5 %	77,6 %	Innskuddsdekning i % av brutto utlån	56,5 %	57,5 %	59,4 %	58,7 %
60,3 %	56,3 %	54,4 %	52,2 %	Utlån til personmarkedskunder	63,9 %	63,5 %	63,4 %	63,9 %
- 0,5 %	-3,2 %	5,9 %	2,4 %	Vekst brutto utlån	9,3 %	9,1 %	7,3 %	9,3 %
6,7 %	9,6 %	5,8 %	8,0 %	Vekst kundeinnskudd	7,5 %	5,5 %	8,6 %	6,0 %
1.448	1.486	1.525	1.725	Ansvarlig kapital per 31.12.	1.762	1.537	1.502	1.451
10.833	11.592	11.847	12.546	Vektet beregningsgrunnlag	13.401	12.960	12.436	11.171
59,3 %	61,6 %	57,4 %	58,3 %	Vektet beregningsgrunnlag i prosent av FK	54,5 %	56,8 %	61,7 %	60,8 %
13,0 %	12,5 %	12,5 %	11,9 %	Ren kjernekapitaldekning	11,5 %	11,6 %	11,8 %	12,6 %
13,0 %	12,5 %	12,5 %	13,7 %	Kjernekapitaldekning	13,1 %	11,6 %	11,8 %	12,6 %
13,4 %	12,8 %	12,9 %	13,8 %	Kapitaldekning	13,2 %	11,9 %	12,1 %	13,0 %
8,5 %	8,7 %	8,1 %	8,1 %	Egenkapitalprosent	7,2 %	7,4 %	8,2 %	8,5 %
6,2 %	8,5 %	5,8 %	6,1 %	Egenkapitalrentabilitet	7,2 %	5,6 %	9,2 %	6,5 %
0,6 %	0,7 %	0,5 %	0,5 %	Totalrentabilitet	0,5 %	0,4 %	0,8 %	0,6 %
40	46	30,5	31	Børskurs, kroner per egenkapitalbevis	31	30,5	46	40
10,6	8,3	8,0	7,5	P/E	6,3	8,2	7,6	10,3
0,7	0,8	0,5	0,5	P/B	0,5	0,5	0,8	0,7
26,5	74,9	74,9	75,1	Egenkapitalbevisprosent 31.12	75,1	74,9	74,9	26,5
57,3	59,5	61,4	64,3	Egenkapital pr. egenkapitalbevis	64,3	61,4	59,5	57,3
3,7	5,5	3,8	4,1	Resultat per egenkapitalbevis, i kr	4,9	3,7	6,0	3,8
3,7	5,5	3,8	4,1	Utv. resultat per egenkapitalbevis, i kr	4,9	3,7	6,0	3,8
1,2	2,7	1,9	1,3	Kontantutbytte, i kroner				
2,5	2,8	1,9	3,1	Avsatt til utjevningsfond				
1,2	1,1	1,1	1,0	Kostnader i % av snitt forvaltning	1,0	1,0	1,1	1,2
57,1	49,1	56,8	55,7	Kostnader i % av inntekter ekskl. kursgev.	53,9	57,7	47,5	56,7
187	177	177	177	Antall årsverk	177	177	177	187
I % av brutto utlån:								
0,9	1,4	1,2	0,7	Brutto mislighold	0,5	0,9	1,2	0,8
0,6	1,1	0,9	0,6	Netto mislighold	0,5	0,7	0,9	0,5
0,8	0,8	0,7	0,6	Sum totale nedskrivninger	0,4	0,5	0,7	0,7
0,2	0,2	0,2	0,2	Tap på engasjement	0,1	0,1	0,1	0,2

Definisjoner

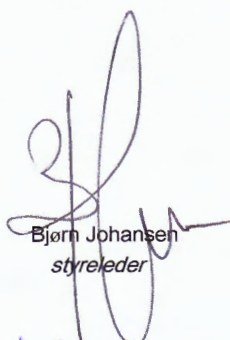
Gjennomsnittlig forvaltningskapital:	Gjennomsnitt av forvaltningskapital gjennom året
Kjernekapital:	Egenkapitalbeviskapital, Sparebankens fond og øvrige fond
Vektet beregningsgrunnlag:	Definert iht. Finanstilsynets definisjoner og forskrifter
Kapitaldekning:	Ansvarlig kapital i % av risikovektet beregningsgrunnlag
Egenkapitalprosent:	Egenkapital i % av forvaltningskapital.
Egenkapitalrentabilitet:	Ordinært nettoresultat i % av gjennomsnittlig egenkapital
Totalrentabilitet:	Ordinært nettoresultat i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital
Kostnader i % av inntekter:	Sum driftskostnader i % av nettorente og andre inntekter
Netto mislighold:	Sum mislighold fratrukket spesifisert tapsavsetning.
P/E	Børskurs 31.12 dividert på fortjeneste per egenkapitalbevis
P/B	Børskurs 31.12 dividert på bokført egenkapital per egenkapitalbevis

Helgeland Sparebank - Erklæring fra styret og adm. direktør

Vi erklærer etter beste overbevisning at årsregnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2012 er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Vi erklærer også at årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til selskapet og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer selskapet og konsernet står overfor.

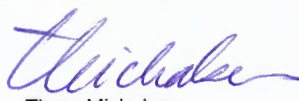
Mo i Rana 26. februar 2013

Bjørn Johansen
styreleder

Monica Skjelstad

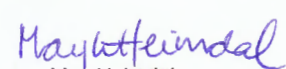
Thore Michalsen
nestleder

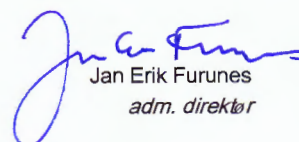
Ove Brattbakk

Gisleaug Øygarden

May Heimdal
ansattes repr.

Jan Erik Furunes
adm. direktør

Til forstanderskapet i Helgeland Sparebank

Revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Helgeland Sparebank som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2012, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, endringer i egenkapital og kontantstrøm for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapet og konsernet Helgeland Sparebank' finansielle stilling per 31. desember 2012 og av deres resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Uttalelse om øvrige forhold*Konklusjon om årsberetningen og redegjørelsen om foretaksstyring*

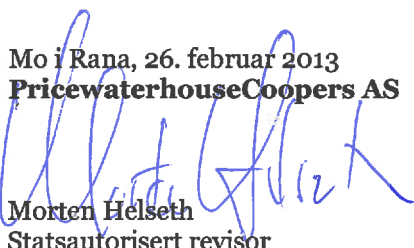
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og redegjørelsen om foretaksstyring om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon" mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Mo i Rana, 26. februar 2013

PricewaterhouseCoopers AS

Morten Helseth

Statsautorisert revisor

KONTROLLKOMITEENS ÅRSMELDING FOR 2012

Til forstanderskapet i Helgeland Sparebank

KONTROLLKOMITEENS ÅRSMELDING FOR 2012

Kontrollkomiteen har i løpet av året ført tilsyn med bankens virksomhet i samsvar med Sparebankloven og gjeldende instruks.

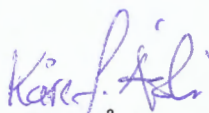
Bankens virksomhet har vært i samsvar med sparebankloven, bankens vedtekter, Forstanderskapets vedtak og andre gjeldende bestemmelser.

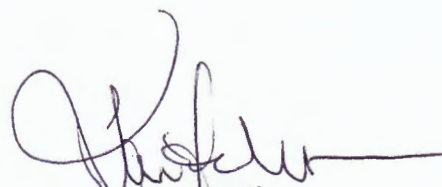
Kontrollkomiteen har gjennomgått bankens årsregnskap og årsberetning og tilrår at det utarbeidede årsregnskapet fastsettes som bankens regnskap for 2012.

Kontrollkomiteen finner styrets vurdering av bankens økonomiske stilling dekkende.

Mo i Rana 26.februar 2013

Heidi Dahl

Kåre J. Åsli

Kai Henriksen

Tillitsvalgte og hovedadministrasjon

Forstanderskapets medlemmer:

Leder:

Offentlig valgte:

Leder: Bang, Grete
Henriksen, Kai

Innskytervalgte:

Drevland, Wenche
Høyvik, Stig Arve
Juvik, Kjell Idar
Robertsen, Inger
Solhaug, Sten Oddvar
Stanghelle, Helge
Vold, Laila Furu

Egenkapitalbeviservalgte:

Nestleder: Jakobsen, Anne Paasche
Arntsberg, Frank
Forbergskog, Brynjar
Furunes, Nils Terje
Høyen, Frank
Juel, Iver A.
Nybø, Svein G.
Svendsen, Tom
Trønsdal, Øyvin
Wangerud, Asbjørn

Ansattevalgte:

Ditlefsen, Roger
Eliassen, Einar

Johansen, Bente
Myran, Morten
Stamnes, Tore
Sund, Liv

Styrets medlemmer:

Styreleder: Johansen, Bjørn

Nestleder: Michalsen, Thore

Øvrige styremedlemmer:

Brattbakk, Ove
Skjellstad, Monica
Øygarden, Gislaug
Heimdal, May

Kontrollkomiteens medlemmer:

Leder: Dahl, Heidi
Høyen, Frank
Åsli, Kåre

Hovedadministrasjon og nøkkelpersoner:

Furunes. Jan Erik, adm. direktør
Flågeng, Lisbeth, viseadm. direktør
Heimstad, Dag Hugo, direktør region sør
Ekroll, Anne, direktør risikostyring
Klausen, Sverre, direktør plassering og forsikring
Krogli, Ann Karin, direktør organisasjonsutvikling
Strøm, Inger Lise, direktør finansstyring
Sætran, Geir, direktør forretningsutvikling

Helgeland Sparebank
Postboks 68
8601 MO I RANA
www.hsb.no
tlf: 75 11 90 00

